

Statuti občin

naj bodo odraz
družbenih sprememb

V občinah celjskega okraja prav v teh dneh razpravljajo o predosnutkih občinskih statutov. V kolikor se v vseh občinah občinski statuti niso dani v javno razpravo občanom, pa prav gotovo o njih razpravljajo občinski politični forumi in skupine strokovnjakov. Namen teh ožjih razprav je, da bi predosnutke občinskih statutov kar se da čimbolj prilagodili potrebam občin, da bi jih vskladili s predosnutkom ustave, v kolikor so bili v tem pogledu pomanjkljivi, in da bi jih čimbolj konkretizirali.

V ta namen je tudi izvršni odbor okrajnega odbora SZDL in skupine zveze pred dnevi imenoval posebno komisijo, ki bi naj skupaj s komisijo za idejno politično delo proučila vse občinske statute in dala svoje pripombe nanje, v kolikor niso v skladu s težnjami našega komunalnega razvoja in ustavnih načel.

Ze na prvem sestanku te komisije so ugotovili, da je predosnutki občinskih statutov sestavljal opek krog ljudi in strokovnjakov iz občinske uprave. Zato je v statutih opaziti precejšen poudarek vprašanjem, ki obravnavajo organizacijo občinskih organov. Na drugih področjih komunalne samouprave pa so statuti ponekod premalo konkretni, drugod zopet preveč, kar lahko utesi zavirati perspektivo razvoja v občini.

Za samoupravo v komunih je značilen predvsem splet medsebojnih odnosov v gospodarskem in družbenem življenju. Komuna je namreč osnovna družbena skupnost, v kateri se vsklajujejo individualni interesi z interesi družbe. V njej najbolj izrazito izstopa občan kot nosilec osebnih in družbenih interesov v vlogi proizvajalca, upravljalca in potrošnika.

Iz sedaj sestavljenih predosnutkov občinskih statutov pa je pre-malo jasno izraženo, kakšni bodo konkretni odnosi med občino in delovno organizacijo na eni strani ter med občino in krajevno skupnostjo na drugi strani. V nekaterih statutih je ta odnos tako zamaglen, da je bolj konkretno izražen v predosnutku ustave. Hkrati pa je ponekod opaziti, da so nekatere postavke tako čvrsto precizirane, da je ves nadaljnji razvoj s tem zakoličen.

Težko je sicer dati recepte, kakšni naj bodo občinski statuti, da bo iz njih zares odsevala dejansko stanje in perspektiva občine. To bi bilo celo škodljivo, saj so v vsaki občini drugačne prilike in možnosti razvoja. Toda kljub temu ni odveč sugestija, da bi naj v občinah pri proučevanju in dokončni formulaciji predosnutkov statutov bolj konkretizirali pravice in dolžnosti med občani in občino ter med občino in delovno organizacijo.

V sedanjih predosnutkih občinskih statutov je še vrsta pomanjkljivosti. Nevzdržno je npr. načelo domicila, ki daje občanu privilegiran položaj v primerjavi z ostalimi državljani. Dalje so v nekaterih predosnutkih že nakazana območja, za katera se lahko ustanovijo krajevne skupnosti. Meja krajevnih skupnosti pa ne bi kazalo že naprej postavljati brez sodelovanja tamkajšnjih prebivalcev. V večini statutov tudi ni dovolj konkretizirano, kako bodo občine zagotovile skupne potrebe prebivalcev. Nekateri predosnutki predvidevajo c.o. pravice in dolžnosti občinske organizacije Socialistične zveze pri izvajanju občinske politike. Takšna formulacija je odveč, saj ima organizacija Socialistične zveze vendar svoj program, v katerem so jasno načrtane njene naloge.

Vse to kaže, da bo potrebno predosnutke občinskih statutov še temeljito proučiti in o njih razpravljati. Zato je prav, da se nekatere občine predosnutke že dale v javno razpravo. Le na podlagi temeljite in poglobljene razprave bodo predosnutki statutov povsem prečiščeni in zreli za sprejem. Samo takšni bodo predstavljali malo ustavo za občane v našem demokratičnem družbenem razvoju.

-ma-

za čas od 13. do 23. decembra. Približno do 16. decembra ne-stalno s pogostimi padavinami. Nato izboljšanje. Okrog 23. bodo spet prehodne padavine. Temperatura se bo sprva dvignila. Sreda decembra ali malo kasneje pa je pričakovati ponoven val mraza.

Dr. V. M.

to delavski

ZA POVEČAN CELJSKI OKRAJ

Nov okrajni komite ZKS Celje

V sredo je bila v Narodnem domu seja okrajnega komiteja Zveze komunistov v Celju, ki so jo posvetili razpravi o priključitvi občin Sevnice, Brežice in Videm-Krškega celjskemu okraju in volitvi novega začasnega okrajnega komiteja Zveze komu-

stov. Ko je sekretar okrajnega komiteja Zveze komunistov tovariš Franc Simonič govoril o priključitvi dela dosedanjega novomeškega okraja celjskemu, je poudaril zlasti vlogo komunistov pri uresničevanju te združitve na vseh področjih našega življenja. Med najpomembnejšimi nalogami prihodnjega razdobja je omenil zlasti skrb za pospešen gospodarski razvoj v vseh delih novega okraja. Problemi gospodarjenja so v priključenih občinah zelo podobni težavam, ki se je z njimi borilo gospodarstvo celjskega okraja. Zastarela industrijska proizvodnja in slabo razvito kmetijstvo sta prav gotovo v obeh predelih še vedno največji problem. Ne bilo bi prav, če bi spremembe v mejah okrajev stanje poslabšale. Dosedanji rezultati izpolnjevanja plana gospodarstva sicer upravičeno vzbujajo optimizem in pričakujemo lahko, da bo plan do

konca leta stoodstotno dosežen, vendar bi ne bilo prav, če bi nas to dejstvo uspavalo. Komunisti v gospodarskih organizacijah so še vedno pred velikimi nalogami: večja in boljša proizvodnja ter hitrejši razvoj delavskega samoupravljanja pa sta največji med njimi.

Združevanje okrajev je že prvi korak k postopni temeljitosti utrditvi komun. Nedvomno bo treba v skladu s to zahtevo čez čas razmišljati tudi o teritorialnih spremembah v dosedanjih občinah. O vsem tem bodo seveda poslednjo besedo rekli občani, ki bodo z utrjevanjem in povečevanjem vloge komune tudi v njej sami vedno bolj odločali o vseh pomembnih zadevah.

Stari okrajni komite Zveze komunistov je izvolil tudi novo začasno vodstvo komunistov celjskega okraja. Komite se je številčno zmanjšal od 49 na 40 čla-

nov; od teh pa je v komiteju 5 tovarišev iz priključenih občin. Izvolili so tudi novo sedemčlansko revizijsko komisijo, nato pa se je novoizvoljeni komite znova sestel h konstituiranju. Po izvolitvi tovariša Franca Simoniča in Jožeta Marolta za sekretarja in organizacijskega sekretarja okrajnega komiteja, so imenovali še kontrolno, kadrovsko in ideološko komisijo novega začasnega vodstva, ki bo v taki vlogi ostalo do okrajne konference Zveze komunistov celjskega okraja. Le-ta bo verjetno v prvih dneh februarja.

-ij

PLENUM OKRAJNEGA ODBORA SZDL

K SEDANJIM-NOVA NALOGA

Danes se je v Celju sestal plenum Okrajnega odbora SZDL. Na dnevnem redu ima zelo važna vprašanja, ki zadevajo sedanje najvažnejše naloge in eno izmed zelo važnih bodočih nalog.

Najprej je na seji predsednik komisije za idejna in politična vprašanja tov. Srečko PRATNER podal analizo dosedanjega poteka razprav o novi ustavi in pomenu občinskih statutov, statuta okraja in statutov delovnih organizacij ter krajevnih skup-

V drugi točki pa so na seji plenuma razpravljali o nalogah, ki čakajo OO SZDL ob reorganizaciji okrajev v Sloveniji, na osnovi katere se celjskemu okraju priključi precejšen del bivšega novomeškega okraja v Spodnjem Zasavju, in sicer ob-

čine Videm-Krško, Brežice in Sevnica.

Na osnovi obeh vsebinskih problemov se je razvila živahna razprava, o čemer bomo več poročali v prihodnji številki naše-ga lista.

Nov »šah« v Zabukovci

V Zabukovci so pred kratkim odprli novo izkopno jamo. Ležišče premoga, ki so ga začeli izkoriščati, je razmeroma bogato. Nova jama je še en dokaz prizadevanja zabukovskih rudarjev.

Istočasno pa si rudarji iz tega revirja prizadevajo, da bi čimprej začeli izkoriščati znatna ležišča bentonitov v žalski občini. Obstajajo tudi predlogi, da bi ležišča bentonita izkoriščali skupno s šentjurskim podjetjem.

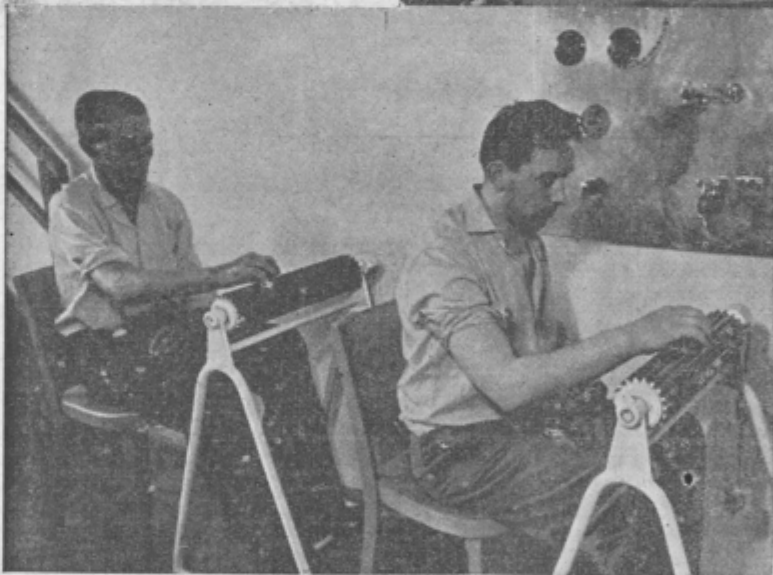
Tu bi se mnogi lahko učili

Celjski zavod za poklicno rehabilitacijo invalidov posluje že peto leto. Ob tej priložnosti so zavod obiskali predstavniki okraja, občine in delovnih kolektivov. Vsi udeleženci so bili pre-se-nečeni nad iznajdljivostjo, vitalnostjo in prizadevnostjo ljudi, ki v tem zavodu delajo.

Letno ta zavod vključuje blizu 200 invalidov na rehabilitacijo oz. v zaposlitev. Zanimivo je tudi dejstvo, da je zavod spričo objektivnih pogojev — predvsem zaradi zmanjšanja dotacije — učinkovito organiziral lastno proizvodnjo. In prav na tem področju se kaže velika sposobnost in

Zgoraj: Spuščanje težke bolnice v posebno Hubardovo bano. Levo: Gimnastika prstov je važen del terapije poškodovanih prstov. Oba posnetka sta iz celjske bolnišnice.

odločnost zaposlenih invalidov v delavnicih zavoda. Tako so letos ustvarili že za preko 45 milijonov raznih proizvodov. In sicer izredno kvalitetnih izdelkov, ki so hipoma osvojili trg. Zato tudi ni čudna trditev v naslovu, češ da bi se pri njih mnogi lahko veliko naučili. Invalidi so namreč odlično organizirali prodajno službo, ki razen prodaje izdelkov zavoda posreduje na trg tudi izdelke, ki jih ustvarijo tež-

ji invalidi na domu. Med temi je tudi veliko slepih, ki izdelujejo košare, lesne pletenine in lažjo lesno galanterijo.

Razen izredno načrtnega proučevanja trga pa so invalidi posvetili posebno pozornost tudi oblikovnemu delu izdelkov. Naj-novejši izdelki, ki so jih pripravili za trg, so presenetili udeležence pogovora. Zlasti lično so izdelana stola za rože, košarice za sadje, akvariji in izredno le-

pa oblika stoječe sobne svetilke.

Tak hiter razvoj celjskega zavoda za rehabilitacijo invalidov pa je ustvaril kolektivno tudi precej težav. Njihova dejavnost se namreč hitro širi in jim zaradi tega razumljivo vse bolj primanjkuje prostorov. Sodiijo, da bodo spričo izredno velikih potreb že naslednje leto lahko začeli graditi nove delavnice, ki so zaenkrat raztresene po vsem mestu. S tem bodo stroške proizvodnje še znižali, čeravno so njihovi izdelki tudi sedaj že cenejši od proizvodov drugih proizvajalcev podobnih izdelkov. Za ureditev novih delavnic bodo porabili okoli 40 milijonov dinarjev.

Gre res za izredno lepe uspehe in prav gotovo so le redki bili prepričani pred petimi leti, da se bo ta celjski zavod tako lepo uveljavil in povzpel na vseh področjih dejavnosti med prve zavode za rehabilitacijo invalidov.

NA DRUGI SEJI OBCINSKEGA KOMITEJA ZKS CELJE

PROGRAM DELA analiza gospodarstva

V torek je bila v Celju druga seja občinskega komiteja ZKS, ki jo je vodil pred nedavnim ponovno izvoljeni sekretar Stane DIVJAK. Na seji so obravnavali sicer samo dve točki, toda obe sta bili tako pomembni, da sta sprožili vrsto razprav.

Najprej so člani komiteja razpravljali o programu dela, ki ga je letos namesto običajnih sklepov, zahtevala nedavna občinska konferenca. Program konkretizira naloge in dolžnosti komunistov tako v gospodarskem kot družbenopolitičnem življenju občine, posebej pa še naloge na področju idejno-političnega izpolnjevanja članstva in notranje krepitve organizacije. Po daljši razpravi, ko so člani komiteja dali vrsto pripomb in spreminjalnih predlogov k osnutku, so tako dopolnjen program potrdili kot delovni načrt za komuniste celjske občine do prihodnje konference. Program bodo v krat-

kem dobile vse osnovne organizacije, vsi aktivni ZK in pomožni organi komiteja.

V drugi točki so razpravljali o gospodarskem položaju v občini, predvsem na temelju poročila, ki ga je podal tov. Beno KRIVEC. Kljub temu da se je v zadnjem obdobju gospodarjenja in proizvodnja v občini izboljšala, so člani temeljito razpravljali o vzrokih, čemu uspehi niso še večji, zlasti pa so živo razpravljali o vzrokih, čemu proizvodnja v prvih mesecih v letu zaostaja. Nekateri so bili mnenja, da je temu vzrok to, da podjetja v začetku leta ne dobijo naročil, ker njihovi odjemalci še niso na jasnem, če bodo določene proizvode potrebovali.

Občinski komite ZKS v Celju, čeravno po sestavi skoraj docela nov, je že na prvi seji krepko zagrabil in se z vso resnostjo lotil problemov.

c. k.

ZLATO NAENKRAT BLATO

družbe, da jim preskrbi že strokovno izobražene kadre, ali pa da mora družba nositi glavno breme v času učne dobe njihovih bodočih kvalificiranih delavcev.

Vrnimo se k obema omejenima šoloma. Ves čas je bila med šolama pred javnostjo lepa enakost, vse do trenutka, ko je Industrijska kovinarska šola v Storah morala uvesti prispevek za vsakega gojenca, ki ga plačuje gojenec sam ali pa plačuje zanj podjetje. Do tega trenutka je

bila štorska šola upoštevana, dobra, celo prioritetno je ime-la, ki jo končno tudi zasluži, saj vzgaja kadre predvsem za industrijske potrebe in za sodobno proizvodnjo.

Na enkrat pa je zlato postalo ničvredno. Zakaj, so v dveh celjskih podjetjih glasno izjavili, zakaj šola v Storah. Ta je nepotrebna. Mi se bomo odločili za center »Borisa Kidriča«. In so se. Ozadje je jasno kot beli dan — ker je še vedno zastoj, ker jo vzdržuje občina.

Drugi zajec, ki ga sproži ta zgodba, je še večji. Nemo-goče in nelogično je, da v eni in isti komun obstajajo tako različna merila za dve izobraževalni ustanovi z istim ciljem. Prav tako nelogično kot je sicer razumljivo a ne pošteno, če nekatere podjetja še vedno egoistično ločujejo družbena bremena od svojih.

Nekaj drobtin od kruha dogodkov, s katerimi smo se hranili zadnje dni: Oživitve ustaškega in emigrantskega krkla na prvi pogled preseneča. V resnici pa gre za onemogel poizkus zavreti rast našega mednarodnega ugleda. Nimamo še pri roki podatkov, kaj bodo ukrenili v Zapadni Nemčiji, da prepričljivo obsodijo in kaznujejo fašistične hitlerjevske kolaboracioniste, ubgele vojne zločince, vendar so se to pot energično zganili in posvetili našim zahtevam primerno pozornost. Pravzaprav bi poleg obsodbe morali za deti ustaški in četniški izrodek še z dejstvom, da končno izplačajo našim žrtvam fašizma zahtevano odškodnino, kakor so to pred kratkim storili Italijanski.

Potovanje predsednika Tita v SZ je našlo na Zapadu veliko publiciteto. Kako tudi ne, saj gre pri tem za velike stvari. Naše teze so dobile brez posebnih besed potrdilo od tiste strani, s katere je v stalinski dobi ni bilo nikoli pričakovati. V Bolgariji, na Češkem, na Madžarskem se je okrepil antistalinizem, ločnica, ki se je tam potegnila ob Jugoslaviji, danes govori za nas, za naše zunanje-politične koncepte. Na kongresu KP Italije, ki ji je svet posvetil izredno pozornost, je prišlo ponovno na dan, da se KP Kitajske s svojo nemogočo kritiko jugoslovanske partije obrača na SZ, SZ pa Kitajski to vrača, kadar govori o pomiglavnih razmerah v Albaniji. Vse to na prvi pogled ni razveseljivo, ves ta spor v delavskem gibanju, toda boju za resnico se ni mogoče izogniti. Prav pravi podpredsednik Kardelj, ki je te dni odpotoval v Indonezijo, katere partija je močno pod vplivom Kitajske, da se danes kitajska strategija moči, sile in zastraševanja lahko postavi ob stran najbolj ekstremnemu desničarskemu pohlepu po terorju. Aktivna miroljubna koeksistenca govori za nas, pridobiva na terenu in zato je potovanje maršala Tita v SZ v svetovnem tisku danes na prvem mestu.

Pred nami leži deklaracija o razorožitvi, skupna deklaracija ZDA in SZ, ki ne izključuje možnosti, da bi do nje res utegnili priti postopoma in seveda zelo počasi, kajti v bistvu se vlaka še nista premaknila, le volja obeh postajenačelnikov je tu, da se signal odpre. U Tant je tretji mož v OZN in ni naključje, da je doma iz neangažirane dežele. Vloga OZN se je okrepila, U Tant je ponudil posredovanje v vseh problemih med Vzhodom in Zpadom. Ne nazadnje v berlinskem vprašanju in v kubanski krizi, kjer se je uravnavanje kompromisa zadnje čase ustavilo. SZ je po Kozlovu na kongresu KPI ponovno zatrdila, da je za mir, vendar ne tako, da bi to pomenilo zmanjšanje slabosti. To pomeni, da pričakuje koncesije na zapadu, če pa jih ne bo, se »novi val« lahko umakne staremu. Ni nobenega razloga, da bi se napredne sile za vsako ceno umaknile, imajo le pravico, da se razvijajo po načelih, ki jih je postavila ustanovna listina OZN.

Tako je po dveh mesecih že jasno, da je zmaga revolucija v Jemenu, kljub jordanski in saudski intervenciji. Kljub angleški in ameriški potuhi propadli monarhiji se je republika toliko okrepila, da ne potrebuje egiptovske vojske in da so jo de facto priznale ZDA in VB, čeprav se je z zmago jemenske republike sveti status quo vendarle porušil. Okrepitve vojske v Izraelu in na angleških položajih so samo dokaz, kako kolonializem težko umira. Z misli na ekstraprofite iz naftnih polj Arabskega polotoka. Nafta je eno tistih razdornih jabol, ki onemogoča svetovni kompromis, čeprav ga svetovna ekonomika zahteva. Zanimivo je, da sovetjski naftni »dumping« v letu 1962 zamira na točki, ki jo je v kratkem času v svetovni ekonomiki dosegel. — Poročajo, da je propadla spet ena od ofenziv na gibanje Vietkong, čeprav je bila tehnična pomoč in pomoč v ameriškem oficirskem kadru zelo močna. Ni mogoče prerokovati, toda dosedanja dogodki na tej stalni alergični točki sveta po drugi svetovni vojni kažejo, da si intervencija po čep napredne sile lomi zobe, pa je še tako dobro opremljena.

Na kitajsko-indijski meji so se stvari ustavile in se zavile v megle, ki je menda taka možna samo v tem čudnem svetu.

T. O.

V počastitev dneva JLA

Kakor že vrsto let nazaj, tako bodo tudi za letošnji praznik 22. decembra, za dan Jugoslovanske ljudske armade, pripravljene številne prireditve in proslave. Ni naključje, da bo tudi tokrat v njih imela glavno besedo mladina. Tako je dala komanda celjske garnizije pobudo, da je svet za šolstvo pri občinskem ljudskem odboru v Celju razpisal natečaj za pisanje šolskih nalog o pomenu, nastanku in vlogi Jugoslovanske ljudske armade. Po dve najboljši nalogi iz vsake šole, oziroma njena avtorja, bosta prejela nagrado, razen tega pa bo komandant celjske garnizije povabil vse pisce teh najboljših nalog skupaj z ostalimi pionirji na sprejem, ki bo na sam praznik 22. decembra v opoldanskem času. To bo pristrčno srečanje pripadnikov celjske garnizije s pionirji, srečanje, v katerem bodo nekdanji borci pripovedovali o ljudski revoluciji in borbah, pionirji pa o svojih dolžnostih v šoli in organizaciji. To srečanje bodo celjski pionirji izkoristili še za to, da bodo pred gostitelji nastopili z raznimi pev-

skimi, recitacijskimi in instrumentalnimi točkami.

Isti dan, to je 22. decembra, vendar z začetkom ob 12. uri, bo pri spomeniku NOB na Slandrovem trgu svečanost z govorom ter krajšim umetniškim programom. Ob tej priložnosti bodo pripadniki celjske garnizije JLA ter družbenih in političnih organizacij položili k spomeniku vence, enota JLA pa bo v spomin na vse žrtve ljudske revolucije izstrelila častno salvo. Na to svečanost vabimo vse prebivalce celjskega mesta ter zlasti še šolsko mladino.

Kot običajno bo tudi letos urejena v izložbenem oknu enega izmed celjskih trgovskih podjetij razstava fotografij o delu in življenju v ljudski armadi.

Sporod prireditev v počastitev 22. decembra pa bodo izpopolnila še številna športna tekmovanja. Tako bo že v nedeljo, 16. t. m. na vrsti tradicionalni patrolni tek ne samo pripadnikov JLA, temveč tudi vseh športnih in družbenih organizacij. Razen tega bo do 18. tega meseca končano tekmovanje v streljanju, šahu, odbojki in kegljanju med člani Zveze rezervnih oficirjev in podoficirjev, invalidov, Zveze borcev ter strelecov. Zmagovalna ekipa bo prejela pre-

hodni pokal komande celjske garnizije JLA. Poleg tega pa so na sporedu še številna druga športna srečanja med pripadniki celjske garnizije ter mladino.

Pomembno bo tudi sodelovanje vojakov celjske garnizije na slavnostni proslavi ob 20-letnici mladinskih delovnih brigad, ki bo že jutri popoldne v dvorani Narodnega doma.

Naš komentar

Odbori zavarovancev pri občinah

Tudi drugo zasedanje skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja za občine Celje, Laško, Sentjur, Smarje, Slovenske Konjice in Mozirje je pokazalo, da gre tokrat za samoupravni organ, ki hoče odločilno poseči v politiko socialnega in zdravstvenega zavarovanja, na tisto področje, ki razpolaga z ogromnimi sredstvi. Ta pripravljenost in odgovornost članov skupščine tako do organa, v katerega so bili izvoljeni, kot do gospodarskih organizacij in zavarovancev je najbolj prišla do izraza v razpravi o poslovniku skupščine.

Značilno je namreč, da so člani v tej razpravi zahtevali in predlagali vrsto ukrepov, s pomočjo katerih bi dosegli višjo stopnjo sodelovanja pri upravljanju, več neposrednega vpliva zavarovancev samih pri vodenju in izvrševanju politike socialnega zavarovanja. Zato so z velikim odobravanjem sprejeli vest, da bodo tudi pri občinah ustanovljeni tako imenovani odbori zavarovancev, ki bodo lahko tudi s pomočjo ustreznih komisij ali podobnih teles spremljali celotno dogajanje na tem področju, opozarjali kolektive na morebitne probleme in podobno. Zaradi tega ustanovitve in delo komunalne skupščine socialnega zavarovanja ne pomeni koraka nazaj v upravljanju s sredstvi vseh skladov socialnega zavarovanja, marveč k večjemu narobe. Kajti z novim organom se v ničemer ne jemlje pravica zavarovancev, da sodelujejo pri upravljanju sredstev, ki presegajo milijardo in več.

Njihov vpliv bo v prihodnje prav gotovo večji, zlasti pa po novem letu, ko bo uveljavljen spremenjen način plačevanja bolezenskih izostankov od dela in ko bodo kolektivi, to pa je zavarovanci, najbrž bolj pazili na tiste, ki so doslej več ali manj redno v določenih obdobjih izostajali od dela. Gre torej za vpliv, ki ga naj člani delovnih kolektivov oziroma zavarovanci sami izvajajo znotraj kolektivov ter s pomočjo vseh političnih organizacij, zlasti pa sindikalnih združenj.

M. B.

OBČNI ZBORI ZVEZE BORCEV

V teh dneh se bodo v konjski občini začeli občni zbori organizacij Zveze borcev. Med prvimi ga bodo imeli v Ločah, kjer je v to organizacijo vključenih nad sto dvajset članov iz tega kraja in bližnje okolice.

PROGRAM DELA

Na zadnji seji predsedstev občinskega sindikalnega sveta v Slovenskih Konjicah so med drugim sprejeli sklep, naj vse komisije sindikalnega sveta izdelajo program dela za prihodnje leto. O vseh teh programih bo zatem razpravljalo predsedstvo tega sveta in jih med seboj vskladilo. Po navedenih spremembah deluje pri občinskem sindikalnem svetu sedem komisij z nad štideset člani.

Zimska slika iz Slovenskih Konjic

PLUS-MINUS

BOLNIŠNICA IN KREDITNI ZAVOD

Neverjetno, pa vendar resnično. Po računih na papirju izkazuje celjska bolnišnica prav lep presežek dohodkov, v resnici pa je ta zdravstvena ustanova postala že kar močan kreditni zavod, saj so mu nekateri plačniki — med njimi prevladuje šentjurska občina — dolžni nad 120 milijonov dinarjev!

Razumljivo je, da ta položaj ni zavidljiv, zlasti še, ker dolžniki na vsa opozorila uprave bolnišnice sploh ne reagirajo. Če pa je bolnišnica komu dolžna, se hitro najdejo pota, da se zahteve realizirajo, račun pa plačajo. Nasprotno, pa bolnišnica nimamo moči, da bi uveljavila svoje zahteve.

Ugotovitev je zaskrbljujoča. Mar naj bolnica zaradi tega stanja sprejema samo tiste bolnike, za katere bo vedela, da bodo njihovi plačniki v redu in pravočasno poravnali vse nastale obveznosti? Mar naj, na primer, bolniku, ki bo

prišel iz šentjurske občine in za katerega bo stroške zdravljenja moral plačati ljudski odbor, reče:

— Dragi prijatelj, tebe ne moremo sprejeti, ker tvoja občina noče (ali ne more) plačati zate stroškov zdravljenja v naši ustanovi.

Ali naj celjska bolnišnica zaradi takšnega stanja in nenavadnega odnosa nekaterih plačnikov uvede tak način sprejemanja bolnikov, po katerem bodo morali le-ti prinesiti ob prihodnosti v to zdravstveno ustanovo potrdilo pristojnega organa, ki se bo obvezal, da bo poravnal tako ne na sprejemno računa nastale obveznosti? Mar ne bi bilo to smešno in ponižujoče? Pa vendar, nekaj bo treba narediti, da se bolnišnica ne bo na vsem lepem znašla v nič kaj zavidljivem položaju in zlasti še, da ne bo delala konkurenice kreditnim zavodom.

-mb

OBČAN
O NOVI
USTAVI

Postavitev direktorja

VPRAŠANJE: Kako je z volitvijo direktorja gospodarske organizacije?

ODGOVOR: Kakor predosnutek zvezne, tako tudi republiške ustave ne predvideva volitev direktorja gospodarske organizacije, pač pa njegovo postavitve. Direktorja gospodarske organizacije, ki se uvršča poleg delavskega sveta in upravnega odbora, med organe upravljanja, postavlja na podlagi javnega

razpisa delavski svet v soglasju s pristojnim organom družbeno politične skupnosti, in ga tudi razrešuje. Izjemo se lahko z zveznim zakonom določi za posamezne vrste gospodarskih organizacij drugačen način postavitve. Direktorja se postavlja za štiri leta. Njegova ponovna postavitve ni omejena, kar pomeni, da je lahko znova postavljen na isto mesto tudi po preteku prvega mandata.

PRED DNEVOM JUGOSLOVANSKE LJUDSKE ARMADE

Kapitulacija je zločin

Če pozorno proučimo vsak člen osnutka nove ustave, lahko ugotovimo globoko vsebinsko sliko tega dokumenta — sliko naše sedanjosti in prihodnosti.

Vzemimo za primer samo 242. člen, v katerem je napisano: Nihče nima pravice podpisati ali priznati v imenu Federativne socialistične republike Jugoslavije kapitulacije ali okupacije države.

Pri tem se nehoti spomnimo na usodno 1941. leto, na kapitulacijo stare jugoslovanske vojske, na izdajstvo bivše vlade in kralja ter končno na njihov strahopeten umik čez mejo. Tedaj je bilo ljudstvo prepričano samo sebi, na milost in nemilost okupatorju. Spomnimo se tudi na tisti dogodek, ko je skupina generalov kraljevske vojske hlapčevsko in ponižujoče stopila pred nemškega komandanta, da bi slišala pogoje kapitulacije.

Kapitulacija pred napadalcem — to je bil nesramen in izdajalski akt pešice strahopetnežev — oficirjev in politikov. S tem so z eno samo potezo zbrisali vse svetle zgodovinske primere in vso vojaško slavo naših prednikov. Zadoستoval je samo nekaj podpisov in kapitulacija, kakor jo je zahteval okupator, je bila sprejeta.

Iniciatorji kapitulacije in njihovi privrženci so pozabili na dolžnost; čast pa poteptali. Na predajo so pristali v trenutku, ko še zdaleč niso bila izkoriščena vsa obrambna sredstva. Razen tega niso upoštevali najmočnejšega orožja, to je volje ljudstva, da se bori proti napadalcu. Ljudstvo pa je v teh usodnih dnevih vzelo svojo usodo v svoje roke ter pod vodstvom Komunistične partije Jugoslavije izbojevalo popolno socialno in nacionalno svobodo. Uresničile so se besede Ivana Cankarja: Narod si bo pisal sodbo sam...

In če danes po tolikih letih pogledamo nazaj, lahko ugotovimo, da je bil oborožen upor proti okupatorju edina pravilna pot. Ko se je oborožena vstaja razplamela v največjo širino, so morali Nemci angažirati dosti več svojih enot, kot so jih potrebovali tedaj, ko so napadli našo državo.

Kakšni so bili argumenti tedanjih vojaških voditeljev, ki so trdili, da je prišla armada v takšen položaj, iz katerega je vsak nadaljnji odpor nemogoč? Večina teh ljudi je po svoji miselnosti živela v preteklosti, ne pa v sedanjosti. Znano je tudi, da so v preteklosti vojne vodili kralji in vlade, kakor da je šlo za neko njihovo podjetej; na ljudstvo se ni oziral nihče.

To je zdaj za nami. Pred 21. leti so vojaški in politični voditelji bivše kraljeve vojske kapitulirali pred napadalci. Toda ljudstvo se s tem ni pomirilo, pa čeprav je ostalo osamljeno, golih rok in brez orožja. Ljudstvo je želelo in hrepenelo po uporu in svobodi. Položaj je bil izredno težak; toda ljudstvo je ostalo zvesto tradicijam svojih prednikov in samemu sebi. Navzlic težavnemu in navidez brezupnemu položaju, se je našel tudi izhod. Ta ni bil samo na začetku ljudske vstaje, ampak tudi na Neretvi, Sutjeski, Kozari ter v vseh tistih bojih, ki so jih borci bojevali v štiriletni narodnoosvobodilni borbi. Boj je bil težak in krvav; to je bil brezkompromisen boj. Vseljudska vstaja se je razširila v vsak gozd, na vsako planino, v mesta in vasi.

Ker bivša jugoslovanska vojska ni mogla držati fronte, so ji voditelji izdali povelje naj kapitulira in položi orožje. Razumljivo je, da so se izogibali gverilkega — partizanskega vojskovanja. Ni so imeli poguma, da bi dvignili ljudstvo proti sovražniku, ker so se bali, da bo prav to ljudstvo obrnilo orožje tudi proti njim. Zato so ostali zvesti ideji kapitulacije. Takšne ideje so z vso vne-mo zagovarjali tudi diplomati in pravni svetniki velikih imperalističnih držav, ker so jim šle v korist. Zato je razumljivo, da so te ideje našle svoje mesto tudi v kodeksu mednarodnega vojaškega prava. Takrat so legalizirali načelo, da ljudstvo nima pravice do samoobrambe in do vstaje, če je vlada izdala odlok o kapitulaciji. To so dobro vedeli tudi tisti, ki so kapitulacijo podpisali in zbežali v tujino. Takole so računali — po vojni se bomo znova vrnili v domovino, v kateri bo medtem vladal mir. To je bil tudi eden izmed razlogov za aprilsko kapitulacijo. To je bil tudi razlog, da se nobena od buržoaznih političnih strank ni hotela angažirati v vstaji proti okupatorju. Od tod je razumljivo sovraštvo četnikov do partizanov in na koncu tudi njihov izdajalski konec.

Kot rečeno, ljudstvo ni moglo sprejeti takšnega stališča, najmanj pa kapitulacijo. Tedaj je nastopila KPJ, ki je organizirala in vodila delavski razred in vse naše ljudstvo v boju proti okupatorju ter domačim kapitulantom in izdajalcem. Medtem pa je okupator neprestano koristil akt o kapitulaciji in se skiceval nanj. Kajti gledano formalno, po predpisih mednarodnega vojaškega prava, ki so veljali v prvi polovici tega stoletja, je bila kapitulacija, ki jo je podpisala vlada ali kralj, obvezna za vse ljudstvo; zato po njej ljudstvo ni imelo pravice do legalne vstaje. Tu je tudi začetek raznih težav za priznanje naše borbe in statusa naših borcev. Zato pa je bila ljudska revolucija tembolj veličastna. Miniti so morala štiri leta, da je primer naše herojske borbe zablistel po vsem svetu. To ni bila samo vojaška zmaga na bojnem polju, pač pa prav tako zmaga moralnih in etičnih principov pravice naroda za svoj obstanek in svobodo.

In šele tedaj, ko je v tej borbi padlo na stotisoče najboljših sinov in hčera, ko smo z borbo dokazali, da ima vsak položaj tudi svoj izhod in ko so se po našem zgledu dvignili v oboroženo vstajo tudi drugi narodi in sta prišli zmaga ter svoboda, se je uveljavilo novo načelo in novo gledanje na pravico ljudstva do vstaje, do partizanske vojne. Po ženevski konvenciji 1949. leta je partizanska borba priznana kot legalni način bojevanja. Istočasno pa so bile razveljavljene odredbe haške konvencije iz prejšnjega stoletja, po katerih ljudstvo ni imelo pravice do borb proti okupatorju, če je vlada odločila, da kapitulira. Po predpisih mednarodnega prava, ki so uveljavljeni po drugi svetovni vojni, je napadalna vojna proglašena kot kazensko delo zločina zoper mir. Vse, kar izvira iz takšne vojne — sem prištevamo tudi kapitulacijo in okupacijo — je nezakonito in se kvalificira kot zločin. Na ta način je herojska borba naših narodov dala pobudo za uveljavljanje takšnih mednarodnih pravnih načel, ki olajšujejo borbo proti okupatorju.

Popolnoma razumljivo je, da naša nova ustava kodificira takšne pridobitve, zlasti pa te, ki izvirajo iz zgodovine, iz naše narodnoosvobodilne borbe in tudi ostalih najnovejših vojaških izkušenj. Kapitulacija pred napadalcem ne bi bila samo zločin proti lastnemu ljudstvu in kršitev naše ustave, temveč bi bila tudi v nasprotju s sodobno vojaško teorijo in še posebej z današnjim mednarodnim pravom, ki kvalificira napadalno vojno kot zločin.

Zato je povsem razumljivo, da vsak naš človek z vsem srcem in razumom osvaja 242. člen osnutka zvezne ustave. Naša ustava je prva na svetu, ki ima takšen člen; verjetno pa ne bo dolgo edina. V zavesti mnogih milijonov ljudi, zlasti pa v tistih deželah, ki so se pred kratkim osvobodile, ali ki so na tem, da se bodo, prevladuje misel, da morajo biti osvobodilne vojne za vedno izbrisane iz življenja človeštva. To pa pomeni, da je dosedanja zgodovina vojn šele prazgodovina človeštva in da prava zgodovina, ki ne bo pisana z orožjem, šele prihaja. Vsekakor bo na tej poti naš primer bogat prispevek.

F. F.

Nerešeni problemi

V zadnjem obdobju so se šolski zavodi — predvsem zavodi za strokovno izobraževanje mladine — znašli v hudih finančnih težavah. Analize so pokazale, da obstaja določen primanjkljaj v masi sredstev za te namene. Spričo nesorazmerij, ki se na tem področju pojavljajo pa je strokovno šolstvo znatno prizadeto, obstajajo pa tudi velike razlike glede obveznosti podjetij do stroškov za izobraževanje potrebnih kadrov.

Namreč, splošno šolstvo druge stopnje se razvija nemoteno, saj občine zanje preskrbe potrebna sredstva. To velja tudi za nekatere šole za strokovno izobražbo. Istočasno pa so nekatere strokovne šole navezane na ustrezne prispevke gospodarskih organizacij. In ker obstajajo pri tem velike nerednosti, so razumljivo te šole v velikih težavah, ali pa bre-

me za izobrazbo mladine nosijo matična podjetja šol, čeravno njihovi zavodi ne izobražujejo kadre le za lastne potrebe.

Tak primer — verjetno najznačilnejši — je industrijski center v Storah. Tu se izobražujejo strokovni kadri za potrebe industrije v vsem okraju in tudi za podjetja izven celjskega okraja. Pretežna sredstva za vzdrževanje šole pa prispeva Železarna v Storah. Podoben primer zasledimo tudi v grafični stroki, kjer so podjetja strokovno izobraževanje vključila v svoje letne finančne pplane. V mnogih drugih gospodarskih organizacijah pa zasledimo neko vrsto špekulacije, in sicer na načelu in prepričanju, da bodo pač dobili potrebne strokovnjake, ne da bi zato prispevali del sredstev. Dokaj razumljivo je, da je tako stanje v veliki meri škodovalo razvoju strokovnega šolstva.

Zaradi tega je tudi upravičena zahteva po izenačevanju pogojev poslovanja strokovnih šol.

Razen tega se postavlja v ospredje nujno potrebna korekcija zastarele načina mišljenja, da je investicija za vzgojo kadrov odveč. Res je sicer, da smo v zadnjem obdobju na tem področju zabeležili znaten napredek, vendar se nekateri kolektivi ne morejo sprijazniti z dejstvom, da je investicija za izobraževanje potrebnih kadrov ena izmed najkoristnejših oblik investiranja. Res je sicer, da je obnova strojnih naprav osnovni pogoj za raz-

voj industrije in gospodarstva. Vendar pa brez ustrezno izobraženih kadrov ni mogoče računati na popolno izkoriščanje novih kapacitet. Zlasti se kar gre v večini primerov za znatno modernizacijo proizvodnih postopkov, v nekaterih primerih pa tudi za uvajanje avtomatizacije.

Glede financiranja pa je nereseno tudi vprašanje sodelovanja gospodarske zbornice kot soustanovitelja nekaterih strokovnih šol. Zal trenutno ne obstajajo potrebni predpisi, tako da zna biti to vprašanje v začetku naslednjega leta še bolj pereče. Zato sodijo, da bi kazalo ustanoviti enoten sklad za financiranje strokovnega šolstva, ki bi uvedel na tem področju tako potreben red.

Na seji upravnega odbora Gospodarske zbornice v Celju so razpravljali tudi o nekaterih podrobnih problemih strokovnega šolstva, ki so se zlasti v zadnjem obdobju precej nakopičili. Tu velja zlasti pripomniti, da si industrijska podjetja prizadevajo, da bi prišlo do še večjega sodelovanja med šolami in podjetji, kajti oblikovanje ustreznih profilov za izobraževanje kadrov je prav gotovo skupna naloga.

Pri tem so tudi grajali nekatere pojave brezskrbnosti socialno kadrovskih oddelkov, ki posvečajo premalo pozornosti planiranju kadrovskih potreb in se zadovoljujejo s formalnimi ugotovitvami.

M.

Posnetek prikazuje delavce med podiranjem nepravilno in s špekulativnimi nameni grajeno bajtico na Polulah

Neuresničena špekulacija

Prav gotovo je primer špekulacij s stanovanji, ki jih je vršil obrtnik — steklar Martin Čakš poseben in zanimiv pojav. Čakš je bil iznajdljiv, le da je svojo iznajdljivost usmeril napačno in da je skušal pridobiti koristi na račun težavnih stanovanjskih razmer nekaterih prebivalcev.

Čakš je že pred časom kupil v Šmarjeti pri Celju od tov. Bekeža gospodarsko poslopje, ki je pred časom služilo za hleve. Iz tega je z malimi stroški uredil provizorna stanovanja in jih je z dobičkom prodal trem ljudem. Nato je kupil še hišo na Polulah, kjer je ure-

dil več manjših neprimernih stanovanj — tudi podstrešje je izrabil v ta namen. Tudi to stavbo je prodal. Nato se je lotil še novogradenj malih in za bivanje neprimernih stanovanj. Na Polulah je kupil večjo parcelo, ki jo je razkosal in na njih začel izdelovati male bajte. Hišice so imele komaj obsežnost 4 krat 6 metrov. V eni se je naselil sam, ki jo je pozneje baje prodal nekemu rudarju iz Velenja.

Na drugi parceli pa je gradil podobno bajtico brez pritliklin za Marijo Križnik. Vse gradnje je izvajal brez ustreznih dovoljenj, kar je tudi razumljivo, saj je bil toliko pameten, da je vedel, da za te provizorije ne bo dobil gradbenega dovoljenja.

Občinski organi so ga opozorili na te prekrške in mu hkrati pojasnili, da so gradbišča izven zazidalnih okolišev. Vendar Čakš kljub temu ni nehal z gradnjo. Zaradi tega so občinski organi izdali odločbo o rušenju dela zgrajene bajtice.

Ko so pred dnevi prišli na gradilišče delavci, da bi izvršili nalogo o rušenju, jih je Čakš z grožnjami odvrnil od dela. Tako so potem morali intervenirati organi varnosti, ki so omogočili uresničenje razumljivega in upravičenega sklepa občinskega organa.

Gre namreč za pojav špekulacije in slabih uslug z dobičkalnimi interesi, ki v današnjem času ni niti razumljiva niti vzdržna. Razen tega pa je odločen nastop zoper iniciatorje črnih gradenj potreben nujen ukrep — še bolj pa seveda v tem primeru, kjer ne gre za nujno potrebo, temveč za čisto špekulacijo.

m.

ŠE EN MILJADER

Pred dnevi — ali točno 12. decembra — se je med podjetja s proizvodnjo v vrednosti ene milijarde in več uvrstilo še celjsko podjetje Žitna. Kolektiv žitne je predvideval, da bodo letos ustvarili za okoli 850 milijonov dinarjev proizvodnje. Sami pa so si prizadevali, da že letos dosežejo milijardo dinarjev. To jim je tudi uspelo, in sicer veliko pred rokom, kar je gotovo izredno lep uspeh tega kolektiva.

Razen tega so v tem obdobju zabeležili izredno veliko povečanje

storilnosti, ki presega 20 odstotkov. Hkrati pa so se izredno aktivno vključili v izvoz. Tako so že zaključili velike količine za zunanji trg, in sicer predvsem na področja s trdno valuto.

V tem času pa si kolektiv močno prizadeva, da bi začeli z rekonstrukcijskimi deli. Oprema za obnovo strojnih naprav je že naročena, tako da računajo, da bo v naslednjem letu prva etapa rekonstrukcije uspešno zaključena. Sodijo, da glede rekonstrukcije ne bo večjih zastojev.

PODRAŽITEV MASTI

Ze v eni izmed preteklih številko smo poročali o izredno težavnih pogojih nabave pitanih prašičev. V zadnjem času se je ponudba prašičev zaradi nekaterih slabosti pri stimuliranju te proizvodnje bistveno znižala. Proizvajalci so se spričo ugodnejših cen za mesnate prašiče preorientirali. Pomanjkanje pitanih prašičev je seveda povzročilo dvigovanje odkupnih cen.

Tako se je celjsko preskrbovalno podjetje »Mesnine« znašlo v nezavidljivem položaju, ki bi zaradi tega utrpelo samo letos za okoli 10 milijonov dinarjev izgube pri dohodku podjetja. Zaradi tega je podjetje že pred časom zaprosilo ustreznih organ občinskega ljudskega odbora za dovoljenje o povišanju cene masti in slanini. Tedaj je občinski svet za blagovni promet menil, da je potrebno vse kalkulativne postavke temeljito preveriti. To so tudi storili. Ugotovili so, da so bile trditve podjetja Mesnine resnične, njihova zahteva pa upravičena. Zaradi tega so tudi odobrili povišanje cen, in sicer od 400 na 450 dinarjev.

Sodijo, da bo spričo napovedanih sprememb glede stimulacije pri proizvodnji pitanih prašičev že v naslednjem letu prišlo do znižanja cen, saj je sedanji pojav le začasna značaja.

KAJ VEMO O USTAVI

POSEBNOST ZA NASE RAZMERE — IZREDNO PRIZADEVANJE POSEBNE EKIPE — TUDI CELJE MED UVRSČENIMI MESTI — BORBA IN DELO STA OPRAVILA GLAVNO DELO.

V Jugoslaviji je prvič letos izvedena anketa, ki je prvi korak v znanstvenem raziskovanju javnega mnenja. Prvo snov, ki so jo obdelali, zajemajo mnenja 4000 »rebalancev« o ustavi. Zbrano gradivo bo obdelal Inštitut družbenih ved v Beogradu. Brez dvoma bo anketa nudila dragocene podatke o obveščenosti in mišljenju državljanov. Anketo pa sta izvedli dve veliki časopisni redakciji — Borba in Delo. Med člani velike ekipe je bil tudi

celjski dopisnik Dela tovariš Franc Krivec, kateremu smo ob tej priložnosti zastavili nekaj vprašanj.

● Vprašanje: Kako je potekala ta velika akcija v celjskem okraju?

● Odgovor: Med okoli 200 naselji v vsej državi — od najbolj oddaljenih vasi do najbolj razvitih mestnih področij — je bilo iz celjskega okraja uvrščeno le Celje. Anketirani je bilo približno 2000 ljudi natančno po planiranem vzorcu. Torej tudi različnih poklicev, kvalifikacij in podobno.

Med drugim smo morali anketirati tudi edino oddaljeno vas, ki je prišla v poštev na Štajerskem, in sicer Strmec.

● Vprašanje: Naloga je bila težavna in kaj je bilo pri tem največjega pomena?

● Odgovor: To brez dvoma, saj večkrat ni bilo lahko pridobiti preprostega človeka za intervju o sila resnih in zahtevnih vprašanjih v zvezi z osnutkom ustave. Intervju je kdaj trajal več kot uro, zlasti z ljudmi, ki so globlje dojele vlogi temeljnih listin in so z odgovori želeli natančno in objektivno povedati svoja stališča. Izbor anketiranih je bil povsem slučajen, vendar po natančno izdelanem vzorcu. Spričo tega sem nalezl tudi na nepredvidene »ovire«, čeprav je anketa bila anonimna.

Rezultati te akcije bodo vsekakor odločilni za podobne akcije v prihodnje. Tako naj bi podobno raziskovanje v prihodnje postalo sistem, kot ga z uspehom

M.

Zamisel o enotnem reklamnem servisu

Prav gotovo imajo urejevalci izloženih oken največ dela v zadnjih mesecih leta. Nakopičijo se prazniki v kratkem razdobju, tako da mnogi, ki imajo veliko izloženih oken, komaj sledijo potrebam. Ob tej priložnosti smo zaprosili za nekaj odgovorov aranžerja trgovskega podjetja »Moda« tovariša Tomca. Tole nam je dejal:

— Letošnje leto je bilo za našo stroko izredno razgibano. Zaznamovanje v mali meri upadanja dohodka je pred aranžersko službo zastavilo posebne naloge. Namreč hitro prilagajanje razstavljenega blaga sezonskim oscilacijam je v tem obdobju bilo še bolj pomembno. Razen tega pa smo se razumljivo v tem obdobju srečevali z večjimi problemi zaradi omejenih sredstev. Pri tem moram povedati, da pri tem ne gre le za slabosti. Saj zastavlja to obdobje tudi zahteva po iskanju najcenejših in vendar učinkovitih reši-

tev urejevanja mestnih izlozb. In res, če si ogledamo izložbena okna v zadnjem času, domala ni moč opaziti nazadovanja — v mnogih primerih pa zasledimo celo napredek in pojave originalnosti, iznajdljivosti in podobno.

Ker se v zadnjem času kaže tendenca po ustanovitvi osrednjega reklamnega servisa, ki bi vključeval tudi enotno aranžersko službo za vse mesto in tudi del okraja, smo prosili tovariša Tomca, da nam tudi o tem pove nekaj besed.

— Res, ta zamisel obstaja že dalj časa. Realizirati je kljub podpori Opleševalnega društva nismo mogli predvsem zaradi tega, ker bi rabili organizatorja. Gotovo pa bi osrednja aranžerska služba pomnila velik napredek. Saj bi na ta način lahko urejali izložbe in tudi druge dekorativne elemente v mestu načrtno in neokrnjeno. Sedaj so namreč nekatere izložbe silno zanemarene. Kar je tudi raz-

umljivo, saj jih urejajo ljudje, ki imajo včasih precej volje, le da se jim delo ne posreči. Z enotno aranžersko servisno delavnico pa bi prav gotovo te slabosti odpadle. Istočasno pa bi svoje izložbe lahko uredila tudi trgovska podjetja v drugih industrijskih in občinskih središčih. No, upam, da bo polagoma le prišlo do ustanovitve osrednjega reklamnega servisa.

PRVI POIZKUS JE USPEL

Pred dnevi so v Celju vedli prvi poizkus uporabe raznih vitaminskih primesi za peko kruha. To delo so opravili strokovnjaki iz Ljubljane. Zlasti so preizkušali prednosti uporabe C vitamina pri peki kruha. Že prvi poizkus so pokazali, da se kruh z uporabo ustreznih količin C vitamina izboljša, njegova kvaliteta pa se pri tem zlasti poveča glede na zdravstveno vrednost tega vsakdanjega živila.

Oglašujte v
CELJSKEM
TEDNIKU

ZNIŽALI SMO
CENE MALIM
OGLASOM

MEDNARODNI TRANSPORT, ŠPEDICIJA IN POMORSKA AGENCIJA

Vam nudi s svojimi poslovalnicami po vsej Jugoslaviji vse vrste uslug v svojih dejavnostih po najugodnejših pogojih in najboljši kvaliteti

„INTEREUROPA“ CELJE

Poslovalnica Celje — Čuprijska 10
Telefon 30-70, 30-90

Spomladi začno z gradnjo

ZELEZARNE V JESENICAH, RAVNAH IN ŠTORAH, CINKARNA V CELJU, TOVARNA GLINICE IN ALUMINIJA V KIDRIČEVEM, TOVARNA DUŠIKA V RUŠAH IN DRUGA PODJETJA PREDVIDEVAJO V LETU 1963 DALJINSKI PLIN KOT TEHNOLOŠKO GORIVO.

Za nadaljnji razvoj proizvodnih sil in trdno osnovo za kemično industrijo višje stopnje je predpogoj vplinjavanje velikega naravnega bogastva — lignita v Saleški dolini. To požlahtneno gorivo bo napajalo večji del slovenske industrije ter malega potrošnika industrijskih naselij in mest.

Največjim metalurškim podjetjem bo novo gorivo omogočilo modernizacijo in racionalizacijo tehnoloških postopkov, v isti meri pa bo to tehnično preobrazbo vneslo tudi v številna majhna podjetja. Rekonstrukcijski in razširitveni načrti večjih gospodarstvenih organizacij v Sloveniji temeljijo na predvidenem plinu iz Velenja.

Ekonomska upravičenost vplivanja je, in sedaj je pač nujno le vskladiti začetek obratovanja s potrebami naše industrije. Zato je Izvršni svet ljudske republike Slovenije sklenil, da ima energo-kemični kombinat v Velenju primate med novimi investicijskimi podjetji v Sloveniji.

Začetek gradnje predvidevajo spomladi leta 1963. Dokumentacija je v glavnem že vsa zbrana, regulacija Pake in dovozna cesta ali kasnejše magistrala Velenje—Šoštanj pa se približujeta zaključnemu delu.

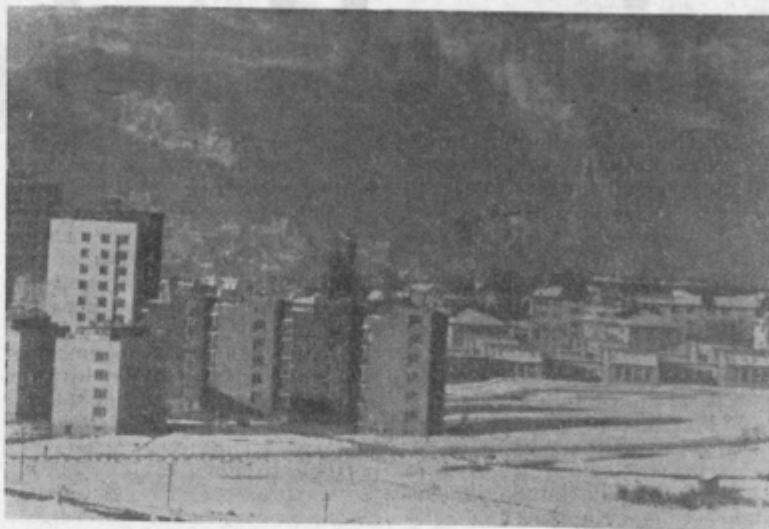
Investicijski znesek za vplinjavanje in za plinovod znaša okrog 23 milijard. Predvidoma bo večji del teh sredstev zbranih v Sloveniji.

veniji.

Se vedno pa obstajajo težave glede opreme, to je plinskih generatorjev. Orientacija na vzhodne in zahodne dežele kaže različne ugodnosti. Najvažnejšo vlogo pri izbiri vsekakor igra čas, kajti leto 1965 je blizu. Zanimiva je varianta nabave v Zahodni Nemčiji na račun kompenzacijskega blagovnega posla. Z nabavo načrtov licenc in opreme bi domača industrija izdelala opremo, domači strokovnjaki pa bi se strokovno izpopolnili.

Podobno je s plinovodom, kjer izgleda, da je najugodnejša ponudba v Avstriji, in to predvsem zaradi kvalitete dela in razmeroma nizkih cen.

Uresničitev tega giganta in s tem v zvezi revolucija tehnoloških postopkov slovenske industrije bosta nova elementa večje storilnosti — kvalitete in proizvodnje.

V dobrih desetih ali petnajstih letih bo sodobno Velenje močno razširilo svoje meje. Sončni prostor proti Saleku ter obronki bodo posejani z modernimi bloki in intimnimi enostanovanjskimi hišami. S podvojenim ali celo večjim številom prebivalcev pa bodo rasli že tako težki rešljivi problemi otroškega varstva in ostalih komunalnih teženj. Rešitev le-teh pa bo možna samo v skupnem prizadevanju vseh članov bodoče krajevske skupnosti.

Ob uspešnem zaključku

Konference krajevnih organizacij Socialistične zveze so za nami. Ob polaganju računa za doletno delo so si člani začrtali nov program. Bogatejši je letošnji program od lanskega, kajti izkušnje rasejo in člani Socialistične zveze se vse bolj zavedajo, da bodo problemi kraja, kjer živijo, rešeni le, če jih bodo sami reševali. Ob tej priliki smo predsedniku občinskega odbora Socialistične zveze v Šoštanju, tovarniku Damjanu Brvarju zastavili štiri vprašanja.

● Letošnji jesen so se člani večkrat sestali kot v prejšnjih letih. Ali so razprave o prednostih vpliva le na slabši obisk na konferencah?

● O čem so člani krajevnih organizacij največ razpravljali?

● Kako si zamišljajo bodoče krajevske skupnosti in kakšne predloge dajejo za viro financiranja?

● Ali so krajevske organizacije izpolnile svoje delovne programe, in kolikšna je vrednost prostovoljnega dela občanov?

ki bi bila slabo obiskana. Samo v treh krajih smo morali sestanke ponovno sklicati in še to zaradi slabega vremena. Tolmačenja ustave so članstvo aktivirala in le Velenje je doslej edini primer, kjer je bila konferenca praktično brez razprave.

● Bogate in plodne razprave na konferencah v letošnjem letu v marsičem naravnost doprinašajo k spreminjanju oblik dela: večidel so konstruktivne narave. Zanimivo je to, da je v razpravah bilo čutiti širino. Nikjer niso obravnavali zgolj drobnih problemov kraja samega, temveč so pretresali tudi vprašanja proizvodnje in ostalih nalog ter potreb občine. Še pred nedavnim tako hudo nasprotujoče si lokalistične tendence so odpadle kot nepotreben omet.

● Člani se izredno zanimajo za pravice in dolžnosti bodoče krajevske skupnosti, najpogostejše zanje pa je financiranje. Doslej so krajevske organizacije imele premalo sredstev. Pomanjkanje sredstev pa so posamezne organizacije reševale znotraj kraja, in sicer s samopriskupkom in prostovoljnim delom. In prav tem krajevnim organizacijam, ki so z voljo in lastnim delom dokazale, da znajo dobro gospodariti, bo treba v bodoče dati več sredstev.

● Mnenja so v občini deljena o tem ali je potrebno več namenskih sredstev ali ne, vendar je razumljivo, da ravno pomanjkanje sredstev za dejavnost lahko

hromi delo enega kraja. Ta zdrava hotenja pa so se porodila tudi zaradi tega, ker je v večini vaških krajevnih organizacijah padla ostra kritika na delo komunalno obrtnega centra v Velenju, ki ima pač premalo sredstev, da bi lahko svojo vlogo v celoti izpolnil. Že od meseca septembra dela na račun sredstev za bodoče leto. Zato so občani mnenja, da je bolje, če ta sredstva izročijo njim, kajti pripravljeni so sodelovati s prostovoljnim delom, kar je že sedaj marsikaterih 100.000 dinarjev spremenilo v eno ali več milijonsko vrednost.

● Krajevske organizacije so v letošnjem letu izpolnile svoje delovne programe in celo presegle predvidevanja vrednosti prostovoljnega dela, saj znaša skupna vrednost opravljenih del preko 25 milijonov sredstev.

K. J.

Iz pepela - zidaki

Samostojna ekonomska enota za proizvodnjo elektrofilitrskih elementov — zidakov v sklopu rudnika lignita Velenje je edinstven tovrstni obrat v naši državi. Še pred dobrima dvema letoma je na tisoče ton pepela iz termoelektrarne legalo na dno jezera, kamor so ga transportirali. Danes pa iz tega pepela izdelujejo zidake, ki imajo nešteto prednosti pred klasičnimi. Prva in izredno pomembna pred-

nost je odlična toplotna izolacija. Ekonomičnost teh zidakov pa je v ožji gradnji zidov, v pocenitvi stroškov za nakladanje in razkladanje ter v specialnih profilih. Čeprav tako mlad obrat, vendar je v letošnjem letu napravil in prodal deset milijonov enot. Predvidevajo, da bodo v dveh letih dosegli dvajset milijonov enot, kar bo zaenkrat zmogljivost obstoječih naprav.

Ti zidaki so šele na poizkusni poti — tehnološki proces sam je v študiju. Izkušnje pridobivajo šele v proizvodnji. Pomembno za obrat je tesno sodelovanje z inštituti, kajti zavedajo se, da bodo le na ta način res izpolnili svoje izdelke ter dosegli potrebne kvalitete.

Trenutno poizkušajo s proizvodnjo malte za lepljenje zidov. Prednost te malte je, da jo lahko nanašamo na zid v vsakem vremenu, kajti elektrofilitrski material ima lastnost, da oddaja vlago.

Ze lani, še več pa letos, se je začelo povpraševanje po teh zidkih. Doslej je res, da so našli svojo pot predvsem v kritičnih mesecih, ko primanjkuje klasične opeke. Marsikateri gradbenik zaenkrat še odklanja te odlične zidake. Nedvomno pa je, da je že sam začetek nakazal, da se bodo vse bolj uveljavljali v gradnji, predvsem z dobro organizirano kontinuirano dobavo. J.

Medtem ko se mestni otroci ne morejo dovolj naveseliti snega, je otrokom na oddaljenih obronkih kaj kmalu v breme. Pot do šole se ledeno vijuga po bregu navzdol; korak je težji, igra postoterja ne svetlobe in tankih, podolgovatih senc na belih travnikih pa grize v oči

Umrl je

KARL GOLOB

Spet je neizprosna smrt posegla s svojimi koščenimi rokami v vrste naših kulturno-prosvetnih delavcev in nam ugrabila moža, ki mu je celjsko gledališče dolžno ob njegovi smrti izreči svojo globoko zahvalo za nesebično ljubezen, s katero je po vojni kot igralec, prvi tehnični vodja mlade ustanove in njen organizator polagal temelje današnjemu poklicnemu gledališču.

Umrl je Karl Golob.

Že pred vojno se je kot eden izmed najvidnejših igralcev amaterske skupine pri Jugoslovanski strokovni zvezi pridružil celjskemu studiu Milana Košiča. Po končani vojni se je takoj z vsemi silami lotil organizacije tehnične službe pri našem gledališču. Od leta 1945 pa vse do otvoritve prenovljenega obrnjen v naša podjetja, ki se v njih delajo kulise. Golob ne gledališke hiše srečujemo Karla Goloba kot igralca, scenografa, odrskega mojstra in tehnične vodjo pri skoraj vseh predstavah. Ob petletnici »Ljudskega gledališča« leta 1950 je Tine Orel pisal tele besede o njem: »Mojster Golob se mi zdi kakor stari rimski bog Janus. En obraz ima obrnjen zdaj v veselo zdaj v žalostno masko v avditorij. To je Golob igralec. Drug obraz pa ima v eno samo — skrbno — masko predstavlja lep kos predvojne in povojnega gledališkega življenja, zdaj pa ima pred sabo specialno odgovornost: kako vzpostaviti ali vsaj zjamčiti poklicnemu gledališču potrebne tehnične objekte.«

Vsi, ki smo tiste nelahke čase preživljali s Karlom Golobom, vemo, da je v polni meri izpolnil prevzeto odgovornost. Njegovo delo je prešlo v zgodovino in ne bo nikoli izbrisano z njenih strani.

S težkim srcem se poslavljamo od dobrega prijatelja in neumornega sodelavca — spomin nanj bo s hvaležnostjo zapisan v naših srcih.

Fedor Gradišnik

Damjan Brvar — predsednik obč. odbora SZDL v Šoštanju

● Čeprav še nimamo dokončno izdelane analize konferenc krajevnih organizacij, vendarle lahko rečem, da že vrsto let ni bilo članstvo tako razgibano, saj skorajda ni tolmačenja predodnutka ustave ali občinskega statuta in prav tako ne konference,

Samostojni projektivni biro

V Velenju bodo v kratkem ustanovili novo gospodarsko organizacijo: projektivni biro.

Doslej je le-ta bil v sklopu rudnika lignita Velenje kot ena izmed ekonomskih enot. S potrebami pa se je tako močno razrasel, da ima vse pogoje za osamosvojitve. Pa ne le to, bodoči razvoj v Saleški dolini terja potrebo po takšnem biroju, saj bo izgradnja v naslednjih letih šla visoko preko vrednosti dosedanjega bruto produkta celotne komune.

Upravičenost obstoja takšnega biroja je v objektivnih razlogih: pocenitvi stroškov za projekte ter v stalni prisotnosti projektantov, kar bo nedvomno vplivalo na neprekinjenost del.

Pred osamosvojitvijo bodo s temeljito analizo sedanjega stanja ekonomske enote projektantskega biroja ugotovili strukturo cen.

VOJNA POŠTA 6515 CELJE

razpisuje

JAVNO USTNO LICITACIJO ZA NABAVO MESA IN MESNIH PROIZVODOV V LETU 1963

In sicer: za sveže goveje, telečje in svinjsko, suho meso in suhomesnate proizvode ter suho slanino.

Predračunska vrednost znaša 16.000.000 dinarjev.

Licitacija bo ustmena dne 26. decembra 1962 ob 8. uri. Informacije o tehničnih pogojih ter količinah lahko dobite vsak delovni dan pri Vojni pošti 6515 Celje, Trg svobode 8, v pisarni št. 23 od 8. do 12. ure.

Ponudniki morajo poslati ali oddati pismeno izjavo komisiji, da so jim znani pogoji licitacije ter da jih priznajo, kakor tudi potrdilo Narodne banke o vplačani kavciji 2 odstotka od predračunske vrednosti.

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega dragega brata, svaka in strica

STELCL FELIKSA „BAČI“

re prisrčno zahvaljujemo vsem, ki ste ga spremili na zadnji poti ter mu darovali vence in cvetje.

Posebno zahvalo izrekamo kolektivu tovarne »ŽIČNA«

Zalujoči:

Bratje: Poldi, Feri, Frici, Alojz, Rudi, Gusti in Pepi.

Sestre: Mariška, Matilda, Anica in Tončka. Sva kinje in nečaki

Služba družbenega knjigovodstva pri podružnici Narodne banke v Celju razpisuje naslednja delovna mesta:

1. IZPRAŠANEGA KURJAČA ZA CENTRALNO KURJAVO, ki bo hkrati hišnik. Stanovanje bo na razpolago 15. 6. 1963.

2. DVE SNAŽILKI

Prejemki po začasnem pravilniku o nagrajevanju.

Nastop službe po dogovoru.

Pismene prošnje vložite do 20. 12. 1962.

POZITIVNA OCENA

konferenc krajevnih organizacij SZDL v konjiški občini

V nedeljo so v konjiški občini končali z letnimi konferencami krajevnih organizacij Socialistične zveze. Nazadnje so imeli konferenci v Zbelovem ter v Špitaliču.

Na vprašanje, kako ocenjuje te konference, je predsednik občinskega odbora SZDL v Slovenskih Konjicah, tov. FRANJO MAROŠEK dejal:

— Letošnje konference krajevnih organizacij Socialistične zveze v konjiški občini lahko ocenjujemo kot zelo dobre. Konference so bile dobro obiskane, pa tudi snovno so bile na višji ravni kot vse dosedanje. Ena najboljših je bila v Vitanju, kjer se je zbralo okoli tri sto članov. Po številu udeležencev je bila ta konferenca najbolj obiskana v vsej občini. Uspešne so bile konference tudi v Zrečah, Ločah in Konjicah. Medtem ko je bilo treba lani takšno konferenco v občinskem središču ponovno sklicati, ker je bila prva nesklepčna, se je na letošnji zbralo kar 250 delegatov. Hvaležna ugotovitev, da so na njej plodno posegli v debato tudi delegati iz obrobni predelov, iz netih podružnic.

Sicer pa so se letošnje konference odlikovale še po sprošeni debati, v kateri so člani odkrito in zelo konstruktivno govorili o slabostih in pomanjkljivostih. To ni bilo kritičarstvo, marveč iskrena beseda, iz katere je vela želja, da se napake popravijo in odstranijo. Iz vsega tega pa lahko sklepamo, da se ljudje zavedajo vloge in pomena organizacije Socialistične zveze in da vidijo v njej svoje najmočnejše politično orožje.

— Ali nam lahko prosim poveš, kako so se krajevne organizacije Socialistične zveze znašle in uveljavile v okviru krajevne samouprave, v stanovanjski oziroma krajevni skupnosti?

— Odgovorov na to vprašanje moram razdeliti na dva dela. Prvi naj zajame tiste krajevne organizacije SZDL, ki so delale skupaj z vsemi ostalimi političnimi organizacijami in seveda krajevnim odborom na svojih območjih in ki so spričo svoje aktivnosti uspešno usmerjale celotno družbeno politično aktivnost. Med te krajevne organizacije SZDL lahko štejemo tiste v Vitanju, Zrečah in Ločah.

Nekoliko drugače pa je bilo tam, kjer niso našli skupnega torišča dela in kjer je zlasti organizacija Socialistične zveze menila, da je dovolj če neko akcijo oziroma nalogo izvrši krajevni odbor. To se je videlo predvsem v Slovenskih Konjicah, kjer se zlasti niso znašle podružnice in kjer so vso aktivnost prepuščali ustreznim samoupravnim in upravnim organom ljudskega odbora. Tu je prišlo celo tako daleč, da se odbori podružničnih organizacij SZDL niso niti sestajali, ali pa zelo poredko. V vseh teh primerih je Socialistična zveza povsem izpustila iz rok iniciativo.

Vsi ti primeri zlasti iz ožjega konjiškega območja dajejo misli-

ti, da bi ustanovili več oziroma nekaj novih krajevnih organizacij SZDL.

Ko pa je padlo vprašanje, kako so v krajevnih organizacijah SZDL v konjiški občini rešili kadrovske vprašanje, je tovariš Marošek dejal, da so temu problemu povsod posvetili izredno veliko pozornost. Zato daje tudi sestavi novih odborov krajevnih organizacij SZDL največjo jamstvo, da bodo te organizacije povsem izpolnile naloge, ki jih čakajo.

In za konec — kdaj bo konferenca občinske organizacije SZDL?

— Zaradi načrtne zamude pri sklicevanju konference krajevnih organizacij Socialistične zveze, bo občinski odbor SZDL podal obracun svojega dela šele v januarju prihodnjega leta.

M. B.

Predsednik občinskega odbora SZDL v Slovenskih Konjicah, tovariš Franjo Marošek

OBRT-NAJBOLJŠA

Občinski sindikalni svet v Slovenskih Konjicah je pred kratkim razpravljal o gibanju gospodarstva na območju občine v letošnjem letu. Ugotovili so, da je

proizvodnja v drugi polovici leta lepo narasla; povečal pa se je tudi izvoz.

V razgovoru, ki ga je imel naš sodelavec s predsednikom občinskega sindikalnega sveta tov.

Pratnemerjem, je bilo rečeno, da industrijska podjetja navzlic napredku še zmeraj zaostajajo za letošnjimi planskimi zadolžitvami. Tako so podatki ob koncu oktobra pokazali, da so bili proizvodni rezultati za dobrih 8 % pod planom za letošnje leto, ali za nekaj več kot 1 % pod lanskeletnim nivojem. V Konusu so v tem času dosegli približno enake rezultate kot lani, LIP Konjice pa je letos povečalo proizvodnjo za 16,2 %. Precejšen zaostanek ima kovinska industrija, medtem ko je za opekarno Loče razumljiv sezonski značaj dela.

Glavne ovire, da ni bilo mogoče v celoti realizirati predvidenih nalog, so bile predvsem v težavah z reprodukcijskim materialom iz uvoza.

Dobri rezultati so bili doseženi v izvozu. Tu posebno izstopa Konus, ki je svoj plan do konca oktobra presegel za dobrih 38 odstotkov. Blizu doseganja v tem mesecu je bilo tudi LIP, medtem ko je kovinska industrija vnovič zaostala.

Podatki o realizaciji za posamezne gospodarske panoge nam kažejo, da je najboljši uspehe dosegla obrt, ki je v primerjavi z lanskim letom presegla planske obveznosti za 36,7 %. V tej panogi so za 34 % povečali sredstva za osebne dohodek, medtem ko imajo delovne sile za 16,5 % več kot lani. Industrija je realizacijo po računih v primerjavi z lanskim letom dosegla le z 99,5 %, sredstva za osebne dohodek 113,3 %, delovno silo pa 109,1 %.

Vsi ti podatki, je v razgovoru še dejal tov. Pratnemer kažejo, da bo treba do konca leta napeti vse sile za izpolnitev predvidenih nalog.

V. L.

Brez sodelovanja volivcev ne bo šlo

Za nedavno krajevno konferenco SZDL v Slovenskih Konjicah je bilo značilno dvojje: zelo dobro sestavljena poročila in analiza političnega ter gospodarskega stanja v kraju in velika udeležba članov.

Kot že rečeno, je odbor pripravil in podal pred člani široko analizo dela na vseh področjih družbene aktivnosti. Pri tem je ugotovil, da je gospodarstvo napravilo lep korak naprej. Slednje velja zlasti za nekatera večja podjetja, kot za usnjarski kombinat Konus, dalje za LIP in deloma tudi za tovarno usnjarskih strojev Kostroj, ki gradi nove obratne prostore. Tudi obrt se je v tem času močno razvila, kar je deloma na račun novih obratov, deloma pa na račun razširitve obstoječih. Precejšen napredek je za znakovala trgovina z ureditvijo in specializacijo nekaterih poslovalnic; manjše uspehe izkazuje gostinstvo. Res pa je, da gostinstvo nima niti primernih prostorov, niti dovolj sposobnih kadrov.

Na konferenci so precej govorili o delu stanovanjske skupnosti v Konjicah, ki se je v tem kraju že dobro uveljavila. To še posebej velja za ustanavljanje raznih manjših obratov in servisov. Opo-

zorilo, da bo treba v večji meri skrbeti za ureditev kraja in pa vzdrževanje različnih komunalnih naprav pa kaže, da bodo pri tem, razen pristojnih organov, morali dati svoj delež tudi državljani sami. Pomembno vlogo pa lahko odigra še nedavno ustanovljeno turistično društvo.

Za krajevne odbore pa so menili, da bodo morali pri izvajanju svojih programov v večji meri skrbeti za sodelovanje in prispevke volivcev. To še posebej velja za popravila in gradnjo manjših cest.

V. L.

PRIZADEVANJA OB PRAVEM ČASU

Na nedavnih roditejskih sestankih na obeh konjiških osnovnih šolah so prosvetni delavci opozorili starše tudi na potrebo za večje prizadevanje pri učenju njihovih otrok. To velja zlasti za zadnje letnike, saj je n. pr. v minulejšem šolskem letu le okoli 52 % vseh učencev zadovoljivo zaključilo osnovnošolsko obveznost. To pa je važno tudi zaradi vključevanja otrok v uk in za vpis v srednje šole.

V. L.

Smola pa taka!

Ne vem, morda so rojenice in sojenice odločile tako, da Franček Zmigovc ne bo imel prave sreče v življenju, pa če bo še tako lepa življenjska pot. Kdo bi si mislil!

»Današnji čas je že takšen, da človek ne more vedeti, kaj se bo dogajalo jutri«, je modroval Franček, ko je tako napenjal možgane v svoji temni pisarnici. »Tovariš Zmigovc«, je počasi bral na listku, »Pridite jutri na sestanek, da se bomo pomenili, kako bo z izpraznitvijo vaše pisarnice. Kako za vraga, z izpraznitvijo! Res je, da sem že nekaj let sem venomer pisaril, da je potrebno pisarno zaradi neprimernih sanitarij, zaradi iztrošenih zidov, preperelih tramov izprazniti, sicer se mi poruši še na glavo, meni in mojim zlatim otročičkom. Da, novo stavbo moramo graditi, sem trdil. Tako veliko, lepo, svetlo, da bodo ljudje veseli. Zdaj pa izpraznitev in enostavna začasna preselitev v drugo, novo stavbo. To je res, da je ta lepa, ima vse sanitarije, kuhinjo, vse, vse... Da, ravno to je tisto, da ima vse. Čemu neki? To je vendar konkurenčno! Seveda, zasenčili bi me radi. Pravijo, da mi nudijo lepšo, obširnejšo službo, toda tukaj le ne bom več šef, oni ne bodo igraje, ki tako dela v prelepi stavbi, pa bi zdaj bil. Nak, Zmigovc, tako ga pa ne boš! Hitro poklicem še Joška in Radota, da se pomenimo. Preklemano, jaz moram biti lepo tiho, saj sem zavraž moral glasovati za preselitev, sicer bi se še zameril kakšnemu gospodu. Hehehe, znati je treba, pa bo! Joško mi vse uredi!«

Kakšen je bil tihi sestanek, niso Rakodolčani nikoli zvedeli. Pač pa je nekaj dni za tem, ko se je pisarna preselila, nastal strahovit hrup. Najmlajši uslužbenci so prvi nastopili; pa ne samo uslužbenci, temveč Zmigovčevi otročički prvi. Joško se je pristrčno smejal, ko je videl tako veliko revolucionarnost in hito, da bi se radi preselili spet v temno, razpadajočo stavbo. Kako prijetno je živeti v pisarnici, ki je že pred stoletji služila svojemu namenu! Kako me? To vedo vsi ljudje, posebno pa tisti, ki so tako skrivaj zvedeli, da je Franček Zmigovc skoraj po treh desetletjih vdanega, narodu

zvestega dela baje vržen na cesto, ker se je pisarna preselila, a tistega starega, škripajočega stolčka, na katerem je Franček najraje sedel, niso hoteli prenesti v novo, sodobno stavbo. »Ljudje dobri ljudje, pogledjte, kaj se dogaja! Ali sem jaz kriv za to, ali sem to zaslužil za nagrado na svoja stara leta!« Tako je vzdihoval, da se je ljudem zasmilil. Kako se ne bi, vsem bi se, če bi bilo resnično tako. Toda v novo stavbo so prinesli novi, dosti boljši stolček, na katerega bi Franček Zmigovc lahko sedel, če ne bi menda resnično sojenice že ob njegovi zibelki drugače odločile.

»Zdaj pa ti nesrečni izgredi! Kdo mi je napravil tako medvedjo uslugo! Tistega bom že sam našel. Povedal sem jim, ko so hoteli vedeti, da nisem ničesar kriv. Joško, ta je takšen, že vedno je takšen, povsod kjer je bil, z njim ni izhajati. To sem jim povedal! Kdo drugi, prav on je kriv, da so naši tički sfrčali tja gor! Ojej, kdo bi si mislil, da se bo tako zamešalo! Pa tu v pisarni, da se nismo zastopili! Saj tako hudo ni bilo! Pa rekel sem jim: Joško in Rado, ta dva sta ga kronala! Joško je, no, kaj bi pravil; saj razumete, Rado, ta je pa zmeraj mislil, da mora igrati prvo violino! No, vidiš, tako pa imamo zdaj muziko! Seveda, ko bi tisti stolček, ki mi je tako k srcu prirasel, dali v novo stavbo, bi se ne sekiral! Sam bi bil, da, jaz bi bil tisti, ki bi ljudem povedal, da je selitev čisto pametna reč, za nas vse naravnost izvrstna! Preklemane trne, mojega stolčka pa ne! Seveda, tega jim nisem mogel v oči povedati, da bi prav ta stolček rad s seboj! Glasoval sem z vsemi štirimi za selitev, da vendar ne bi kaj opazili; svojim ljudem pa sem dejal, da bi le bilo menda pametno, če naša stara pisarnica, čeprav temna, razpadajoča, še služi svojemu namenu. Saj navsezadnje je vseeno: podrla se tako ne bo! Veste, tisto smo le preveč napihovali, ker smo mislili, da bomo tako prej prišli do nove! Če je dobro podpolcama, hej, še vsa moja leta vzdrži! Stolček pa bi le tu ostal! Kdo bi si mislil, da se bo nazadnje tako skuhalo!«

Tako je razmišljal Franček Zmigovc doma, ko je skozi okno gledal na griček, kjer je stala stara pisarnica. Strašno ga je bolela glava, čeprav je redno užival tiste majhne tablete.

»Pa vprašali so me, kaj menim o tem? Kaj pa naj rečem? Na to ne morem odgovoriti! Smola, pa taka! Ti šment, pa bi bilo menda le pametneje, če bi na novi stolček sedel; mehak je bil dovolj, počasi bi se ga že navadil! Saj pravim: smola pa taka! Danes res človek več ne ve, kaj se lahko jutri zgodi! Kako sem le mogel tako!«

Da, da! Odkrito bi bilo dosti bolje, vsi bi se lahko pošteno pomenili.

n-

Tudi prosvetni delavci

V Šmarju pri Jelšah so se zbrali prosvetni delavci ožjega šmarskega območja, da se pomenijo o gradivu prednosutka nove ustave. Gradivo je podajal tovariš Stane Čučej, v razpravi pa so se učitelji najbolj zanimali za pojmovanje svobodnega dela, zadržanost osebne lastnine.

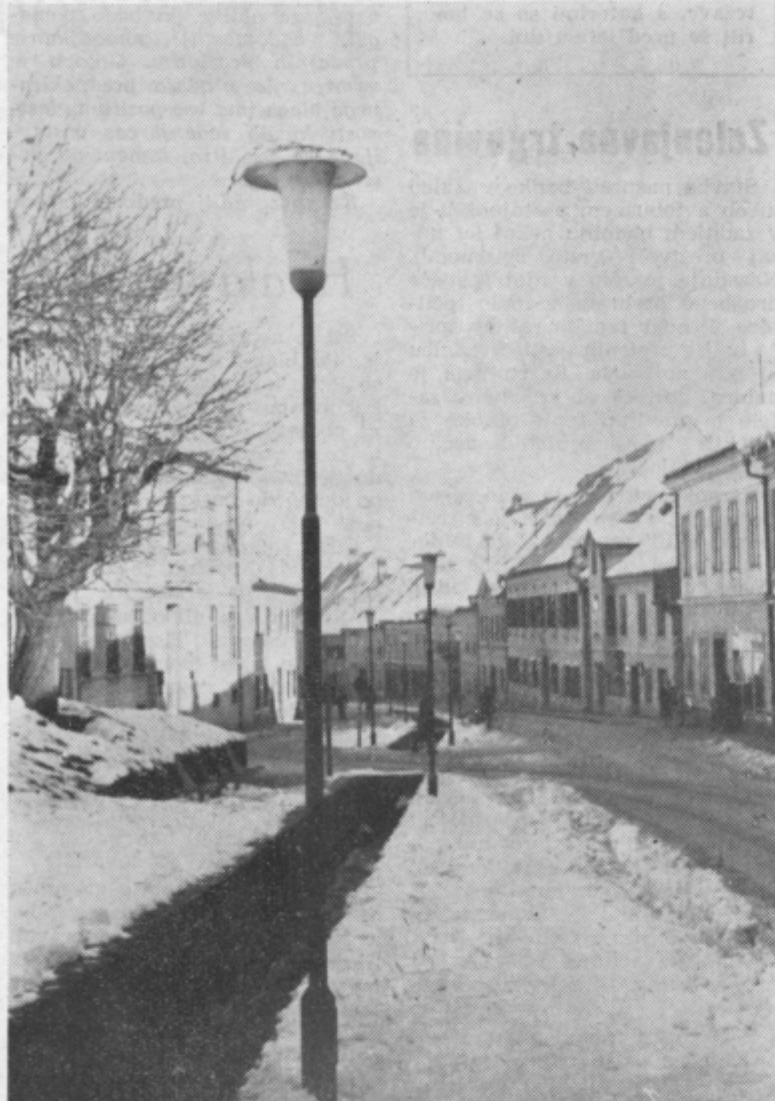
Po triurnem pomenku o ustavi so izvedli še letni zbor sindikalne podružnice, kjer je o delu poročal njen predsednik Fortunat Cokan. Nakazal je vrsto materialnih, socialnih in pedagoških problemov, vendar so v razpravi največ govorili o težkem materialnem stanju šmarskih šol, o nujnosti večjih investicij za šolstvo in o urejanju osebnih dohodkov, kar bi moralo biti vsaj v približnem sorazmerju med občinami. Sklenili so tudi, da bodo več pozornosti namenili še idejnemu izobraževanju.

-r.

STATUT KONJIŠKE OBČINE PRED JAVNO RAZPRAVO

Komisija za pripravo osnutka statuta konjiške občine te dni zaključuje svoje delo. Predvidevajo, da bodo o prvem predlogu statuta razpravljali na skupni seji obeh zborov občinskega ljudskega odbora ter članov občinskega odbora Socialistične zveze okoli 20. tega meseca. Šele po tej razpravi bodo dali predlog občinskega statuta v javno razpravo.

—mb

Zimska slika iz Slovenskih Konjic

Naše pismo

Objektivni razlogi so bili tisti, ki so narekovali, da so prenehale izhajati »Novice«, glasilo občinskega odbora Socialistične zveze v Slovenskih Konjicah. To je bil bilten, po katerem so tamošnji ljudje radi posegali, saj jim je prinašal marsikatero domačo zanimivost in aktualnost. Da bi odslej ne ostali brez njih, oziroma da bi se informiranost tamošnjih prebivalcev o vseh najvažnejših dogodkih v občini še izboljšalo, je zlasti občinski odbor SZDL v Slovenskih Konjicah predlagal, da bi konjiška komunala dobila v našem glasilu svoje stalno mesto. Uredniški odbor je ta predlog sprejel in obljubil, da bo odstopil okoli polovico te strani dopisom in sestavkom iz konjiške občine. Kar je zelo važno, pa je še to, da bodo bralci seznanjeni tudi z drugimi dogodki v celjskem okraju.

S tem, ko je tudi konjiška občina dobila v okrajnem glasilu Socialistične zveze tisto mesto, ki ji pripada, pa je izpolnjena pravzaprav samo polovica naloge. Po našem mnenju bo druga šele takrat, ko bo tudi ta koticček v našem listu dobil ne samo najširši krog bralcev, marveč tudi čim več prizadevnih sodelavcev. Zato vas vabimo, da nam pišete o delu in življenju v kolektivih in družbenih ter političnih organizacijah; pišite nam o načrtih, težavah in uspehih, kajti le tako bo tudi ta del našega lista postal verno zrcalo prizadevanj na vseh področjih družbenega udejstvovanja.

Uredništvo

Hidro sistema za Ložnico in Bolsko

Vprašanje ureditve razmer pri upravljanju in izkoriščanju zemljišč, ki so zajeta v okvir obsežnih regulacijskih in meliorativnih del je bilo v žalski občini že dalj časa zelo pereče.

Za regulacijo Ložnice je družba doslej vložila preko 750 milijonov investicijskih sredstev. Opravljena pa so tudi obsežna meliorativna dela. S tem je rešeno poplav vse območje porečja Ložnice — pridobili pa so kar preko 1200 hektarjev obdelovalne površine, ki je sposobna za intenzivno proizvodnjo.

Neurejeno vprašanje je sedaj rešeno z organizacijo hidromelioracijskih sistemov za Ložnico in Godomljo in pa za ureditev sistema Bolske in Trnavce. Drugi sistem zajema okoli 500 hektarjev obdelovalne zemlje, ki doslej ni bila zaradi neprimernih pogojev popolno izkoriščena. Sodi, da bo za ureditev sistema Bolske potrebno okoli 200 milijonov dinarjev.

Prvenstveni smoter dokončne ureditve obeh hidromeliorativnih sistemov je vsekakor težnja, da se ustvarijo pogoji, ki bodo omogočili, da se tudi ti veliki kompleksni lahko vključijo v sodobno proizvodnjo. Gre namreč za to, da se na tem področju ustvari veliki kompleks. Kajti prav gotovo razdrobljenost na male parcele onemogoča, da bi se sredstva vložena za regulacijo in meliorativna dela vračala — stara oblika proizvodnje pa je enako ovira za pravilno izkoriščanje zemljišč, ki so pridobila vsaj za tri bonitetne razrede.

Zato je logično, da je potrebno rešitev iskati le v večjih zaokroženih enotah, in sicer s poudarkom na specializirani proizvodnji. Istočasno pa je tudi razumljivo, da je prav to področje značilno po tem, da tu obstajajo razne oblike zaokroženja v večje komplekse. Obstaja možnost zaokroževanja zemljišč z odkupil ali prenosi

v družbeni sektor ali pa v zaokroževanju v združeno ekonomijo.

Spričo razumljive zahteve, da vsi lastniki nosijo del bremena za meliorativna dela, pa obstaja tudi možnost prodaje dela zemljišča na račun odplačila prispevka za meliorativna dela.

Oba sistema sta po najnovejšem odloku občinskega ljudskega odbora prenešana v upravljanje na kmetijsko zadrugo Savinjska dolina. Kmetijska zadruga bo dolžna izvajati najsmotnejši sistem pri izkoriščanju zemljišč in tudi pravilno obremenitev lastnikov zemljišč, ki so z meliorativnimi deli pridobili. Gotovo je, da veljajo za ta zemljišča enaki pogoji kot za vsako investicijo v našem gospodarstvu. Vrniti morajo investicijska sredstva, amortizacija predstavlja normalno breme osnovnih sredstev, potrebno pa je ustvariti tudi tekoča sredstva za vzdrževalna dela.

Kmetijska zadruga je po odloku dolžna narediti podrobne razdelitve za vse zasebnike, ki imajo zemljišča na tem območju in jih ustrezno obremeniti. Vsi elementi so izračunani na desetletno obdobje. Za vsako leto morajo kmetovalci dobiti ustrezne odloke o višini prispevka do aprila, svoje obveznosti pa morajo poravnati do oktobra. Zemljišča so razdeljena v tri skupine, in sicer ona, kjer so vsa regulacijska in melioracijska dela končana v prvo skupino, v drugi so zemljišča, kjer so potrebna le nekatera manjša dela do dokončanja meliorativnih del in v zadnji so zemljišča, kjer je potrebno opraviti še znatna dela.

Obstaja pa tudi možnost, da lastniki zemljišč namesto prispevka izročijo del svojega zemljišča družbenemu sektorju. Slednje je zlasti ugodno, kajti meliorativna dela so povečala sposobnost zemlje za preko polovice, tako da lastniki s prenosom dela svojega zemljišča na družbeni sektor ničesar ne izgubijo. S tem pa tudi za vselej izpolnijo svoje obveznosti do družbe.

NASLEDNJE LETO ŠE 12 STANOVANJ

Na Polzeli so že letos začeli graditi 20 stanovanj za delavce. Spričo vse večjih potreb pa je stanovanjsko vprašanje v tem kraju še naprej zelo pereče. Zaradi tega bodo v naslednjem letu gradili vsaj še 12 novih stanovanj.

Stanovanja, stanovanja...? Naslednje leto še enkrat toliko

Čeravno je po stanovanjski stiski Celje znano po vsej Sloveniji, pa Zalec relativno ne zaostaja glede potreb po novih stanovanjih. Res je, da v Zalcu ni toliko štela življenjskega stanovanja in tudi ni toliko potreb, če pa upoštevamo število prebivalcev pa ugotovimo, da je v Zalcu stanovanjska stiska še hujši problem kot v Celju. Ta problem pa se spričo vse večjega upadanja števila prebivalcev, ki žive na kmetijah, že zaostrojuje. Tako je zanimiv podatek o odstotku prebivalcev v žalski občini, ki žive na kmetijah in se ukvarjajo s kmetijstvom. Čeravno je Spodnja Savinjska dolina eno od najmočnejših kmetijskih področij, je tod le okoli 31 odstotkov prebivalcev, ki se ukvarjajo s kmetijstvom. Ta odstotek pa razen tega hitro upada, istočasno pa se povečuje število delavcev v kmetijstvu, in sicer v vseh ekonomskih enotah kombinata.

Prav zaradi tega je hvalevredno in vzpodbudno izredno zanimanje in pozornost, ki ga temu problemu posveča občinski ljudski odbor v Zalcu. Samo letos so v žalski občini dogradili do tretje faze 82 stanovanj. Tak tempo bodo obdržali tudi v naslednjem obdobju. Računajo, da bodo prav toliko stanovanj zgradili tudi v naslednjem letu. Istočasno pa so poseben poudarek dali gradnji stanovanj za kmetijske delavce. Pri tem so tudi dosegli soglasje, da bodo iz občinskega stanovanj

Nova imenovanja

Na zadnjem zasedanju obeh zborov občinskega ljudskega odbora v Zalcu so odborniki imenovali za novega direktorja Komunalne uprave inženirja Andreja Zakonjskega, ki bo zamenjal dosedanjega direktorja tovariša Franca Tržana. Slednji gre na novo službeno mesto v Celje.

m.

Nova dekor peč v Libojah

V Libojah v tovarni keramičnih izdelkov je bila v soboto majhna svečanost. V obratovanje so pustili novo peč za dekor oddelek. Čeravno gre le za del obsežnega obnovitvenega načrta libojske tovarne keramičnih izdelkov, je to vendarle pomembna zmagata tega kolektiva.

Razen tega, da bo nova peč veliko prispevala k povečanju zmogljivosti tega oddelka, je njena še važnejša vrednost v tem, da bo omogočala bistveno povečanje kvalitete dekor izdelkov te tovarne, ki so že sedaj bili zelo iskanj. Istočasno pa pomeni nova pridobitev keramičnega kolektiva tudi odpiranje še večjih možnosti za izvažanje njihovih izdelkov.

V zadnjem času je namreč spričo vse večjega povpraševanja libojskih keramik, da bi izboljšali kvaliteto in prilagodili oblike raznih keramičnih izdelkov zahtevam in okusu potrošnikov, izredno poraslo povpraševanje po njihovih izdelkih. Zanimiva je ugotovitev, da je istočasno še bolj poraslo zanimanje za izdelke libojske keramike tudi na trgih, kjer so že sedaj nastopili z izvozom. Vzpredno s tem pa lahko ugotovimo, da je libojska tovarna keramičnih izdelkov v celoti premagala težave, s katerimi so se borili še pred letom dni.

Zelenjavna trgovina

Stavba nasproti banke v Zalcu in ob avtobusnem postajališču je v zadnjem obdobju nekaj let nazaj preživela vrsto sprememb. Nazadnje je bilo v njej gostišče družbene prehrane z malo točilnico. Vendar tudi ta rešitev spričo boljše urejenosti gostišč v Zalcu ni bila najboljše. Razen tega je namreč gostišče ob kolodvoru začelo pripravljati tople obroke za kolektive in si pridobilo večino teh naročil.

Zaradi tega se je že pred časom pokazala potreba, da bi še v tretje preuredili prostor, ki ga je doslej zasedal obrat družbene prehrane. V Zalcu so se tako odločili, da bodo v teh prostorih uredili trgovino z zelenjavo in sadjem. Pomanjkanje ustrezne specializirane trgovine za sadje in zelenjavo je namreč bila ena od pomembnih slabosti pri oskrbovanju prebivalcev Zalca. Res je sicer, da je obstajala mala prodajalna, ki pa zaradi neprimernih prostorov in pomanjkanja priložnih skladiščnih prostorov ni mogla ustreči potrošnikom tako kot je to možno v posameznih sezonskih obdobjih. Popolnoma nemože pa je bilo organizirati razne ugodnosti nakupe — tako na primer tedna ozimnice in podobno.

Z ureditvijo novih prostorov za prodajalno sadja in zelenjave pa bo za nekaj časa odpadlo to pereče vprašanje. Vendar sodijo, da bo pozneje potrebno tudi v novem naselju ali v bližini urediti še eno podobno trgovino.

PROIZVODNJA ZA TRG

V šempetrskem Agroservisu so v zadnjem obdobju že dosegli določeno specializacijo svojih proizvodov. Z nadaljnjo izgradnjo in razširitvami proizvodnih zmogljivosti pa je v ospredje stopila potreba po tesnem sodelovanju z gospodarskimi organizacijami, ki njihove izdelke posredujejo potrošnikom. Tu se ogrevajo za integracijsko obliko sodelovanja z ljubljanskim podjetjem »Agrotehnik«. Oba kolektiva vidita v ustrezni obliki sodelovanja precejšnje prednosti. Agroservis v

Iz naših kolektivov

35 ton dnevno

Nova stavba, ki jo je zgradilo trgovsko podjetje Merx, je stisnjena med stara stanovanjska poslopja tako, da je niti ne opazimo. In vendar je prav v njej eden za našo trgovino zelo pomembnih oddelkov. Oddelke, ki je v mnogem spremenil sistem prodaje in trgovin; oddelke, ki je omogočil poseben in naprednejši način prodaje in posredovanja blaga tudi v starejših klasičnih trgovinah. Tu je namreč osrednja pakirnica trgovskega podjetja Merx.

Ko smo jih obiskali smo bili presenečeni. Oddelke pakirnice je bolj podoben lekarniškem obratu kot trgovskemu skladišču. Tak vtis dobi obiskovalec, ko si prvič ogleda ta novi obrat. Že pri vstopu je nameščen bojler, kajti snaga je eno izmed prvih obveznosti tega sedaj že tako velikega kolektiva. Vse delavke so v belih plaščih, zidovi so obloženi s keramičnimi ploščicami in podobno. Snaga, snaga... to je pri njih več kot geslo.

Pogovarjali smo se z njimi in tole smo zvedeli:

Pri gradnji sodobne embalažirnice so jih vodili predvsem trije smotri — zmanjšati stroške pakiranja blaga, razbremeniti prodajalce in s tem dvigniti kvaliteto postrežbe v trgovinah — skratka šlo jim je za napredek trgovanja, za oblike, ki bodo pomagale nadomestiti pomanjkanje prodajnih prostorov. Gotovo je namreč, da prodaja predpakirane blaga ima vse pozitivne lastnosti ki jih sedanji čas postavlja. Gre za hitro, higiensko postrežbo.

Ko so zgradili predpakirni od-

Hvala tovariš!

Bil je neprijeten dan, deževalo je. Po blatni cesti proti Vitanju se je po kotanjah in lužah pomikal avtobus celjskega avtobusnega podjetja. Potnikom je bilo kar težko iz vozila na dež. Zlasti hudo je bilo za one, ki so imeli od doma do pastajališča še dolgo pot.

Cisto spredaj je sedela starka. Za Novo Cerkvijo je ustala in se primaknila k šoferju.

»Prosim Vas, ali bi lahko ustavili pri naši hiši. Tistale bela tam je. Veste, sicer bom morala več kot kilometer nazaj po dežju in lužah«, je plašno in z upanjem povedala.

»Seveda mamica, ustavil bom. Zaradi tega me bržčas nihče ne bo grajal.«

Res je ustavil, ona pa se mu je zahvalila: »Hvala tovariš!«

In res; za to dejanje ga nihče ne bo grajal. Človeško je bilo, a tudi vsi potniki so odobrvali njegovo odločitev, čeravno bi morda strogo po predpisih na tem mestu ne smel ustaviti. Toda ljudje smo in zato je še toliko bolj hvalevredno, če se do starejših vedemo kot ljudje. In prav to smo čutili potniki ta dan v vitanjskem avtobusu. Šofer ni bil le šofer, pokazal je, da je tudi človek.

delek, so se natanko zavedali, da bo razvoj terjal vse več parkirnega blaga vseh vrst. To se je tudi uresničilo. Že sedaj je namreč v tem oddelku preko 75 delavk. V konicah pa je tudi to število nezadostno. In res, tudi številke nam govorijo o pomembnosti in razvoju predpakirnice.

Dnevno spražijo in zapakirajo v tem oddelku v osmih urah kar preko 1000 kilogramov kave, v drugi izmeni pa še okoli 500 kilogramov arašidov. Zelo zanimiv je tudi porast prodaje arašidov po uvajanju sodobnih oblik embalaže. Včasih so v trgovinah prodajali odprte arašide. Navadno so jih imeli v predalih. Ker pa imajo arašidi lastnost, da se po nekem času znova prepojiijo z vlagom in postanejo neokusni, je prodaja v Celju bila nezadovoljna. Z začetkom pakiranja pa je začela hitro rasti. Arašidi namreč v hermetično zaprtih vrečkah ne izgubljajo na kvaliteto, istočasno pa lično izdelane vrečke tudi bistveno vplivajo na prodajo. Tako so v zimi od 1959 na 1960. leto prodali le za okoli 1 vagon arašidov, naslednjo zimo so prodali 2 vagona, v zimi 1961 na 1962. leto pa so z novim načinom pakiranja uspeli prodati že 7 vagonov arašidov, z še boljše izdelavo vrečk pa bodo letos po predvidenih prodali kar 12 vagonov arašidov. Prav gotovo so te številke več kot zgovoren dokaz, da potrošniki žele in tudi navadno nehoti in podzvestno zahtevajo v trgovini spremembe in koristne novosti. Za ta pojav so značilni tudi lični darilni paketi za novo leto in podobna prizadevanja.

Kolektiv pa si istočasno prizadeva, da bi embalažo prilagodil zahtevam posameznega blaga. Posebnost na tem področju je skrb oddelka za izdelavo takih zavojčkov, ki bodo omogočili čim daljšo dobo uporabnosti blaga. Znano je na primer, da kava hitro izgublja aromo, če ni v hermetično zaprtih vrečkah. Manj znano pa je, da polagoma upada kvaliteta kave, če je v prozornih vrečkah. Zaradi tega so se pri Merxu že odločili, da bodo kavo v manjših količinah pakirali v posebne vrečke, kjer bo le del vrečke prozoren, ostali deli pa bodo neprozorni. Istočasno pa so za večje količine izdelali posebne pločevinaste škatlice, v katerih kava zaradi dvojne zaščite zdrži neomejen čas. Ta novost je naletela na odobravanje potrošnikov in pogosti so celo pojavi, da gospodinjke kupijo kavo tudi zaradi posodice, v katero lahko shranijo tudi druge dišave, potrebne za gospodinjstvo.

V tem času pa je embalirni oddelke zabeležil lepe uspehe pri povečanju storilnosti. S pravilno organizacijo dela so uspeli dvigniti proizvodnost za trikrat. Zanimiva pa so tudi številke o količinah, ki jih pakirajo v predpakirnici. Dnevno namreč zavijejo v posebne vrečke okoli 15 ton sladkorja, 10 ton moke in 10 ton ostalega blaga. To so precejšnje številke, ki nam hkrati tudi povedo, kako upravičena in koristna je bila zamisel o ureditvi tega oddelka.

M

enkrat največja zmeda. Prednosti obstajajo v možnostih za popolno specializacijo proizvodov, v bistvenem zmanjšanju stroškov in v enotni tržni politiki, ki je spričo hudi pretresljajev na mednarodnem trgu in z znatnim uvozom bila precej pereča. Vse te prednosti so ugotovili. Domenili so se tudi, da bodo strokovnjaki izdelali tudi temeljitte analize s potrebnimi pokazatelji.

Se predno pa so ti začeli z delom, se je zadeva zataknila. Načrt je propadel le zavoljo odstotka predstavnikov vsakega podjetja v osrednjem delavskem svetu. Ne gre za to kriviti Polzelane, saj so bili tudi ti presenečeni, ko so dobili obvestilo, da zaradi formalnosti tovariši iz Savelj zavračajo vse prednosti združitve obeh gospodarskih organizacij.

Mimo tega, kako se bo ta primer še naprej razvijal, pa vendar velja pripomniti, da gre za klasičen primer, kjer formalizem prevlada tudi najtehtnejše gospodarske argumente.

Vsi trije primeri pa nam zgovorno povedo, da kolektivi v žalski občini zelo resno razmišljajo o novih prijemih in da iščejo kar najugodnejše oblike, s katerimi bi lahko v naslednjem obdobju zabeležili še znatnejše gospodarske rezultate.

Mile

Trije primeri - tri izkušnje

V žalski občini prizadevanja pri iskanju novih oblik sodelovanja v zadnjem obdobju niso izostala. Pojavile so se v raznih oblikah s svojimi posebnostmi in značilnostmi.

Če upoštevamo, da integracijski procesi zasledujejo vsaj enega od treh elementov dobrega gospodarjenja — skrb za smotnostno proizvodnjo in načrtno proizvajanje, najustreznejše oblike in spremembe na področju specializacije z namenom pocenitve proizvodnje in doseganje najugodnejših pogojev za plasman blaga na trg — ugotovimo, da so v žalski občini zasledovali vse te smotre. Trije primeri nam pa pokažejo dosedanje izkušnje na tem področju in opozorijo na nekatere slabosti.

SPECIALIZACIJA

Zalski livarji so v zadnjem obdobju dosegli s slovenskim industrijskim velikonom Litostrojem zanimivo soglasje glede delitve proizvodnje odlitkov raznih ventilov za potrebe vodovodov in podobno. Medtem ko je doslej tudi Litostroj izdelaval vse vrste odlitkov — tudi manjših dimenzij —

so se domenili za specializacijo na tem področju. Litostroj je odstopil izdelavo manjših odlitkov za razne ventile žalskemu Kovinskemu podjetju, istočasno pa so jim odstopili tudi ustrezne specialne stroje. Na ta način so v ljubljanskem podjetju ukinili izdelavo za veliko podjetje neprimernih izdelkov, žalsko podjetje pa se je na tem področju specializiralo. Načrtna serijska izdelava ventilov znatno zmanjšuje proizvodne stroške, odpadki pa so tudi pojavi zmede na trgu.

Sempetru bo na ta način izdeloval take kmetijske stroje in orodja, katere trg zahteva in v ustreznih količinah — Agrotehnik pa bo proizvajalni enoti sproti posredovala potrebe in specialne zahteve trga. Torej gre za poslovno sodelovanje (ne glede na obliko), ki bo koristila v vseh treh značilnih elementih. Proizvodnjo bo možno načrtno usmerjati glede na zahteve trga, plasman proizvodov bo boljše zagotovljen, odpadki pa bodo doslej znatni stroški pri plasiranju proizvodov in iskanju primernih trgov.

KJE SE LAHKO ZATAKNE

In tretji primer nam kaže, kje se zadeva lahko po nepotrebnem zatakne.

Polzelska tovarna nogavic je imela v načrtu poslovno sodelovanje, in sicer v najkvalitetnejši izmed integracijskih oblik s tovarno nogavic iz Savelj. Obe tovarni sta doslej imeli več razgovorov, na katerih so ugotovili znatne prednosti z združitvijo obeh tovarn za proizvodnjo nogavic. To je zlasti pomembno, ker je na trgu prav glede nogavic za-

DOSLEJ 25 FILMOV

Skromna bilanca 15 let. Dobremu začetku je sledilo le nekaj kvalitetnih intermezzov v naši filmski proizvodnji

Težavna je bila pot slovenskega filma. Od leta 1947 dalje so skupaj ustvarili 25 celovečernih umetniških filmov. To je namreč ustaljena, običajna cenitev, kajti poleg tega so slovenski filmarji

Za naše najmlajše

V letošnjem letu bodo mladi ljubitelji lutkovnih iger v Velenju prišli na svoj račun. Malo, uresničeno dvorano v prostorih delavske univerze so zamenjali z dokaj večjo dvorano v kulturnem domu, ki sprejme trikrat več obiskovalcev. Sekcija je začela z delom v drugi polovici novembra in doslej je mladina bila deležna že dveh premier, in sicer: Janko in Metka ter Sneguljčica. Več kot tristo otrok je na obeh premierah in reprizah z odprtimi usti prisluhnilo lepim igram.

Delovni program sekcije je izredno bogat. V sezoni bodo dali okrog 30 predstav ali 15 premier. V kolikor bodo časovno uspeli, predvidevajo tudi gostovanja v bližnjih podeželskih krajih. Sekcija uspešno vodi tovarišica Magda Zalar.

Nad 5 milijonov knjig

V teh dneh bodo številni člani Prešernove družbe prejeli že deseto zbirko. Vsekakor je prav zanimivo število naklade te zbirke: v desetih letih so izdali preko pet milijonov knjig. To je izredno razveseljujoče, saj kaže na veliko razširjenost te posebno priljubljene zbirke. Najbistvenejša je vsekarikaturnost in to zaradi lahkotnejše tematike in ugodnih cen. Zbirko za leto 1963 prejme vsak član za 950 dinarjev. Obsega pa 8 knjig in eno likovno reprodukcijo po izbiri. Na ta način Prešernova družba bogati in vzgaja tudi estetski čut do likovnih stvaritev.

Zanimivost in praktična vsebina uvrščata Prešernov koledar v vrsto družinskih čitank. V njem

Konkurenca na kulturnem področju

V zadnjem času opažajo v moziški občini precejšnje upadanje dejavnosti amaterskih prosvetnih društev. Kaže, da imajo na ta pojav velik vpliv dotoki večjega števila televizijskih sprejemnikov, nadalje tudi bistveno povečanje števila radijskih sprejemnikov in naročnikov na razne časopise in revije. Sodiijo tudi, da zaradi istega vzroka upada uspešnost poslovanja Kinosekcij pri prosvetnih društvih. Zlasti pa v zadnjem obdobju beležijo znatno upadanje dejavnosti glasbenih sekcij pri prosvetnih društvih. Hkrati menijo, da bo z novimi prijemi potrebno v naslednjem obdobju oziroma v naslednjem letu povečati interes mladine za glasbeno dejavnost. Priporočljivo bi zato bilo, da odprejo v Mozirju oddelke šoštanjske glasbene šole.

-le.

ustvarili preko 300 dobrih kratkometražnih filmov.

Sam začetek 1947. leta je bil dober. Lepemu, umetniško močnemu startu — najboljšemu takratnemu jugoslovanskemu filmu v režiji Stiglica »Na svoji zemlji« je sledilo izredno menjačo se obdobje »suhih« in »debelih« let. Se vedno se prvi slovenski film po svoji umetniški doživljenosti in izrazni moči uvršča med najboljše, ki so redko posejani v naši filmski kulturi. Kaj kmalu so nas ostala filmska podjetja v državi prehitela in tako še danes ostajamo nekje na sredi — z redkimi vrhovi in prav enakim pomanjkanjem pravcate plaže. Po nešteti poizkusih je slovenski film doživel svojo umetniško izpopolnitev v osamljenem filmu »Dolina miru«. Zanj lahko trdimo, da je obrtniško znanje v dovoljni meri prežeto z umetniškimi pretencijami, izpovednostjo ter idejno celovitostjo. Šele v zadnjem času je poseg in prijem mlajših v izbiri tem smešljivi (tako Hladnikov »Ples v dežju« — eksperimentalni poizkus ter Galetov rahlo satirični »Družinski dnevnik«). V prav pereče družbeno področje pa je posegel Grobler v »Nočnem izletu« — kjer načanja vse bolj

težak problem doraščajoče mladine.

V vseh prizadevanjih slovenske filmske proizvodnje lahko ugotovimo, da je bila vsekoli neenotna in v kvaliteti hudo ekstremna. V skromnih petnajstih letih lahko zasledimo vrsto let molka, dočim so nekatera kvantitetno nabita. Res je, da nikoli nismo padli v komercialno zanimive poizkuse (n. pr. »Seki snema«), čeprav bi nešteto krat bilo najbrž bolje tudi to, kot ne preveč pozitivno dejanje nešteti tujim tujam producentom (ne le v tehničnih, temveč tudi igralskih sposobnostih).

Tudi letošnja filmska žetev je dokaj skopa. V celoti smo pridobili le dva nova filma, od katerih je Stiglic »Tistega lepega dne« prav prijetni prispevek našemu zabavnemu žanru.

Petnajst let naše filmske zgodovine nam je dalo 25 filmov in rahel padec umetniške prepričljivosti.

K. J.

Prizor iz prvega slovenskega filma »Na svoji zemlji«

Plesoči osliček

»Glasbena komedija za otroke« nizozemskega dramatika Erika Vosa pomeni za najmlajše gledalce ob novoletnih praznikih dovolj spodobno gledališko atrakcijo; tako se že zavoljo priljubljenosti, noveletnega značaja njene uprizoritve ne moremo kaj preveč razburjati nad njeno neresno, preveč neambiciozno naravo. Vosov »Ple-

retne situacijske komike; milje ji postavlja nasilna, nepristna, navijna rekonstrukcija »kavbojskega« okolja; na vso to naivno karikirano kabaretno rekonstrukcijo »kavbojsčine« pa se veže še smešna, prikrita didaktika, ki da je baje nujna sestavina sleherne mladinske igre. Vosov »Osliček« je silno koatična gledališka tvorba.

Celjska uprizoritev (režiral je Janez DROŽG kot gost) je iz malovrednega teksta izvlekla (pa še to na ne preveč dognan način), kar se je pač izvele dalo. Uspela je napraviti kolikor toliko solidno, »muzikalično«, zavoljo lahke (burkaste) narave privlačno, v osnovi pa nepretenzno gledališko delce. Med igralci sta bila najbolj zabavna Volodja Peer in Janez Skof, ki sta igrala kavboja, pa še nemara Stanko Potisk kot osliček Pavlihec (z duhovito zastavljeno koreografijo Ika Otrina). Obe dekleti (Marija Goršičeva — Amaleja in Zora Hudalesova — Azale-

ja), s katerima se kavboja na koncu poročita, pa sta bili nekoliko zadaj za osrednjo trojico že zavoljo svoje neizrazitosti. Zaba-ven je bil tudi Pavle Jeršin kot Pepe. (Sicer velja za vse interprete zapisati, da zelo slabo pojejo; nemara to še najmanj drži za oba kavboja in za oslička.)

V odski prostor nekoliko nasilno postavljeno in bolj malo funkcionalno sceno je zasnoval Vladimir Rijavec, konceptu uprizoritve ustrezne kostume pa Marija Kobijeva. Glasbeno vodstvo je bilo v rokah Edija Goršiča.

Najmlajši gledalci, ki jim je igra namenjena, so se in se verjetno bojo tudi zabavali. Morda na nekoliko preveč poceni način. — Pa tudi s preveč posiljeno didaktičnim priokusom. Zabavali. To je lahko dovolj ali pa tudi premalo.

A. I.

NA POL POTI

Pred dnevi je svet za kulturo in prosveto občine Šoštanj razdeljeval sredstva za družbeno dejavnost in vzdrževanje nekaterih kulturnih objektov. Do delitve je prišlo dokaj pozno, vendar še sedaj ni bila popolna, saj je vrsta podjetij, ki se niso odzvala, da bi prispevala sredstva v skupni sklad.

Tokrat so se izkazali predvsem sledeči kolektivi: rudnik lignita Velenje s 4,5 milijoni, termoelektrarna Šoštanj 1,5 milijona, tovarna gospodinske opreme »Gorenje« 1 milijon in kmetijska zadruška Šoštanj s 300.000 dinarji.

Vsekakor je to lepa vzpodbuda za ostale kolektive, ki nedvomno vedo, da je kultura in ostala društvena dejavnost namenjena in dostopna vsem in ne le posameznikom.

Sklad za kulturo v občinskem merilu je novost in bržčas bo treba stremeti za tem, da ta oblika čimprej polnokrvno zaživi. Doslej je financiranje društvenih dejavnosti bilo enostavnejše. Najljubša in najprikladnejša oblika je bila ta, da je društvo imelo za

»bota« največji kolektiv v občini.

To je pač neslo. Seveda ni nihče pomislil, kolikšna krivičnost in neenakost se poraja s tem načinom. Največ so utrpeli vaški predeli, čeprav je marsikdaj bilo njihovo društveno delo boljše in uspešnejše. Prav zato pa je uveljavitev skupnega sklada več kot nujna, kajti le v takih pogojih bo možno tudi v društveno dejavnost vnesti načelo nagrajevanja po učinku. Svet za kulturo in prosveto pripravlja pravilnik o delitvi, ki bo temeljil na osnovi z delom zbranih točk.

Pri tem pa bo veliko vlogo morala odigrati tudi končna sestava občinskega statuta. Dosedanja, premalo točna določila bo treba razširiti in določeneje nakazati obveznosti družbe, kajti običajni način moledovanja za sredstva je poniževalen, čeprav zelo udomačen.

K. J.

400 vlog štititisoč predstav

UMETNIŠKI JUBILEJ DANILA GORINŠKA

JARO DOLAR: »Živ smisel za humor, zdrav in jasen realističen igralski stil, inteligentno podajanje likov in posebno topel občutek za otroško dušo, to so lastnosti, ki jih ima občinstvo pri Gorinšku prav posebno rado.«

Med slovenskimi igralci so redki tako visoki jubileji, kakršen je Gorinškova 35-letnica gledališkega dela. Redki so igralci, ki bi se tako vsestransko in z vsem svojim bistvom razdali gledališču. Jubilar je deloval dolga leta kot dramski igralec, režiser, operni in operetni pevec, korepetitor, libretist, pisec otroških iger, prevajalec odrskih besedil, urednik gledaliških listov, lektor, in bil obenem dolgo vrsto let še v vodstvenih organih gledališča. Kljub širokemu udejstvovanju (tudi kot igralec ima izredno širok register), se je osredotočil na komično stroko, saj je še danes mnenja, da morajo dati slovenski igralci svojemu občinstvu v atomski dobi vsaj nekaj življenjske radosti. Velika odlika komika Gorinška je topla človeška vedrina, ki preveva njegove veselaške like.

Doslej je v več kot 4000 predstavah odigral okrog 400 vlog. Svojo gledališko pot je začel v Celju leta 1920 z vlogo malega hlapca v Schönherrejevi »Zemlji«, ki jo je režiral Milan Skrbinšek. Še prej je nastopil v dramski skupini celjskih akademikov kot Podkoljosi in v Gogoljevi »Zemlji« in v neki vlogi v Shawovi komediji »Androkokus in lev«, v režiji Saše Pfeiferja. V sezoni 1927/28 je bil recenzent pri Slovenskem narodu za gledališke predstave celjskega gledališča.

Kot član mariborske Drame je pogostoma prihajal v Celje na redna gostovanja.

To pot, v nedeljo, 16. decembra, se bo predstavil Danilo Gorinšek celjskemu občinstvu v vlogi Zivote Cviljovica, enem glavnih značilnih nušičevskih likov komedije »Dr«. Malo je slovenskih

Danilo Gorinšek

igralcev, ki bi obvladali nušičevski način igranja in komike. Gorinšek je eden zmed njih, kakor da bi zrasel na srbskih odrih. Svoj jubilej bo slavil ravno na tistih deskah, kjer je spoznal čar in ukletost gledališke usode.

Dušan Mevlja

Med 120 mrtvimi sta bila tudi Celjana študenta Dušan Zdolšek in 17-letni Stojan Bavdek, katerih starši so se iz Cuprije preselili v Beograd. Prvi se je ranjen boril do zadnjega naboja, drugega je pokosil mitraljez, ko je reševal ranjeno tovarišico. Tu so padli še Drago Bezenšek iz Celja, Anton Frelah iz Zalca, Marjan Kurnik iz Velenja, Jordan Pavletič in Peter Špacapan iz Polzele, Jože Zohar iz Prebolca, Jernej Zupanc iz Šentjurja in drugi.

Vso zimo se je NOVJ krepila z novimi borci in orožjem, da bi na pomlad mogla preiti k očiščenju še neosvobojenih delov Jugostavije. Toda tudi v jugozapadnem delu Srbije in ob Drini kakor v Sremu v tem času niso prenehali ostri boji. Od tam so transporti ranjencev prihajali tudi v Cuprijo. V gimnazijskem poslopiju so ležali borci večidel kar na slami. Civilisti smo se pri njih vrstili z nočnim dežurstvom.

Kmetje, obveščeni o smrti svojih sinov — borcev, so odhajali s krstami na vozilih tudi 100 in več kilometrov daleč, da so jih prepeljali v domače kraje in pokopali. Le z redkimi sporočili so se z bojišč oglašali naši sinovi.

Prve dni februarja 1945 me je NKOJ — poverjeništvu za prosveto v Beogradu pozvalo, da prevzamem mesto upravitelja predvidene Slovenske osnovne šole v Beogradu.

V nedeljo 11. februarja sem se na sestanku poslovil od čuprijske slovenske kolonije. Bilo je toplih besed in solz tu in še pri »Dobri kapljici«. Ni bilo lahko zapustiti prijatelje tako Slovence kakor Srbe, ki smo skoraj štiri leta delili vse dobro in zlo, svoje mišljenje in pričakovanje. Močno smo bili povezani in zdaj nas je ločitev bolela. No, saj bomo Slovenci kmalu spet skupaj — doma! Poslovil sem se od dobrih tovarišev v uradu, od mnogih znancev — domačinov, ki so me po vsej sili še obdarovali. Hudo in lepo nam je bilo ob vseh dokazih bratske ljubezni. Čuprija, hvala ti za vse!

Prijatelji so nas spremili, ko smo se namestili v vagonu tovornega vlaka. S seboj smo vozili le seženj drv ter malenkost obke in perila, kajti vse ostalo izposojeno smo vrnili lastnikom.

Po 16-urni vožnji v vlažnem, mehkem vremenu smo zagledali Beograd.

17. DOMOV

Kako veder in razgiban je bil zdaj Beograd kot prestolnica na novo rojene države, pa čeprav je kazal zevajoče rane še izza mračnega napada 6. aprila 1941, medvojne bombardiranja in osvobodilnega boja v oktobru 1944! Tu si mogel zdaj srečati ljudi iz vodstva naše skupnosti. Tudi iz Slovenije so prihajali semkaj politični, gospodarski in kulturni delavci. Našel si tu rojake iz vseh transportov, kar so jih nacisti poslali v Srbijo.

Vrstile so se svečanosti z akademijami in manifestacijami na ulicah, slavila se je osvoboditev večjih krajev Jugoslavije. Ob umetnem ognju na Terazijah se je vrtilo kolo.

Slovenska predavanja so bila pogosta. Svoje pesmi sta javno recitala Matej Bor in Igo Gruden. Pele so Zihorlova, Bojčeva in Celjanka Batistutova. Zbor primorskih partizanov »Srečko Kosovel« je priredil velik koncert. V gledališču na Vračaru so Slovenci

igrali Cankarjevega »Kralja na Betajnovi« s Celjani mag. Gradišnikom, Juračem in Vrablom v glavnih vlogah.

V Radiu Beograd je prof. Liška vodil oddajo, v kateri smo brali svoja literarna dela Gruden, Glaser, Ingolič, Bor, Onič in jaz. Na dan osvoboditve Celja je Igo Gruden v Radiu recital svoj »Pozdrav osvobodnemu Celju«.

Pri beograjski »Zlati kapljici«, ki sta jo upravljala Celjana Plave in Ravnikar, so se zbirali Slovenci in tam je vsak večer vladalo čudovito živo razpoloženje ob petju in vznesenih besedah.

Društvo »France Rozman«, kakor se je zdaj imenovala organizacija Slovencev v Srbiji s sedežem v Beogradu, je izdajalo svoj list »Domovina«, in sem bil med člani njenega uredniškega odbora. Moja hčerka sedmošolka je delala pri Glavnem odboru naših sindikatov, kjer jo je namestil Celjan, podpredsednik France Svetek.

V to veselje pa je večkrat kanila tudi težka kaplja bridkosti. Pesniku Janku Glaserju je tiste dni pri Brčkem padel sin, nato je podobna vest iz Slov. Primorja zadela političnega delavca Iva Stenpiharja.

Po štirih mesecih negotovosti je moje družino doseglo sinovo pismo iz Severne Bosne. Zdrav je šel skozi hude zimske boje pri Zvorniku, Vlasenici in Tuzli. Kot vodnik oddelka je z avtomatskim orožjem in se je dvakrat prebil iz nemško-ustaške obkolitve. V Doboju je prejel odlikovanje — zlato medaljo za hrabrost. Bil sem upravitelj Slovenske osnovne šole, nameščene v dvorišni zgradbi beograjske »Njegošev šole«. Imela je v štirih razredih 120 otrok, večidel pregnanskih. Poučevala so tu še tovarišice Glinškova in Puncerjeva. Sobica, ki je služila kot šolska pisarna in zbornica je bila tudi spalnica moje družine. Najpotrebnejše pohištvo sem si izposodil. Po glavnih ulicah sem vlekel vozček s pešico in prenašal nabasane slamnjače. Solске klope so nam odstopile druge šole s svojih podstrešij.

DA BO MOŽ LEP

Redki so možje, ki sami skrbijo za svoje obleke. Se vedno so žene njihov varuh in še vedno so samo one krive, če je obleka zmečkana, če je na njej madež, če so jo prežrli molji itd. Čeprav je to do žena na moč krivično, pa moramo vendar računati s tem dejstvom. Kako torej skrbeti za možjevo obleko, da bo čim dlje lepa in da tudi soprog ne bo večno godrnjal. Najprej ga naučimo, da je predvsem od njega samega odvisno, kakšna bo njegova obleka. Če bo sedal kamorkoli, če se bo pritisnil ob vsak zid in obrisal z obleko vsako kapljico olja, ki kane iz stroja, tudi me ne bomo mogle kaj prida storiti za njegovo obleko. Drugo, kar mora upoštevati, je to, da tudi obleka potrebuje počitek. Naj jo torej čez čas zamenja z drugo in ne hodi mesece in mesece v istih hlačah in v istem suknjiču. Tako bo obleka dalj časa zdržala.

Obleka je nekoliko zmečkana. Kaj zdaj? Bolje je, da se tkanina sama zravna, kot pa da jo vsak teden nekolikokrat preliskamo. Obleka bo dalj časa obdržala svojo obliko, če ne bo soprog v žepih nosil vsega — od cigaret in vžigalnice do notesa in bonbonov. Ko obleko sleče, naj vrže hlače na stol predno jih izprazni žepi in naj nikar ne lepo zloži! Tudi suknjiča naj ravnostno obesi na stol, če so žepi polni. Potem bomo vzele krtičke in obleko dobro prekrtačile.

Madeže je treba s tkanine čimprej odstraniti. Imejte torej vedno pri roki sredstvo za čiščenje madežev ali benzin. Kadar ga uporabljate, položite pod umazano mesto čisto tkanino, ki bo vpijala vso umazanijo. Če pa odstranjujete madeže, ki jih ni pustilo sadje, uporabite tale način: zvijte star robček, namočite ga v vodo, potegnite ga preko mila in očistite madež. Pustite, da se madež osuši in ga nato izplaknite z vodo.

Če želite osvežiti ovratnik suknjiča ali plašča, storite to z vodo in malo amonijaka.

Od časa do časa je treba obleko zlikati. Svetujemo, da desko, ki jo uporabljate sicer tudi za likanje belega perila, prekrijete, ker boste sicer kasneje umazale tudi belo perilo. No, hlače bomo zlikale brez večjih težav. Nekoliko več dobre volje in potrpljenja bomo potrebovale za likanje suknjiča. Če ne zaupamo povsem svoje moči, prepustimo to delo raje krojaču. Sicer pa hrbtno stran suknjiča likamo vedno na pravi strani in to z vlažno laneno krpo; isto storimo tudi z rokavi. Pa še na obešalniki moramo paziti. Naj ne bo preozek, pa tudi preširok ne sme biti. Tako, svojemu modru pa le povejte, da je predvsem od njega samega odvisno, kako lep bo.

Kaj pa bo zdaj?

Pozabljivi starši

Se se najdejo pozabljivi starši, pozabljivi namreč v tem, da ne vidijo več svoje lastne minule mladosti, kadar sodijo mladosti svojih otrok. Pri tem jih lahko vodi tudi težnja, utrditi pred njimi svojo avtoriteto, čeprav je ta kdaj tudi le namišljena, navidezna. Ne vedo vsi starši, da njihov resnični ugled v očeh mladine izvira iz posebnih pogojev in dejstev, da sloni na iskrenih notranjih odnosih med plemenitimi ljudmi.

O pozabljenih starših pa, ki od lastnih otrok zahtevajo dosti več, kot so kdajkoli zahtevali sami od sebe, naj govori naslednja resnična zgodba:

Med dijakinjami neke srednje šole je bilo dokaj nežno dekle, sicer zdravo, vendar z nekoliko zrahljanimi živci, kar je vsekakor bilo tudi posledica vojne. Prva otroška leta so ji potekala na ozemlju ki je med okupacijo 1941 — 1945 večkrat menjalo gospodarja. Del zime, zadnje pred dokončno osvoboditvijo, je preživela s starši, begajoča po gozdovih. Potem so ji Nemci odpeljali roditelje v taborišče, sama pa je životala pri tujih ljudeh. Le oče se ji je živ vrnil.

Solski napredek tega dekleta ni bil slab. Bila je prav dabra dijakinja v matematiki in kemiji, dobra v jezikih, odlična risarka in pevka. Več preglavic so ji delali predmeti, katerih snov je bilo treba prosto pripovedovati brez naslonitve na številke, poiz-

kuse ali slike, tako zlasti zgodovina. Včasih da se ji je pridobljena snov že po nekaj dneh izgubila iz spomina.

Za zgodovino je imela profesorja, ki je bil nekoč sošolec njene očeta v dveh razredih nekdanje nižje gimnazije, potem pa ne več. Kajti oče dijakinje se je sam kot dijak boril v šoli z neznanjskimi težavami. Ko mu je v tretjem razredu že drugič spodletelo in bi moral ponavljati, je zapustil gimnazijo in se šel učiti trgovine. Končno je postal trgovec v domačem kraju. Včasih se je v mestu srečal s svojim sošolcem, sedanjim profesorjem, in ga povabil kam na malico. Pri tem se je kdaj — seveda že pred vojno — pohvalil s svojo srečo, da je šolo še pravi čas »obesil na klin« in je tako postal petičen mož, ki se mu profesorska plača zdí smešno nizka. Življenje ima pač svojo logiko...

Minila je že vrsta poveljnih let in medtem je njegova hčerka v šoli dozorela za maturo. Pokazala je še dovolj znanja, le pri zgodovini se ji je docela zataknilo. Dijakinjo so obsodili na popravniz izpit iz zgodovine.

Nekaj dni nato je profesorju na vrata potkal oče dijakinje — njegov nekdanji sošolec, zdaj trgovski potnik tovarne trikotaže. »Vem, da je moja hčerka morala pasti,« je povedal. »Sama mi je priznala, da se ji je pri zgodovini naredila nekakšna stena pred možgani. Kakšna stena ne-

Ta presneti nahod

Vsi vemo, da je nahod lahko obolenje, ki navadno mine že po nekaj dneh. Toda lahko je tudi prvi ali eden prvih znakov kakšne druge, resnejše bolezni. Tako je lahko na primer pri novorojenčkih znak dednega sifilisa. Danes, ko sifilis uspešno zdravimo, je te bolezni seveda malo. Včasih pa lahko otrok poleg nahoda iz noska tudi krvavi; v takem primeru moramo pomisliti na difterijo v nosu. No, nahod pa je lahko znak še številnih drugih bolezni: gripe, koz itd. Vemo tudi to, da se lahko nahod pojavi tudi zavoljo preobčutljivosti na različne vonje, prah in podobno, pa tudi zavoljo duševnih motenj — jeze, strahu itd. Naposled je la-

hko nahod tudi posledica nekaterih ostalih dražljajev — močne toplote, izporevanja kemikalij itd.

Dokazano je, da povzročajo navadni nahod, za katerim večkrat boluje večina ljudi, virus. Zato je torej nahod virusna bolezen in se zato hitro prenaša od bolnega na zdravega človeka. No, kljub temu, da je dokazano, da nahod povzroča virus, še vedno ne vemo, ali je samo ena ali več vrst virusov, ki zanetijo to sicer lahko, toda neprijetno obolenje.

Sodobna medicina trdi, da torej ni mraz tisti najodločilnejši faktor za to, da obolimo za nahodom. Za izbruh nahoda je najčeste potreben virus; mraz, duševno razburjenje, utrujenost in drugo pa so samo vzporedni pogoji, ki pomagajo vneti nosno sluznico.

Ni zdravila, ki bi nas obvarovalo pred napadom nahoda. Najbolje je, da se izogibamo ljudem, ki so za nahodom zboileli. Toda danes je to skoraj nemogoče. Potem bi morali sedeti doma, ignorirati prijatelje, ki so slučajno postali žrtev te »prijetne« bolezni, ne hoditi v kino, v šole, itd. Zato ni čudno, da nekateri imenujejo nahod kar »družbeni pojav«. No, ni pa prav, če mislimo, da je nahod za naše zdravje samo škodljiv. Marsikdaj nam prav on pripomore, da dodobra očistimo našo nosno votlino.

Tudi učinkovitega zdravila za nahod ne poznamo. Različne inhalacije, kapljice za nos, sredstva za znojenje itd., bolniku sicer olajšajo dihanje, nahoda pa ne ozdravijo. Zato je kar resnična

tista misel, ki pravi, da traja nahod sedem dni, če ga ne zdravimo in teden, če ga poskušamo zdraviti.

Dr. L. S.

Nisem otrok

»Ne, teh čevljev ne maram, staromodni so. Hočem tiste s petko, tiste vidiš tamle, v kotu stoji!«

Tako je z ukazovalnim glasom govorilo dekletce svoji materi, ko sta pri izloženem oknu ogledovali čevlje.

Čevlji, ki jih je hotelo imeti dekle, so imeli ceno 6.000 dinarjev!

»Poslušaj me, ti čevlji niso zate, to so vendar ženski čevlji, ti pa si še otrok,« ji je dopovedovala mati.

»Jaz da sem otrok? Kako moraš le pozabiti, da sem stara že šestnajst let!« je ugovarjalo dekle.

Vstopila sta: Skozi izloženno okno sem opazovala njun boj. »Katera od njiju bo popustila, mati ali hči?« sem se vprašala.

Ko sta naposled zapustili prodajalno in stopili na ulico, je na dekletovem obrazu sijal nasmešek, ki je zgovorno dokazoval, da je zmagala in da se je njenemu hotenju moral podrediti tudi materin razum.

Zal mi je bilo deklice, saj ji je kljub njeni dekliski nežnosti in popolnosti manjkalo nekaj, kar je pri človeku najdragocenejše: skromnost.

OZEBLINE

Vsi slabo zaščiteni deli telesa so v nevarnosti, da ozebejo. Ozeblina nastane najraje na rokah in nogah, nekoliko redkeje pa tudi na nosu in ušesih. Ozeblina so zelo neprijetna zadeva, težko jih zdravimo in mnogokrat nam ostanejo vse do toplih dni.

Obolela mesta kože so v centru temno vijoličasta, v okolici pa rdečkasta in bolijo. Zaradi trenja ali pritiska tesne obutve ali nizkih rokavic lahko nastanejo tudi mehurji, ki zapuščajo, kadar počijo, odprte rane. Takšna mesta so zelo boleča, v stiku s toploto pa zelo vroča. Koža na teh mestih je hladna.

Na žalost večina žena dobi ozeblino zato, ker tudi v najhujši zimi nosijo tanke nogavice in zelo izrezane čevlje. Gospodinje pa, ki imajo opravka z mrzlo vodo, mnogokrat tudi pozimi stečejo na dvorišče ali na balkon mokrih rok ali nog. In vlažnost je največji prijatelj te bolezni.

Ljudje, ki trpe zavoljo slabe cirkulacije krvi, hitro dobijo ozeblino. Takim priporočamo izmenične kopeli v mrzli in topli vodi in to tako, da kopajo roke in noge tri minute v topli in nato samo minuto v mrzli vodi. Kopeli naj trajajo dvajset minut, kajti šele takrat bodo pospešile cirkulacijo krvi. Koristna je tudi masaža; roke in noge masiramo od vrhov prstov navzgor.

Sicer pa je najbolj zanesljiva zaščita proti ozeblinam topla obleka, tople nogavice in dovolj udobni in zaprti čevlji. Žene pa, ki vendarle morajo kdaj pa kdaj obuti tanjše nogavice in lažje čevlje, bodo takrat oblekle vsaj zelo toplo spodnje perilo, da bi tako vsaj nekoliko zmanjšale možnost ozebe.

Ozeblino najučinkoviteje ozdravimo z mazili, ki vsebujejo ihtiol, perubalzam ali jod.

BREZ VRAT IN OKEN

Človek težko verjame. Odbornica je povedala na seji občinskega odbora v Šmarju pri Jelšah, potem ne drži. V Rogški Slatini živita starejša človeka kot najemnika pri gospodinjini na gričku. Da, izseliti bi se morala, toda zdaj sredi zime, ki je letos že tako rano ostra! Gospodinja je postopala silno brezobzirno: snela je okna in vrata, tako da sta starejša človeka ostala v stanovanju brez oken in vrat, ki jih lastnica niti na posredovanje ljudi ni hotela vrniti. »Naj pride kdorkoli, tako bo!« je odločno pribila.

Ali resnično ne pojde drugače! Čemu naj bo človek človeku volk? Čemu se mora zaradi tega posebej odločati še občinski ljudski odbor? Kje so osnovni človeški odnosi? Verjemite, to boli!

GARDEROBA ZA VIKEND

Minili so eni prazniki, pa že premišljujemo o drugih — o tistih za novo leto. Kam bomo krenili, kako jih bomo preživeli, da nam bodo ostali v lepem spominu? Tako dolga je zima in tako dobro de nekaj prijetnega razvedrila. Pa je res, da nam nekaj spremembe v pusti zimski čas prinesejo — samo prazniki? No, pri nas vse preveč pozabljamo na sobote in na nedelje. Poleti se še nekako odločimo za vikend v naravi, pozimi pa ostajamo doma med štirimi stenami in ob topli peči. Toda nimamo prav! Dan ali dva na snegu bosta našemu utrujenemu telesu zelo, zelo koristila. In kaj bomo oblekli za vikend?

Ne bilo bi prav, če bi si zavoljo skrbi, kaj bomo za vikend oblekli, pokvarili prijetne dni. In prijetni bodo samo takrat, če jih bomo razumno organizirali, če bomo računali z udobnostjo, praktičnostjo, seveda pa tudi z lepoto.

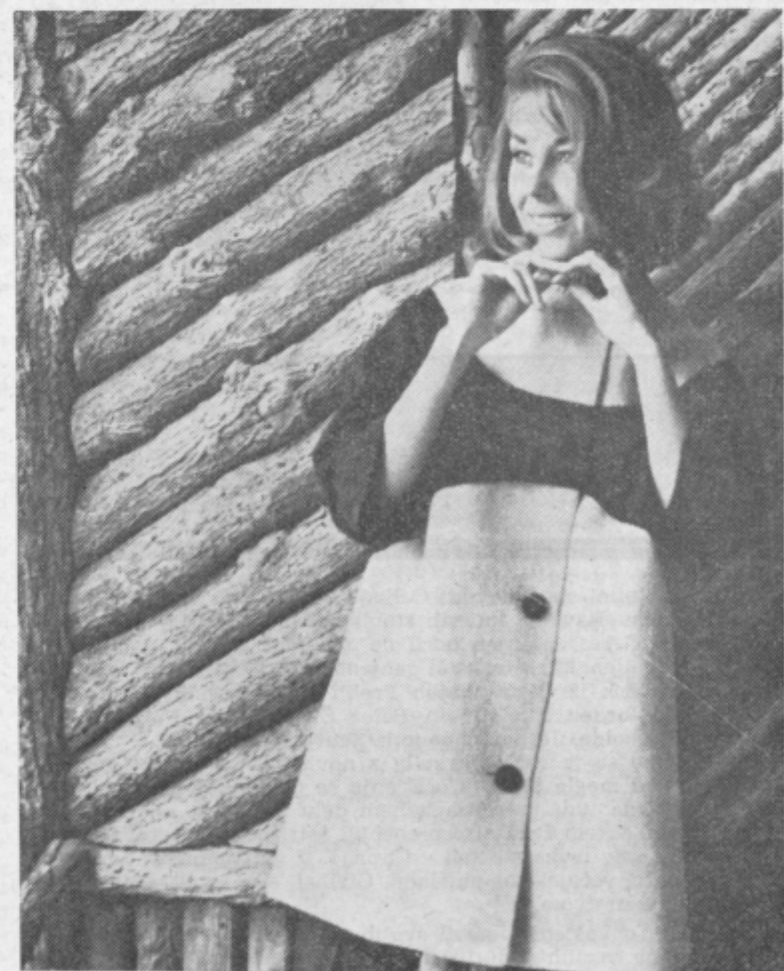
Če smučamo, bomo, razumljivo, vzeli s seboj najprej smuči in nato še vse tisto, kar k njim sodi: močne čevlje, hlače in vetrovko. Čevlji naj bodo temni, nepremočljivi in šele nato — lepi. Nič nam ne bo koristila lepota, če bomo imeli mokre in premrle noge. Za hlače bomo izbrali gabarden ali kakšno elastično tkanino, ki je poleg tega, da je praktična, letos tudi moderna. Hlače so lahko živahnih barv — seveda samo v primeru, da je njihova lastnica visoke in vitke postave. Torej, nič strahu pred rumeno, vijoličasto, zeleno, rožnato in rdečkasto barvo. Najdražnejši »rekvizit« zimskega športa je nedvomna vetrovka. Naj bo kar se da nepremočljiva in če je le mogoče podložena

s krznom. Na vsak način pa mora biti udobna, kajti le tako jo bomo radi nosili. Pod njo bomo oblekli flanelasto strajčko, če pa je zelo hladno, pa še težak volnen pulover. Da, k opremi za smučanje sodijo tudi rokavice in kapa. Tisti, ki so bolj občutljivi, bodo izbrali kape, ki jim bodo dobro zaščitile tudi obraz, vsem ostalim pa priporočamo — ne glede na občutljivost — volnene kapice, toplo spodnje perilo, očala z rumenim filtrom in tople, nepremočljive rokavice na pet prstov.

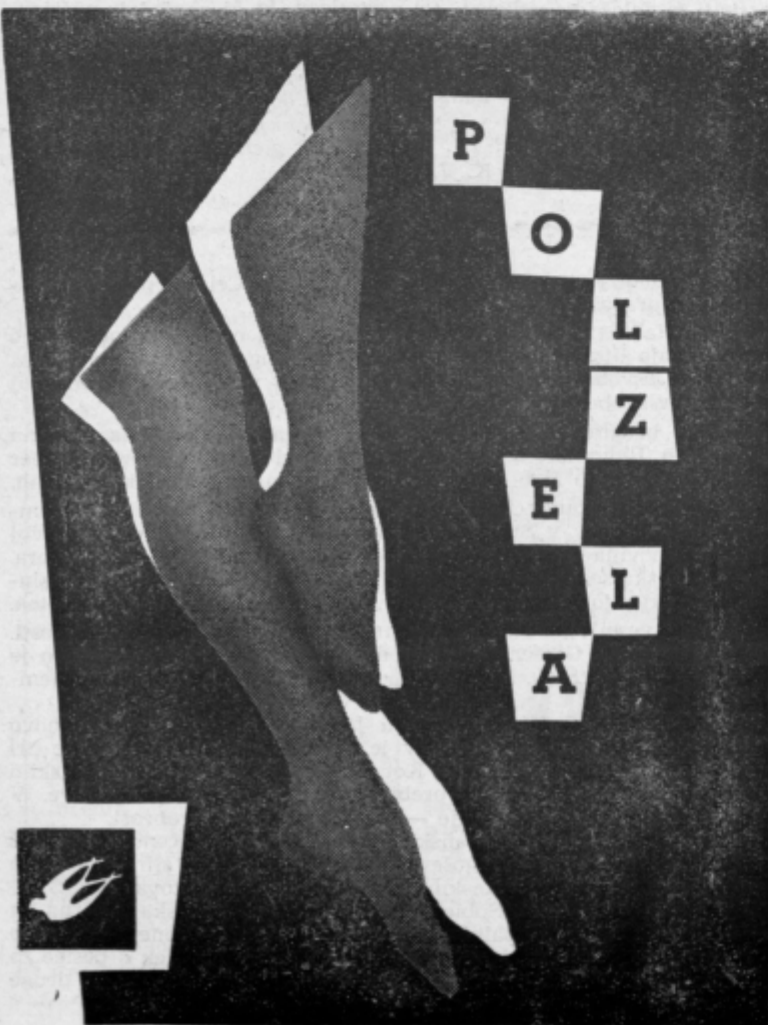
Že, toda kaj naj oblečemo zvečer, ko bomo posedli v planinski koči ali letu? Prav gotovo bo ta garderoba nekoliko drugačna od one za smučanje. Hlače bodo škotskega vzorca, morda iz enobarvenega velurja, skratka živahne in tople. Če pa dajete prednost krilu, ne boste mogli mimo nekoliko debelejšega velurja, boucleja, moherja itd. Krila bodo široka, kombinirali pa jih bomo s črnimi ali s kakšnimi drugimi živobarvnimi nogavicami. Barva teh se mora seveda ujemati z barvo bluze ozioroma pulovera, ki ga boste morda dopolnili celo s kakšnim šalom ali rutico.

Za sprehod bomo potrebovali volnen tričetrtinski plašč, hubertus, ki ga bomo podložili z blagom škotskega vzorca, ali pa podložen plašček iz najlona. Naposled — še čevlji za počitek. Par črnih, no, morda celo zlatih »rock and roll« copatk bo kar prav prišel, se vam ne zdi?

Samo tole še: zapomnimo si, da je vikend počitek in ne modna revija, pa bo vse lepo in prav. —ij

Za tiste, ki se radi športneje oblečejo, bo takle tričetrtinski plašček prav primeren. Odlično ga lahko dopolnimo s hlačami. Model je iz zadnje številke Manekena

Statut si pišemo sami

Ne bi bilo prav, če bi že zdaj govorili o dobrih ali slabih straneh šmarskega osnutka občinskega statuta, o katerem so pred dnevi razpravljali na skupni seji občinskega ljudskega odbora in občinskega odbora SZDL. Odločili so se, da bodo obširen osnutek, ki obsega 310 členov, dali v razpravo vsem občanom. Zato mora biti dovolj časa, na kar je opozoril odbornik Tovornik, in dejstvo je, da si občinski statut pišemo povsod občani sami. V prihodnjih dneh bodo o njem razpravljale vse krajevne organizacije SZDL in delovni kolektivi, kakor so zdaj o ustavnem gradivu.

Na določene posebnosti pa so nekateri odborniki že tokrat živo opozarjali. Odbornik Drogenik iz

Rogaške Slatine je izrazil skrb, da bo v njihovem zdraviliškem kraju težko reševati komunalne probleme, če ne bi bilo dovolj točne opredeljenosti na eni strani in dovolj tesnega sodelovanja med zdraviliškim svetom, komunalno upravo, stanovanjsko skupnostjo in krajevno skupnostjo na drugi strani. Tu bodo vsekakor morali najti enoten delovni zagon.

Odbornik Janžek iz Sečovega je podvomil v enakovredno uveljavljanje odročnih krajevnih skupnosti, ki imajo šibkejšo vire dohodkov. Odbornik Turšek je nazkazal nekaj teritorialnih vprašanj, o katerih pa bodo nedvomno najbolj odločilni odgovori dali občani posameznih krajev sami. Prav gotovo ni najbolj posrečena pobuda

nekaterih odbornikov iz Golobinjskega in Sel, ki so osebno predlagali, da bi celotno območje združili v enotno krajevno skupnost v Podčetrtek. To bi bil dejanski okvir nekdanje občine Podčetrtek, kar pa ni najbolj vsklajeno z bistvenimi smotri krajevnih skupnosti. Nedvomno je Virštanj s šolo in svojevrstnimi problemi nekoliko drugačen, kot je Podčetrtek s svojimi neposrednimi vprašanji in težko bi bilo delo krajevnih skupnosti, kar verjetno ne bi s popolnim sporazumevanjem reševali probleme tu ali tam. Dotaknili so se tudi posebnih občinskih pravic, ki naj bi izhajale iz tega, v kolikor si je tuj občan po nekajletnem bivanju pridobil šele popolne pravice. To je močno problematično. Težko si je zamisliti, da bi nekdo odrekli pravico do stanovanja, posebno pa še, če je tako kot v šmarski občini, kjer dostikrat potrebujejo veliko strokovnih kadrov, ki morajo priti v občino. Spregovorili so tudi o vlogi SZDL, ki v osnutku statuta ni posebej poudarjena. Morda pa je prav tako najbolj v redu. Organizacija SZDL je prvenstveno najbolj množična politična organizacija s svojimi mobilizacijskimi, usmerjevalnimi nalogami, najširša ljudska tribuna, ki naj nastopa kot

močna subjektivna sila naprednih stremeljenj, kot pobudnik in kritik, kar pa ji verjetno ne bi moglo primerno uspevati, če bi ji odredili nekakšne posebne pristojnosti v občinskem statutu. V teh dneh bodo široko spregovorili o osnutku šmarskega občana in bodo predlagali spremembe, ki se jim zdijo najbolj umestne. Vedeti je potrebno predvsem to: statut si pišemo sami, ta naj bo dejanski odraz življenjskih pogojev komune z jasnimi perspektivami.

Konstruktiven pogovor

Pretekli teden je bila konferenca krajevnega odbora Socialistične zveze v Žalcu. Prebivalci občinskega središča so na konferenci obravnavali vse pereče probleme kraja. Med temi tudi probleme otroškega varstva in nekatere pomanjkljivosti pri organizaciji uslužnostne obrti. Konferenca je znova pokazala, da je tudi v Žalcu še precej neresenih problemov, ki pa jih bodo s še tesnejšo povezavo med vsemi merodajnimi činitelji in s sodelovanjem prebivalcev lahko v prihodnjem obdobju rešili.

Kavarno Evropo bodo obnovili

Tisti čas je, ko tako radi delamo načrte za prihodnje leto. Takrat, si rečemo, bomo začeli vse znova in kolikor bo le mogoče, se bomo trudili, da bo prihodnje leto prijetnejše in pestrejšo od tega, ki mineva. Menda je tako razpoloženje te dni tudi v večini naših delovnih kolektivov. Koliko novega bo prineslo novo leto!

Tokrat pa se z vprašanjem o načrtih za prihodnje leto nismo ustavili v kakšnem velikem industrijskem podjetju. Zavili smo kar tja, kamor se Celjani večkrat začetimo v teh mrzlih dneh, ko začutimo, da nas mraz reže do kosti. Kolektiv hotela »Evropa« smo obiskali in jih povprašali, v kolikšni meri so resnične tiste novice o preureditvi celjske kavarne.

»Na preureditev se v resnici pripravljamo,« nam je vesti potrdil direktor hotela »Evropa«, tovarš Planinšek. »Da je kavarna tega več kot potrebna, je menda vsem jasno. Kavarniški prostor je bil namreč poslednjič renoviran 1937. leta in od takrat je že marsikaj spremenilo. Ne samo oprema, razsvetljava in ventilacija, temveč tudi ljudje, ki se danes za tak star tip kavarne ne zanimajo več tako kot včasih. Zato mislimo, da bi z obnovo, ki bi se je lotili spomladi, kavarno preurediti v pol ekspresno in v pol kavarniški tip lokala. Taka rešitev bi bila menda najbolj v skladu tudi z zahtevami Celjanov. Seveda pa bo preureditev sprožila vrsto spornih vprašanj — od ureditve, do načina dela itd.«

No, nedvomno bo res tako. Če ne o drugem, se bo treba sigurno odločiti, če Celje potrebuje lokal, ki bi bil odprt čez noč, ali ne. Kavarno bi namreč v skladu s tako preureditvijo zapirali že ob enajstih zvečer — kot vse podobne lokale v našem mestu. Toda o tem takrat, ko bo čas za to.

Novica o preureditvi kavarne pa ni bila edina zanimivost, ki smo jo zvedeli v »Evropi«. Druga, tudi razveseljiva novost, je nekoliko svojevrsten popust, ki so ga v »Evropi« pred dnevi uvedli

za svoje abonente in hotelske goste. Tovariš Planinšek nam je o tem takole pripovedoval:

»Naši gostje že nekaj časa lahko vsak dan izbirajo med tremi meniji. Poleg tega pa smo jim nanje odobrili tudi 15 odstotkov popusta, vse to v želji, da bi se pri nas prijetno počutili. Abonentje kupijo za vsak mesec določeno število bonov in potem z njimi plačujejo. No, pa tudi hotelske goste smo »opremili« z boni in jim priznali petnajst odstotni popust. Pokazalo se je, da je bila rešitev v korist tako njim kot našemu kolektivu. Kako? Popust na alkohol? Ne, zanj se zaenkrat še nismo odločili,« se je nasmehnil.

»In kako je s plesom v kavarni?«

»Vsak večer od osmih do desetih imamo v kavarni koncertno glasbo, kasneje pa igramo tudi za ples. Nekateri Celjani so nekoliko pokritizirali to našo odločitev, doberšen del njih pa se je le zavzel zanjo. Poleg tega bodo lahko naši gostje ob nedeljah popoldne poslušali tudi prave koncerte; skratka, poskusili smo ustreči tako ljubiteljem klasične kot zabavne glasbe.

In še eno presenečenje: v januarju in februarju bomo ob sobotah in vrtni dvorani »Evropa« prirejali ples, ki ga bodo po našem mnenju obiskovali predvsem mladi ljudje. Mislimo, da bomo s tem ustregli dobremu delu celjske mladine.«

»Kaj pa letošnje silvestrovanje?«

»Kot vsako leto bomo silvestrovanje pripravili tudi letos. V ta namen bomo uredili kavarno, vrtno dvorano in še salon, kajti interes za silvestrovanje pri nas je zelo velik. No, če vas zanimajo še cene: konzumacija bo tisoč dinarjev, tri sto dinarjev pa bo obvezna rezervacija. Seveda se bomo nadvse trudili, da bodo naši gostje preživeli prijeten večer!«

No, prijetna obljuba, kaj ne?

In zaključek? Zelimo, da bi kolektiv hotela »Evropa« načrte za prihodnje leto čimbolje uresničili.

Še danes se naročite na

Celjski tednik

Iskanje
na
15 dni

**Celjski
TEDNIK**
CELJE
P. P. 152

Naročam »CELJSKI TEDNIK«
Pošiljati mi ga začnite takoj —
z dnem

Priimek in ime

Kraj, ulica, hišna št.

Pošta

Lastnoročni podpis

Stanovanjska skupnost v Laškem je zaživela

Vse od ustanovitve stanovanjske skupnosti v Laškem, ki je bila pred tremi leti, je bilo delo te skupnosti omejeno predvsem na administrativno poslovanje finančnega servisa. Edina dejavnost

— pralnica je sicer nekaj časa obstajala, pa je kasneje zaradi okvare pralnega stroja prenehala z delom.

Naraščajoče splošne potrebe hišnih svetov in sploh problemi glede obrtniških storitev so prisilile upravni odbor stanovanjske skupnosti, da je pričel treznejše razmišljati o koristnosti svojih lastnih servisov.

S tem v zvezi so poiskali vse možnosti in že pričeli z ustanavljanjem servisov. Do sedaj so ustanovili mizarški, plesarski in kleparski servis. Potrebe pa narekujejo, da bodo morali ustanoviti še servis za remontna dela, šivalnico in ključavničarski servis.

Tudi glede nove pralnice večje obsega in pralnih strojev večje kapacitete razmišljajo, vendar je to združeno z večjimi stroški, zato bo uresničitev te zamisli malo težja.

Tudi otroški vrtec dela od letošnjega leta dalje v okviru stanovanjske skupnosti, zato bodo v bodoče bolj prisluhnili potrebam in problemom okrog otroškega varstva tudi po novih stanovanjskih naseljih.

T. K.

To smo naredili za otroke

Letošnja zima nas je presenčila. Občutimo jo kot nekoliko prezgodnjo nadlogo povsod. Zlasti v kmetijstvu in gradbeništvu, občutijo jo pa tudi v tistih družinah, kjer si niso pravočasno oskrbeli potrebne kuriva. Zaradi tega ni prav nič čuden ne navadni naval v skladiščih preskrbovalnega podjetja Kurivo.

Toda vse te skrbi so zadnja briga za otroke in mladino — smuka in drsanje jim nadomesti v teh dneh doslej za december navadno puste, meglene in dolgočasne dneve.

Zlasti živahno je v celjskem parku, kjer je živo ves dan. Na pobočjih se smučajo otroci, na drsališču pa je tak živžav, da ga ne pomnimo že dolgo. No, saj je res začetek letošnje zime za njih

posebnost. Vedeti namreč moramo, da je doslej bilo povprečno v Celju zaradi klimatskih pogojev le okoli petnajst drsalnih dni na leto. Letošnja zima pa bo glede tega bržčas prinesla rekord.

Vendar ne smemo misliti, da led nastane sam od sebe. Na varnih potočnih strugah sicer nastanejo ledene ploskve ob hladnih dneh brez človekovega prizadevanja. Vendar je tod drsanje lahko zelo nevarno. Koliko pljučnic je bilo že zaradi nenadne padca v ledeno vodo. Te nevarnosti na mestnem drsališču ni. Zaradi tega pa je toliko hvalevrednejše prizadevanje članov upravnega odbora Hokejsko drsalnega kluba Celje, ki so prostovoljno uredili ledeno pogojem, kljub izredno težavnim pogojem dela.

Ves upravni odbor je »zasedal« dve noči zapored, da so lahko s postopnim brizganjem vode na ploskev lahko uredili dovolj debelo ledeno ploskev. To so opravili kljub hudemu mrazu in mnogim so pri tem celo prehladili. Ko smo jih vprašali o tem, so nam povedali, da bi tega ne delali, če ne bi šlo za otroke. Veselje na drsališču pa jim je najboljša nagrada.

Povejte, če ne gre za izredno prizadevanje, katerega pa navadno ne znamo dovolj ceniti!

Oddaja o prometu

Prejšnjo nedeljo se je v dvorani prosvetnega doma na Rečici zbralo veliko domačinov. Na sporedu je bila namreč oddaja »Pokaži, kaj znaš o prometu«, za katero se je prijavilo štirinajst tekmovalcev, ki so odgovarjali na vprašanja zelo stroge komisije. Oddaja je pripravila osnovna šola iz Rečice in pokazalo se je, da so tekmovalci v resnici dobro obvladali snov. Učenci že šole so v preteklih letih osvojili že več nagrad — med njimi tudi kolo in prehodno zastavico. Prirejali pa so tudi že razna tekmovanja in pripravili za svoje kolesarje »šoferske izpite«. Letos so v šole uvedli tudi redno uro prometnega pouka.

Nedeljska oddaja »Pokaži, kaj veš o prometu«, je lepo uspela in netekmovalci so sklenili, da bodo prihodnjic tudi oni sodelovali na podobnih oddajah.

V Laškem za novoletno jelko

Komisija za pripravo novoletne jelke v Laškem je sklenila, naj bi bilo letošnje praznovanje novoletne jelke mikavnejše in pestrejšo od prejšnjih let. Glede na to je v sodelovanju z ostalimi organizacijami že izdelala program prireditev.

Tako so predvideli, naj bi vsaka šola pripravila praznovanje s svojim lastnim kulturnim programom, osrednja kulturna ekipa delavsko prosvetnega društva Svobode pa bi te programe po šolah

Vaše vrstice

Bodite previdni kadar stopate čez naš most

To nas opozarjajo v svojih vrsticah, ki so nam jih poslali v objavo, prebivalci Pečovnika. Kaj tudi ne bi, saj so pričla dolgoletnemu razpadanju mostu, ki jih loči od desnega brega Savinje.

Pravijo, da si ga je ogledalo že precej strokovnjakov, vendar je rezultat ogledov ostal nevidljiv. ... »Zakaj ne zakrpajo vsaj tistih nevarnih razpok, ki groze našim

Lep uspeh — 52 novih naročnikov

Naj bo zunaj dež, sneg ali mraz, to ne moti pri raznašanju poštnih pošilj pismonošo Karla Debelaka iz Rogaske Slatine. Veder in nasmehjan prinaša dobro voljo v vsak, še tako oddaljen kmečki dom. Zato ni prav nič čudnega, da je pri ljudeh priljubljen. Da pa je poleg tega tudi marljiv in delaven, dokazuje dejstvo, da je letos pridobil lepo število — 52

novih naročnikov Celjskega tednika. To pa je nedvomno lep uspeh in zasluži vse priznanje.

—ca

CENJENE NAROČNIKE PROSIMO, DA PORAVNAJO NAROČNINO ZA LETO 1962

Predlog

Prvi del prvenstvenega tekmovanja v slovenski nogometni ligi je končan. Navzlic temu, da je pristojni organ Nogometne zveze Slovenije končno le priznal Kladivarju dve točki in zmago brez borbe z rezultatom 3:0 v igri proti Delamarisu, z uspehom celjskih predstavnikov v tej ligi ne moremo biti zadovoljni. Če od velenjskih nogometašev nismo pričakovali vrhunskih podvigov, pa sta močno razočarali obe ostali celjski moštvi: Kladivar in ZNK Celje. Razen redkih izjem sta prikazali silno slab nogomet. Včasih bi takšno igranje lahko primerjali kvečjemu še z moštvi okrajne lige, pa še to s tistimi, ki tičijo na repu tabele. Navzlec temu, da o dvigu kvalitete celjskega nogometa ne moremo govoriti, pa lahko zapišemo, da pa je tudi ta (slab) nogomet zelo drag. Stroški rastejo v nasprotnem razmerju s kvaliteto; in še nekaj zanimanje gledalcev za tak nodedmet pada.

Ne glede na to, da ni pričakovati, da bodo dotacije za nogometna moštva v prihodnjem letu večje kot so bile letos; iz prakse lahko rečemo, da bodo prej manjše; se vendarle vnovič pojavlja vprašanje — ali so v Celju zares vsi napor, da bi dobili vsaj eno močno in kvalitetno moštvo zamen? Ali v tem primeru res ne poznamo sodelovanja in pametnega preudarka? Mar si lahko mesto ob Savinji, pa čeprav športno, privoščijo kar dvojne kvaliteten moštve? Izkušnje od drugod, zlasti iz Ljubljane in Maribora so potrdile, da tega ni mogoče doseči. In končno, ali naj zaradi ozkega klubškega gledanja, še naprej dovolj jemo, da hodi vsak svojo pot? Kje so meje razsodnosti in pametnega vodenja nogometne politike?

Kot je znano so poskusili, da bi prišli do sodelovanja med celjskimi nogometnimi enajstoricami pred meseci propadli. Pustimo zdaj ob strani krivica in okolnosti, ki so dovedle do »pranja perila«, obtoževanj in podobno. Pustimo preteklost. Toda iz nje bi se lahko marsikaj naučili.

Zato predlagamo, da bi predstavniki nogometnih moštvev celjske občine, morda tudi okrajne, izkoristili zimski počitek ter sedli enkrat za okroglo mizo; za okroglo predvsem zaradi tega, da med njimi ne bo močnejšega, ne slabšega. Vsi naj nastopajo kot enakovredni činitelji z eno samo željo — kaj napraviti, da bomo tudi v Celju dobili v bližnji prihodnosti moštvo, ki bo lahko pokazalo nekaj več, kot pa vsa dosedanja. Če bi šlo za dogovor med predstavniki nogometnih klubov celjske občine, naj bi tak sestanek sklicali občinska zveza za telesno kulturo, v nasprotju pa komisija za nogomet pri okrajni zvezi za telesno kulturo.

Pobuda je tu; upajmo in želimo, da bo naletela na polno razumevanje, saj je oblik za tesno sodelovanje več kot preveč, samo treba jih je izkoristiti.

TINE ŠROT najboljši med vsemi

V soboto je bil v Trbovljah mednarodni dvoboj med reprezentancama orodnih telovadcev severne Francije ter Slovenije. Zmagali so domačini s precejšnjo razliko 273,8 : 264,1 točke. K tej zmagi slovenske vrste je v mnogočem pripomogel član gabskega Partizana Tine Šrot, ki je zbral največ točk tudi med posamezniki in tako osvojil pomembno prvo mesto s 56,50 točke pred Skazo, prav tako članom slovenske reprezentance, s 55,30 točke.

Na posameznih orodjih pa je parterju je delil prvo mesto s Poljašakom in oceno 9,65, v preskoku je bil drugi s 9,35, na bradlji je bil drugi še z dvema tekmo-

valcem ter oceno 9,25. Zasluženi prvi mesti si je osvojil na drugu (9,40) ter na konju z ročaji (9,30), vtem ko se je na krogih uvrstil na drugo mesto s 9,65 točke.

Okrajna zveza za telesno kulturo v Celju je hotela gostovanje francoskih orodnih telovadcev izkoristiti še za njihov nastop v Celju, proti vrsti, ki jo sestavljajo člani gabskega društva Partizan. Vendar so razgovori o tem propadli ne samo zaradi tega, ker se je gostom mudilo domov, temveč tudi zaradi tega, ker Partizan Slovenije ni dovolil mednarodnega nastopa gabskim telovadcem zaradi njihove izredno slabe forme, a negativna ocena je prizadejala vse, razen Tineta Šrota.

TOKRAT - V SLALOMU

Na smučiščih pri Celjski koči je bilo minulo nedeljo že drugo tekmovanje celjskih smučarjev. Tokrat so vrste domačinov izpopolnili še tekmovalci iz Trbovelj in Zalca. Vsega skupaj se je na startu zbralo okoli sedemdeset smučarjev, ki so se pomerili v slalomu na progi, ki je merila

350 metrov ter je imela 44 vrtic. Proga je bila precej težka, zato so jo le redki zvozili brez padca, oziroma do konca.

V članski konkurenci je zmagal Dominko Uršič, ki je zanj potreboval 75,5 sekunde, z dvema desetinkama sekunde slabšim časom se je na drugo mesto uveljavil Peter Čater. Medtem ko je tretje zasedel njegov brat Pavel, je bil Marjan Nuntič četrty, inženir Jože Kopitar pa peti.

Pri mladincih je prvo mesto osvojil Trboveljčan Malavašič, drugi je bil Celjan Pilič, tretji pa Kmetič, prav tako iz Trbovelj.

Med pionirji je zmagal Zimšek iz Celja, drugi pa je bil Markovič, član Zalskega Partizana. Pri pionirkah je najboljši čas dosegla Catrova.

Olimp : Maribor v boksu

Prizadevna boksarska sekcija celjskega Olimpa pripravlja za nedeljo 23. decembra, zanimiv dvoboj s člani mariborskega boksarskega kluba. Na obeh straneh bo nastopilo po deset tekmovalcev. Tekmovanje se bo začelo ob desetih dopoldne v mali unionski dvorani.

SAH

V počastitev 29. novembra je celjski šahovski klub priredil nagradni brzo-turnir za posameznike. Med 18 igralci je zmagal Draksler, drugo do tretje mesto sta si razdelila Ojstrez in Jazbec, četrty je bil Pešec itd.

Na drsališču SPET ŽIVAHNO v mestnem parku

Ze od začetka prejšnjega tedna je na celjskem drsališču pravi živ-žav. Navzlic nepričakovane mu snegu je poznejšemu mrazu bilo drsališče usposobljeno v razmeroma kratkem času. K temu so znova pripomogli nekateri prizadevni člani upravnega odbora celjskega hokejskega drsalnega kluba, ki so v parku »dežurali« po več noči skupaj ter polivali igrišče z vodo in tako pripravljali ledeno površino.

Zdaj se znova zbirajo na tem športnem in rekreacijskem prostoru otroci in starejši; velik živ-žav je bil zlasti v nedeljo, ko se je drsalo nekaj sto ljubiteljev tega zimskega športa. Čeprav sta bili odprti obe igrišči, sta bili skoraj premajhni za vse, ki so iskali nekaj več prostora za vadbo.

Pridno na delu so tudi hokejisti, ki jih vadi znani igralec Baldo Jenko. Celjski hokejisti bodo

letos nastopili v slovenski hokejski ligi skupaj z Mariborom ter Papirničarjem iz Vevč. V ta boj bodo Celjani poslali izredno mlado ekipo. Tokrat se ne bodo ozirali za prvim mestom, čeprav jim ne bi smelo uiti, temveč bodo skušali vpeljati zlasti nove moči. Razen tega bo v prvenstveni boju posegla še mladinska ekipa, saj bo zanj pripravljeno posebno prvenstvo in če bo šlo vse po sreči, bomo v Celju videli še mednarodni dvoboj mladinskih reprezentacij v hokeju na ledu Slovenije in Korošice.

Na začetku tega tedna pa je zaživela tudi drsalna šola. Sicer pa se umetni drsalcji pripravljajo še na nastop dedka Mraza, oziroma na revijo, ki jo bodo pripravili ob prihodu dedka Mraza. To bo za drsalc veliki dogodek, in upajmo, da tudi za vso celjsko mladost. Žal, sta slabo vreme in dež že prekrizala prve načrte.

Ko je celjsko trgovsko podjetje Avtomotor obvestilo vse zainteresirane, da je tovarna avtomobilov Zastava znižala ceno osebnim avtomobilom Zastava 750 — fičku za 95.000 dinarjev, je nastalo precejšnje zanimanje za nakup tega prevoznega sredstva. Kajpak, ugodne prilagoditve ne kaže zamuditi, zlasti še, če je podjetje zagotovilo tudi zelo ugodne kreditne pogoje. Kako veliko je zanimanje za ta vozila, bi lahko razbrali tudi po tem posnetku, ki ga je napravil naš sodelavec na celjski železniški postaji kmalu potem, ko se je ustavil vlak, ki je imel na svojih tovornih vagonih nekaj takšnih vozil.

Za prihod dedka Mraza

Na pobudo občinskega odbora SZDL se je v Celju že sestala komisija za pripravo novoletne jelke in prihod dedka Mraza ter pod vodstvom tov. Šmauca izdelala okvirni načrt vseh tistih prireditve, ki jih otroci tako težko pričakujejo.

Po sklepu tega odbora bo mesto dobilo praznično zunanjo podobo že kmalu po dvajsetem decembru. Prav posebno skrb bodo posvetili okrasitvi ožjega mestnega središča. Medtem ko bo za okrasitev in primerno osvetlitev dela Prešernove in Stanetove ulice poskrbelo zlasti Olepševalno in turistično društvo, bo ta organizacija pozvala vse hišne svete, ustanove in podjetja v vsem me-

stu naj za praznik ob prehodu starega v novo leto okrasijo hiše in vsa poslopja, tovarne, pa tudi okolja.

Prihod dedka Mraza pa ne bo pozdravilo samo lepo okrašeno mesto, temveč zlasti najmlajši državljani, za katere bo pripravljena celja vrsta zanimivih prireditve. Tiste dni pred zaključkom leta bosta imela polne roke dela oba celjska gledališka ansambli, tako člani poklicnega, kot amaterskega gledališča. Medtem ko bo slovensko ljudsko gledališče pripravilo za otroke več izrednih predstav Plesočega oslička, zlasti v svojem hramu, se bo ansambel delavskega odra podal na gostovanja v skoraj vse ob-

robne kraje celjske občine.

Prav lepo bodo prihod dedka Mraza počastili v osnovnih šolah, kjer bodo pripravili lastne programe, razen tega pa bodo vsi pionirski odredi na šolah prejeli kolektivna darila. Podobna darila bo dedek Mraz razdelil še otrokom v stanovanjskih in krajevnih skupnostih.

Zanimiv program pripravljata tudi celjsko kinopodjetje, ki bo ob zaključku leta zavrtelo marsikateri film za otroke. Predstave za šolsko in ostalo mladino se bodo vrstile kar nekaj dni zapovrstjo in to od jutra do zgodnjega popoldneva. Razumljivo je, da bodo prevladovala risanke in pa ostali primerni filmi za otroke.

Osrednja prireditev v okviru praznovanja novoletne jelke pa bo letos na drsališču v mestnem parku. Upajmo, da ta načrt ne bo padel v vodo in da tudi napovedana otopletev ne bo zmehčala trde ploške, ki pokriva vse ta športni prostor v parku. Prijava, da bo dedek Mraz prihajal na drsališče v mestni park kar tri dni in to 28., 29. in 30. decembra, ob šestih oziroma v nedeljo, 30. tega meseca že ob štirih popoldne. Dedek se bo pripeljal na sa-neh; vleklo jih bodo snežinke, morda tudi jajčki in drugi prizajni spremljevalci. Njegov prihod bodo člani hokejske drsalne kluba, zlasti pa njegovi najmlajši pripadniki, izkoristili za majhno revijo na ledu. Tam bodo zaplesali in se povsili z drugimi otroki skupaj. Revija bo skrbno pripravljena, ne bo dolga, da ne bi koga preveč zamezelo v noge, zato pa takšna, da bo smeha dovolj za vse in vsakogar.

Takšni so načrti in v tem smislu tečejo že priprave. Seveda, drsalna revija in prihod dedka Mraza na prostor v mestnem parku bosta le v primeru, če bo še v naprej držalo hladno vreme, pa vsaj takšno, da se iz leden površine ne bodo pokazale debele solze.

—mb

Pred premiero „Odkritosečne lažnivke“

Gledališča se bližajo višku sezone. Pod sam vrh je Slovensko ljudsko gledališče v Celju postavilo »Odkritosečno lažnivko«, komedijo enega najboljših sodobnih francoskih komediografov Marcela Acharda. Bolezen v ansamblu je preprečila njeno premiero za nekaj dni; tako jo bomo videli v torek, 18. decembra.

Delo je pisano v tradicionalni obliki, ima pa v sebi vse elemente dobre gledališke predstave: začne se kot sodna preiskava, nadaljuje z erotiko — puščice, sicer prikrite, letijo na vse strani, največ na sodstvo in visoko družbo — dokler ne pridemo po vseh komedijsko zamotanih poteh do pravega zločinca. V ospredju je lepa, francosko šarmantna služkinja, ki vsem zapovrstjo meša glave s svojo odkritosečno lažnivostjo in z lažnivo odkritosečnostjo: njena zdrava narava je daleč pred moralo njenega okolja.

KNJIGOVODJA V NAŠEM GOSPODARSTVU

Kakor vse dosedanje, tako je tudi peta številka brošure »Knjigovodja v našem gospodarstvu«, ki jo je izdalo društvo knjigovodij za okraj Celje, hvaležen in nepogrešljiv pripomoček vsem, ki delajo na tem področju.

Uvodni sestavek je prispeval predsednik društva knjigovodij, tov. Miroslav Bele. To je pravzaprav poročilo na obnem zboru okrajne organizacije.

Sestavkom organizacijskega značaja si v drugem delu brošure sledijo prispevki kot »Problem knjigovodske evidence in kalkulacije glede na osebne dohodke kot deleže proizvajalcev-upravljalcev pri ustvarjenem dohodku«, »Notranja kontrola in evidenca«, »O problematiki uradne ekonomske terminologije« itd.

Na zaključku so objavljena še pravila društva knjigovodij, poslovniki o delu društvenih organov ter nazadnje tudi statut zveze knjigovodij Jugoslavije.

NOV ODBOR JPI

Okrajni odbor SZDL v Celju je že imenoval odbor Jugoslovanskih pionirskih iger, ki bo v naslednjem obdobju vodil ter usmerjal pionirsko dejavnost na tehničnem področju. Z izjemo od dosedanjih vsejugoslovanskih pionirskih iger, ki so se začele 29. in končale 29. novembra naslednjega leta, bodo te igre trajale do dneva mladosti 1964. leta.

Za predsednika okrajnega odbora JPI za tehnično vzgojo mladine je bil imenovan tov. Vladimir Veber, glavni direktor tovarne emaljirane posode v Celju.

Komedijo pripravlja režiser Jurjo Kislinger. V naslovni vlogi bo debitirala Jana Smidova, nova igralka SLG. Scenografica in kostumografska podoba predstave je to pot ponovno v rokah obeh Celjanov: Avgusta Lavrenčiča in Vide Zupanove. Lektor je Bruno Hartman.

jž

Gibanje prebivalstva

V času od 3. do 9. 12. 1962 je bilo rojenih 20 dečlik in 21 dečkov.

POROCILI SO SE:

RAMSAK VINKO, skladiščnik iz Šmarinca v Rož. dol. in MOZETIČ GERTRUDA, blaginjičarka iz Celja. STOR ŠTEFAN, uslužbenec iz Štor in LESEK MARIJA, uslužbenka iz Celja. SABJANI JOŽE, kmetijski tehnik in VOGRINEC MARIJA, uslužbenka, oba iz Celja. VIDMAR ANTON, delavec in MEZAR MARIJA, delavka, oba iz Celja. KOSEC RUDOLF, delavec iz Skofje vasi in MERNIK ALOJZIJA, poljedelka iz Slov. Konjice. UMEK ALOJZ, upokojenec — čevljar iz Zagreba in JERNEC KAROLINA, delavka iz Celja. VERK RUDOLF, uslužbenec iz Petrovč in CERNEZ GRETNA, uslužbenka iz Šmarja pri Jelsah. SKOLJAK KRESIMIR, gozdarski tehnik in TERZAN JOŽEFA, učiteljica, oba iz Celja. PEPEL FRANCIŠEK, učitelj iz Tabora in ČMAK NADJA, učiteljica iz Polzele.

UMRLI SO:

Antonija JAZBEC, gospodinja iz Polzele, stara 62 let. Anton FILIPIČ, upokojenec iz Celja, star 50 let. Marija SUHADOLCAN iz Rimskih Toplic stanice, star 29 let. Ana GLINSEK, upokojenka iz Celja, stara 85 let. JOŽE OBRUL, upokojenec iz Slovenskih Konjic, star 72 let. Martin SCOTSEK, mizar iz Poljane, star 78 let. Genoveža BREZNIK, otrok iz Zalca, star 2 dni. Zdenka SORSA, otrok iz Pregrada, star 1 dan. Jakob MLINAR, upokojenec iz Sentjurja pri Celju, star 61 let. Anton RANČIGAJ, upokojenec iz Celja, star 78 let.

KRONIKA NESREČ

Terezija Hampočan iz Gotovej je padla in si zlomila nogo. — Francu Počivavniku z Gomilskega je rezilni stroj poškodoval levo roko v zapestju. — Triletni Peter Krk iz Mark pri Prebodu se je z vročo jedjo opeknil po licu in rokah. — Ivan Kmecl, zaposlen pri lesno industrijskem kombinatu Savinja, je pri delu prišel z roko v mizarovski stroj, ki mu jo je poškodoval. — Marija Kolarič iz Topole je padla in si zlomila nogo.

Pionirji odceda „Centec“ se pripravljajo

V počastitev dneva JLA prireja društvo prijateljev mladine Center v Celju tekmovanje med člani pionirskega oddela v oddaji »Pokazi, kaj znaš.« Ta bo že v nedeljo, 16. 1. m. ob 9.30 in ob 15. uri v dvorani SZDL Center. Gledališka ekipa. Nastopili bodo tudi harmonikarji.

Pionirski odred Center pa se pripravljata tudi na praznovanje novoletne jelke. V ta namen bo izvedel posebno prireditev 29. decembra ob 18. uri v mali unionski dvorani. Mimo tega bo od 29. do 31. decembra urejeno strelšče za zračno puško na dvorišču Uniona. Za dobre strelce bodo pripravljene nagrade.

RADIO CELJE

Ponedeljek, 17. december: 17.00 Celjska kronika, 17.10 Glasba Georga Gerwina, 17.20 Sportni tednik, 17.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 17.45 Obvestila, nato zabavna glasba.

Torek, 18. december: 17.00 Celjska kronika, 17.10 3 x trio v narodni glasbi, 17.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 17.45 Obvestila, nato zabavna glasba.

Sreda, 19. december: 17.00 Celjska kronika, 17.10 V sredo zvečer — zabavna glasba, 17.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 17.45 Obvestila, nato zabavna glasba.

Četrtek, 20. december: 17.00 Celjska kronika, 17.10 Edward Greig: Holbergova suita, 17.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 17.45 Obvestila, nato zabavna glasba.

Petek, 21. december: 17.00 Celjska kronika, 17.10 Slovenske umetne pesmi, 17.20 V galeriji kulturnih in zgodovinskih zanimivosti, 17.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 17.45 Obvestila, nato zabavna glasba.

Sobota, 22. december: 17.00 Celjska kronika, 17.10 Za prijeten konec tedna, 17.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 17.45 Obvestila, nato zabavna glasba.

Nedelja, 23. december: 12.00 Pogovor z državljani, 12.10 Obvestila, 12.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 12.25 Glasba za dober tek, 12.45 Pomenek o predosnutku nove ustave.

Četudi ima drsalni in hokejski šport v Celju bogato in dolgoletno tradicijo, ta posnetek, enkrat za izjemo, ni bil napravljen na drsališču v celjskem mestnem parku, temveč v parku v Slovenskih Konjicah. Tam se je majhno jezerce spremenilo v tem času v drsališče. To spremembo so hitro izkoristili otroci in se ogreli — navzlic mrazu — za hokej. Postavili so si dva gola in začeli... Samo eden je imel drsalke; pa jih to ni motilo, da se tudi drugi ne bi podili za okroglo žogico, ki so jo imeli namesto pucka.

Albin Peterman

Ne samo »njegovi fantje«, ampak vsa celjska kulturna javnost se je pred dnevi poklonila ob svežem grobu spominu dolgoletnega kapelnika celjske železničarske godbe — Albina Petermana.

Več kot 43 let je vodil celjsko železničarsko godbo, od njenega prvega nastopa v avgustu 1908 do tekmovanja v mesecu aprilu 1951, ko je celjska godba dosegla prvo mesto v Sloveniji in ko je nekaj tednov za tem omahlil v boleznin, ki je bil godbi ustanovitelj in učitelj.

Ko se bo pisala kronika celjskega kulturnoprosvetnega življenja, kronist ne bo mogel mimo Petermanovega imena. Bil je eden tistih zvestih sinov svojega ljudstva, ki so z vsem srcem in z vso ljubeznijo služili svojemu ljudstvu, njegovi kulturi in prosveti. To zlasti vedo tisti, ki so pokojnega Petermana poznali, ki so se opajali ob neizmernem viru njegove ljubezni in plemenitosti. Peterman je dal celjski in slovenski prosveti svoj delež; in v tem je njegova veličina.

Zadnjič so zajokali instrumenti njegovih fantov; njihovi zvoki so izzveneli z njegovim delom, ki ga je opravil, v en sam zven, v zven bron, iz katerega si je postavil spomenik sam.

dr. A. H.

DEDEK MRAZ že kupuje pri nas!

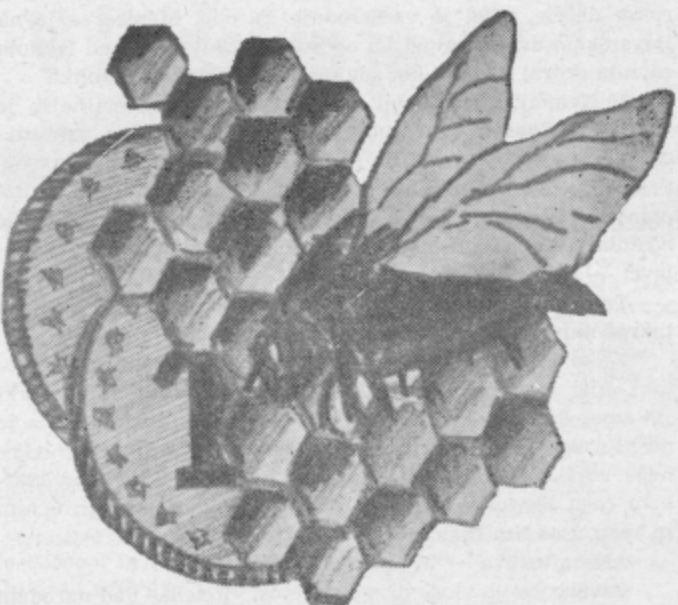
VELEBLAGOVNICA

Ajudski magazin

CELJE

Komisija za sklepanje in odpoved delovnih razmerij
Pivovarne Laško
razpisuje prosto delovno mesto
PRODAJNEGA REFERENTA

Pogoj: srednjestrokovna izobrazba z najmanj 5 let prakse na podobnem delovnem mestu.
Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. Interesenti naj pošljejo prošnje v tajništvo podjetja.

Komunalna banka Celje

S PODRUŽNICO MESTNO HRANILNICO
CELJSKO TER EKSPOZITURAMI V ŽALCU,
MOZIRJU, SLOVENSKIH KONJICAH, SMARJU
PRI JELSAH, SENTJURJU PRI CELJU IN
V LASKEM

**ZBIRA HRANILNE VLOGE TER
JIH NAJUGODNEJE OBREŠTUJE**

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

sporoča žalostno vest, da je umrl

Karel Golob

prvi tehnični vodja in organizator celjskega gledališča
po osvoboditvi

Zvestega sodelavca in igralca bomo ohranili v trajnem
spominu.

ZAHVALA

Ob britki izgubi našega strička

Stelcl Feliksa - »Bači«

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki
so ga spremili na zadnji poti ter
mu darovali vence in cvetje.

Zalujoči

Silvek, Irena, Magda,
Ivica, Boris, Piroška

»OKRAJNI ZAVOD ZA SOCIALNO
ZAVAROVANJE v Celju obvešča vse
upokojence (osebne, invalidske in dru-
žinske), da bo dosednji tromesečni po-
sebni dodatek k pokojninam izplačal v
USTREZNEM MESECNEM znesku skup-
no z redno pokojnino za mesec januar
1963.«

CEVLJARSTVO KOLAR RUDOLF —
Celje, Savinova 3, obvešča cenjene stran-
ke, da dvignejo popravljene čevlje do
31. 12. 1962. Po tem roku zapadejo ome-
njeni predmeti v korist podjetja.

OBJAVE IN OCLASI

KINO

KINO UNION
Do 15. 12. 1962 »KRUH IN ROZE«, ruski
film
Od 16. 12. do 23. 12. 1962 Revija moravi-
nih filmov
16. 12. 1962 »MAMA, POSLUŠAJ MOJO
PESEM«, španski barvni csc
17. 12. 1962 »NOC VOHUNOV«, francoski
18. 12. 1962 »MAČEK POD ČELADO«,
jugoslovanski
19. 12. 1962 »MASCEVANJE VIKINGOV«,
italijanski barvni csc
20. 12. 1962 »RACIJA«, francoski
21. 12. 1962 »SERIF IZ NEVADE«, ame-
riški v v
22. 12. 1962 »CLOVEK DVOJKA«, ru-
ski barvni
23. 12. 1962 »APARTMAN«, ameriški csc
KINO METROPOL
Do 15. 12. 1962 »MATI IVANA ANGEL-
SKA«, poljski film
Od 16. do 18. 12. 1962 »OBSODBA«,
francoski film
Od 19. 12. do 25. 12. 1962 »ŽIVIM ZA
TEBE«, ameriški barvni v v film
KINO »SVOBODA«
—
SEMPETER V SAVINJSKI DOLINI
Od 15. 12. do 16. 12. 1962 »DOKTOR IN
LJUBEZEN«, angleški barvni film
Od 19. 12. do 25. 12. 1962 »FRANCOZI-
NJA IN LJUBEZEN«, francoski film

GLEDALIŠČE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

Petek, 14. decembra 1962 ob 15.30:
Dorst: ŽENA PRED OBZIDJEM —
Arrabal: PIKNIK NA BOJISCU. I. šolski
abonma. Vstopnice so tudi v pro-
daji.
Sobota, 15. decembra 1962 ob 16. uri:
Erik Vos: PLESOCI OSLECEK. Zaključna
predstava za II. osnovno šolo
Celje. Razprodano.
Nedelja, 16. decembra 1962 ob 15.30 in
19.30: Nušič: DOKTOR. Gostovanje
mariborske Drame. Vstopnice so že v
prodaji.
Nedelja, 16. decembra 1962 ob 15.30 in
19.30: Dorst: ŽENA PRED OBZIDJEM —
Arrabal: PIKNIK NA BOJISCU. II. šolski
abonma. Vstopnice so tudi v prodaji.
Torek, 18. decembra 1962 ob 11. uri in
15. uri: Erik Vos: PLESOCI OSLECEK.
Zaključna predstava za Osnovno šolo
Hudinja. Razprodano.
Torek, 18. decembra 1962 ob 19.30: Mar-
cel Achard: ODKRITORSČNA LAŽ-
NIKA. Premiera. Premierski abonma.
Vstopnice so tudi v prodaji. Mladini
do 16. leta neprimerno.
Sreda, 19. decembra 1962 ob 15.30: Dorst:
ŽENA PRED OBZIDJEM — Arrabal:
PIKNIK NA BOJISCU. II. šolski abo-
nma. Vstopnice so tudi v prodaji.
Četrtek, 20. decembra 1962 ob 20. uri:
Walter Bauer: RDEČE IN MODRO V
MAVRICI. Gostovanje v Vojniku.
Četrtek, 20. decembra 1962 ob 17. uri:
Dorst: ŽENA PRED OBZIDJEM —
Arrabal: PIKNIK NA BOJISCU. Iz-
kupiček namenjen makedonskim po-
plavljenjem.
Petek, 21. decembra 1962 ob 11. uri: Erik
Vos: PLESOCI OSLECEK. Zaključna
predstava za III. osnovno šolo Celje.
Razprodano.
Petek, 21. decembra 1962 ob 20. uri: Mar-
cel Achard: ODKRITORSČNA LAŽ-
NIKA. Gostovanje v Sentjurju. Mla-
dini do 16. leta neprimerno.

RAZNO

36 letni inteligentni obrtnik želi spozna-
ti dekle za skupno življenje. Ponudbe
s sliko zaželjene pod šifro »Veselo
silvestrovanje.
Želim novoletno praznovanje v družbi
vesele tovarišice. Ponudbe pod »silve-
strovanje.
Pred tremi tedni se je izgubil črno-beli
»Foxterier« NIKI. Najditelj naj javi
naslov proti nagradi na RADIO Celje,
telefon 20-09.

RAZPISI

ZA SPREJEM V LJUDSKO MILICO
Kandidat mora izpolnjevati naslednje
pogoje:
1. da je državljan FLRJ,
2. da je odslužil vojaški rok v JLA,
3. da ni prekorčel 50 let starosti,

IZID ŽREBANJA NAGRADNE KRIŽANKE TRGOVSKEGA
PODJETJA »MODA« CELJE

Od 1416 pravih rešitev je bilo izrebranih 30 dobitnikov.
Srečni dobitniki naj dvignejo nagrade do 31. 12. 1962 pri tr-
govalstvu »MODA« v Celju.

Nagrade bomo izročili po predložitvi osebne izkaznice samo do
navedenega roka.

1. Rihtar Bogomil, Celje, Dečkova 12
2. Zagožen Marija, Bočna 161., p. Smartno ob Dreti
3. Potočnik Manca, Prebold 106
4. Klajnshek Marica, Celje, Tončke Čečeve 9
5. Jarnovič Miligoj, Šoštanj
6. Prohinar Pavla, Teharje 14
7. Goluh Erika, Celje, Malgajeva 16
8. Amornik Leonida, Store
9. Šurc Mihael, Celje, Smrekarjeva 6/II
10. Podpečan Ivan, Galicija 51, p. Zalec
11. Knez Marija, Celje, Delavska 16
12. Jakob Helena, Migojnice - Griže
13. Drobne Franc, Celje, Ul. Br. Kersnikov 21
14. Krumpak Franc, Celje, Dobrava 12
15. Luskar Tinica, Podpeč 3, Planina
16. Zohar Ana, Latkova vas 28, Prebold
17. Lešnik Pepca, Skalce 82, Slov. Konjice
18. Semolič Vida, Biro za stan. in kom. izgradnjo, Celje
19. Shokovnik Anica, Zalec 176
20. Zagožen Lojzek, Bočna 134, Smartno ob Dreti
21. Kovačič Vika, Celje, Ribarjeva
22. Goleš Cilka, Celje, Kocbekova 5
23. Cilenšek Metka, Celje, Malgajeva 8
24. Lovrenčič Stane, Celje na Otoku 9
25. Hvala Vera, Celje, Kersnikova 6
26. Kobolt Mara, Velenje, Saleška 16
27. Cesar Karlo, Rogatec 116
28. Podgoršek Agica, Celje Otok 6
29. Kuštrin Gabrijel, Celje, Prešernova 6
30. Božič Anton, Ponikva, Novi blok

Žrebanje je izvršila 5-članska komisija, dne 10. 12. 1962 pri pod-
jetju »Volna« v Celju.

Podlesnik Marija, gospodinja iz Celja, Frece Zmago, dijak IV. os-
novne šole iz Celja, Podsedeneškar Karl, direktor »Moda« Celje,
Stropnik Jože, zastopnik CT, Jezernik Božo, zastopnik CT.

Trgovsko podjetje »MODA« Celje

ZAHVALA

Ob britki in prerani izgubi mojega

ljubega moža in ata

FILIPIC ANTONA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ga
spremili na njegovi zadnji poti ter mu
darovali vence in cvetje.

Posebno se zahvaljujem sostanoval-
cem in hišnemu svetu ter »Posredniku«
za darovane vence.

Prisrčna hvala godbi Tovarne emajli-
rane posode ter č. duhovščini.
Celje, 5. 12. 1962.

Zalujoča žena in otroci.

PRODAJ

UGODNO PRODAJ enostanovnjako hi-
šo z vrtno in sadnim drevjem — na-
solje, enojni kuhinji, Velenje. Informacije
pri Zalar — Tomičeva 22, Velenje.
PRODAJ rabljenih sobno in kuhinjsko
pohištvo. Gosnik Ludvik, Sp. Trnov-
lje 176.
KRZEN PLASC neraheljen (Panafiks)
ugodno prodaj. Pannovič — krajč,
Celje, Stanetova 5, II. nadstropje.
POČENI prodaj del pritlične stavbe, s
takoj vseljivim dvoipol sobnim stano-
vanjem. Celje, Mariborska 60.
DOBRO OHRANJENO spalnico — kom-
pletno in električni kuhinjski prodaj
tudi na ček. Naslov v upravi lista.
ZELO POČENI prodaj popolnoma novo
60 basno klavirsko harmoniko z dvema
registroma. Naslov v upravi lista.
KLAVIR — kratak »Veselly« prodaj.
Ogled, Jenkova 1.
PRODAJ novo enodružinsko hišo v Ko-
čevju ali zamenjaj za Celje, po do-
govoru. Plot Stanko, Trata 62 — Ko-
čevje.
PRVOVRSTNI jabolčnik — mošančkar.
25 hl prodaj Kostanjevec, Celje, Trubar-
jeva 1.
PRODAJ žagovinsko peč in manjšo bla-
gajno za vžidati. Uloga Anči, Ipavčeva
ulica 16.

IZLETNIK — Turistična agencija,
poslovalnica Celje, Titov trg 3 (nasproti
avtobusne postaje).

Vam nudimo
organizacijo izletov in prevozov stro-
kovnih ekscurzij z modernimi turistič-
nimi avtobusi po domovini in nozemstvu
za večdnevne zlete nudimo izredne
popuste.

Posredujemo Vam nabavo potnih listov
in tujih vizumov v najkrajšem času.
Rezerviramo Vam postelje v spalnih
vagonih na vseh progah JZ in v ino-
zemstvu. Pri nas dobite vse vrste vo-
zovnic.

Vrsko menjavo tujih valut, rezerv-
acije pri privatnih in hotelskih sob, imamo
posredovalno službo pri menjavi in
prodaji poštinskih domov in vršimo
rezervacije za letni oddih.

Preskrbimo Vam avtotaksi. Brezplačno
Vam nudimo vse turistične in prometne
informacije.

V prodaji imamo avtokarte Slovenije
in Jugoslavije, turistične karte Slove-
nije ter avtobusne in železniške vozne
reče.

Poslovalnica je odprta vsak dan od
8. do 13. ure in od 16. do 18. ure.
Poslovne prostore imamo v Celju na
Titovem trgu št. 3 pri avtobusni
postaji — telefon 28-41, poštni predal 162.
Se priporočila za cenjena naročila.

CELJSKI

IZLETNIK

Uredništvo in uprava Celjske-
ga tednika Celje, Trg V. kon-
gresa 5, poštni predal 152. Tele-
foni 23-75 in 24-25.

Tekoči račun pri Narodni ban-
ki Celje: 605-11-1-656. Izhaja ob
petkih — letna naročnina 800,
polletna — 400, četrtletna 200 din
innozemstvo 2400 — posamezna
številka 20 dinarjev. Rokopisov
ne vračamo — sprejem oglasov
razpisov in objav do vsake sre-
de do 12. ure

Hotel »EVROPA« Celje

V želji, da bi bili naši cenjeni gosti —
Celjani, tekoče tedensko obveščeni o
raznih domačih jedilih, ki jih pripravljajo
naša kuhinja, se je naš kolektiv odločil,
da bomo v vsaki številki Celjskega ted-
nika objavljali tedenski gastronomski
koledar posebno pripravljenih domačih
jedil.

Sobota, 15. 12. 1962:

Divji zajec v divjačinski omaki z

zemljevimi cmoki.

Srna v lovski omaki s cmokom in brus-

nicami.

Segedinska svinjska zarezbnica s sla-

nim krompirjem.

Kremove rezine »Evropas«.

Nedelja, 16. 12. 1962:

Piščančev paprikaš z domačimi široki-

mi rezanci.

Salonska pljučka z zdrobovimi cmoki.

Kremove rezine »Evropas«.

Ponedeljek, 17. 12. 1962:

Gobja juha z ajdovimi žganci.

Prekajeno s kislim zeljem ali repo in

zaheljenim fižolom.

Ričet.

Torek, 18. 12. 1962:

Domača pečena sli z repo ali zeljem.

Kmečka pojedina.

Sirove palačinke.

Sreda, 19. 12. 1962:

Domača krvavica s kislim zeljem ali

repo.

Kmečka pojedina.

Jota.

Četrtek, 20. 12. 1962:

Perutninska obara z ajdovimi žganci.

Srbski pasulj.

Ildrijski žlikrofi.

Petek, 21. 12. 1962:

Srna v lovski omaki z zemljevimi cmok-

om.

Sirovi štrklji.

Sočni govejci golaž s polento.

Bazen prednjega Vsa valimo na naše

okusne dopolnilne malice.

Vse to Vam bomo nudili po zelo ugod-

nih cenah.

V kavarni igra vsak dan koncertna in

plesna glasba.

Skupinam nudimo posebne popuste.

Obiščite nas in ne bo Vam žal. Potrudi-

te se bomo, da bodo naši obiskovalci

zadovoljni.

Ne pozabite, da že prodajamo rezervar-

cije za silvestrovanje.

Morebitne skupine lahko rezervirajo

telefonsko na 29-18 in 29-19.

Delovni kolektiv

hotela — »Evropas«
Celje

STANOVANJA

ZA eno ali dvosobno stanovanje (lahko
tudi podstrešno) plačam do 100.000 din
vnaprej. Naslov v upravi lista.
NUDIM SOBICO za manjšo pomoč v go-
spodinjstvu. Naslov v upravi lista.
ODDAM dve opremljeni sobi. Naslov v
upravi lista.

IZ PROMETNE PISARNE
OBLO CELJE

KUPIM
AVTO kupim za 400.000 din. Ponudbe z
opisom pošljite na upravo lista pod
»Gotovina 400.000.«
KUPIM MOTOR DKW od 1956. letnika
dalje. Obris Ivan, Kovinska 4 — Celje.

KAJ?
KJE?
KDO?

PRI NAS IN PO SVETU

KDAJ?
ZAKAJ?

Pred dnevom Jugoslovanske ljudske armade

DIVERZIJA

Ležal je na črni lisi med osivelimi treskami zasneženega tesarskega prostora za rudniško separacijo. Malo stran, na prav taki lisi je godrnjal mitraljezec, ki nikoli ni bil prepričan, če bo njegov šarec tudi zares vžgal, ko bo treba. Njegov pomočnik je razpredal dolg trak nabojev. Drugih tovarišev Miha ni videl, čeprav je vedel za vsako ped tu okoli. Zato je borce tako dobro skril in oni vrage v stolpu nad jaškom bi morali imeti mačje oči, da bi jih videli...

Miha je oprezal zdaj k stolpu, zdaj na uro. Po poti k oblačilnici so v trumah drsele sence. Rudarji hodijo na jutranjo izmeno.

— Danes ne boste kopali pod zemljo, je zamrmral predse Miha,

ne danes in ne jutri, še dolgo ne...

Potem so se mu misli zapodile v vrtnice... Se bo posrečilo? Seveda se bo. Vedno se posreči, kako ne bi zdaj, ko je vse tako natančno pripravljeno... Pa je zavrtala nova misel: Ali je prav, kar delamo? Rudnik, vedno črn in temačen, neprijazen in zahrbtn, pa vendar daje kruh tolikim družinam v tej dolini... K vragu! Saj ima sam družino, ki nekje v zakajeni bajti života brez rednika, brez kruha. Če sploh še ži-

vijo ti črviči in slabokrvna žena? Če ne bodo imeli dela, se bodo tovariši, ki še vedno delajo za zelnice, odločili. Za cel bataljon bi jih bilo... Kaj pa jutri, ko bomo zmagali, je vrtalo dalje? Seveda bomo zmagali, če ne jaz, pa drugi, si je zagotavljal. Kaj bomo potem? Rudnik bo naš. Kaj bomo z razvalino? Kako je že pravil komesar — študent? Da so v Angliji nekaki »ljuditi« podirali tovarne in stroje, ker so se bali za delo. Kako je to čudno, si je mislil, jaz pa se bojim za rudnik, čeprav nisem nikoli nič lepega doživel v njem. Kaj res moramo podreti tisto, kar smo zgradili ob piškavih plačah, zdaj ko smo pred tem, da bo rudnik naš, če je res kar pravi študent, bomo podirali. Vrah razumi vojne muhe...

Zategel pisk je oznanil, da mora nova smena v jamo. Miha je nehal razmišljati. Bo že kdo našel čas, da bo o tem vsem razmišljal. Dvignil se je na kolena in dal znak mitraljezcu... Hudič, če ne bo vžgal tisti občutljivi šarec. Pa se mu je v porog zahajljaj v noč rezek rafal, katerega svinčena toča se je vsula na stolp. Hip za tem je planil s črne lise po belem snegu proti črnim stavbam. Od vseh strani so iz teme hitele sključene postave. Dobro tulijo svoj juriš, se je nasmešnil Miha, ki je v dolgih skokih hitel k slačilnici. »Verksuca«, ki se je od presenečenja motovillil okoli vrat, je z enim strelom podrl in že je stal med vrati pred presečenimi rudarji, ki so buljili

vanj in pod partizansko kapo spoznali obraz svojega »kamerada«.

— Tako je. Prav imate. Miha sem. Danes je »šišta« konec, tovariši. Ostanite tu. V jamo ne bo šel nihče!

Rudarji so se spogledovali, da se nekaj dogaja so spoznali že prej, ko je zaropotalo.

Miha je odrinil nemškega nadzornika od telefona v roke kurirju, ki mu je bil za petami, sam pa poklical jamo. Sporočil je v zlomljeni nemščini nadzorniku, naj se z ljudmi hitro spravi iz jame, dokler ne bo prepozno...

Pri vitlu dvigala so bili borci, ki so se razumeli na to reč. Opravljali so kar dvojce. Dvigali nočno izmeno iz jame in lovili med rudarji priganjače.

Vse je teklo hitreje in bolj gladko kot si je mislil Miha, komandir čete. Rudarji so povedali, da le nemški nadzornik ni hotel priti iz jame.

— Pa nič, je zagodel Miha in pomignil minercem, češ, naj začnejo.

Zložili so kup razstreliva v dvigalo in ga spustili do polovice v jašek. Nekje spodaj v temi je dogorevala vrstica, potem pa je zagrmelo in jašek se je sesul.

Kako prav bi zdaj prišel komesar — študent. Naredil bi velik miting rudarjem dveh izmen, ki so presenečeni, radovedni in tudi bojevi stali v slačilnici. Toda študent jo je oni dan skupil. Zato je Miha skočil na mizo za svetilke, se odkrehal in povzel:

— Tovariši! Menda vidite, da rudnika ni več. Če se bi tudi dalo popraviti kaj, ko se Nemcem ne bo splašalo. Konec vojne je blizu. Kdor noče, da bi ga švabi poslali v nemške rudnike, naj si med padlimi »verksuci« poišče strelno krepelo in gre z nami. Kdor bo pa ostal, naj skoči k moji stari in ji pove kaj sem storil, da se bo z otroci spravila na varno.

Kolona je spet grabila zmrzel sneg v hrib. Svetil jim je požar rudniških naprav, ki so ga zanečili. V vrsti je bilo več borcev kot jih je prišlo. Celo več kot je bilo pušk v stražnici in pri mrlihih. Rudar Miha se je spet zamislil. Ali je bilo prav? Eh, hudirja bi ne bilo prav? Začeli bomo pač znova...

J. Krašovec

S TUJIM PERJEM...

se ponašajo stanovalci Železničarske ulice v vasi Osječini pri Valjevu. V bližini namreč ni nobene železnice in v ulici ne stanuje niti eden železničar.

Mačka in pes - mornarja

Na naši tovarni prekoceanski ladji »Jablanica« imajo dva člana posadke, ki slišita na imeni Nena in Miško. Nena je mačka, Miško pa pes.

Stara je že navada, da imajo mornarji, včasih pa med vojnimi tudi razne vojaške enote, živali kot svoje »talismane« ali maskote. Živali, ki sta na »Jablanici« pa sta po vsej priliki le prijateljsko povezani in zabavata mornarje na dolgih vožnjah.

Toda Nena in Miško nista kar tako. Nena se je »vkrcala« na ladjo na Kubi, Miška pa so dobili na palubo v neki sovjetski luki. Pes in muca živita na ladji v slogi in prijateljstvu, saj si delita posebno kabino, ki so jo zanj pripravili na ladji. V lukah gresta na kopno in se vedno vračata, po mornarskih običajih pa se enemu in drugemu pogosto zelo prileže požirek piva ali vina. Kakor da sta se skotila za mornarski poklic...

Inge ima dve domovini

Pred nedavnim je gojenka Vrtinarske šole v Celju Inge začudena, presenečena in hkrati srečna objela obiskovalce iz Hamburga, ki sta bila njena teta in stric. Kmalu zatem se je odpeljala v svojo novo domovino, domovino svoje matere, ki je nikoli ni poznala. Ingina usoda je podobna usodi nešteti otrok, ki so postali žrtev vojne.

Med okupacijo so Nemci povsod nadomeščali svoje ljudi v uradih. Tako je kot laborantka v celjski cinkarni delala Gisela Plank-

mann, mlada Nemka. V tem času se je rodila Inge, ki jo je mati dala v oskrbo neki ženi, ki je skrbela že za več otrok, predvsem najdenčkov. Toda usoda je hotela, da je mlada mati postala žrtev letalskega napada in Inge je ostala sirota. Njena prva krušna mati je umrla. Inge pa je prišla v družino Romihovih v Brezi nad Laškim: Tu je med domačimi otroki preživljala otroška leta. Ko pa je umrla Romihova mati, je Inge vzela k sebi Romihova hči, učiteljica v Novi Stifli. Socialno skrbstvo v Mozirju je Inge poiskalo novo krušno mater, znano napredno kmetovalko iz Mozirja Marijo Cesarjevo. Inge je imela veliko veselje do kmetijskega dela. Zato se je vpisala v Vrtinarsko šolo v Celju, kjer je prvi letnik zaključila s prav dobrim uspehom.

Cesarjeva mama v Mozirju pa je nedavno brala v časniku »TT« članek, v katerem je pisalo, da 18.000 otrok še vedno išče svoje starše. V članku je bil tudi naslov poizvedovalnega urada v Hamburgu. Ni se odločila lahkega srca, saj je Inge imela rada kot svojo. Toda pisala je. Po dveh tednih je prišel odgovor, da Ingi-

ni ožji sorodniki živijo in sicer stari starši, tete in strici.

Potem se je hitro vse odvijalo. Prišli so sorodniki, socialno skrbstvo v Mozirju je Inge nudilo denarno pomoč za ureditev dokumentov in odpotovala je v Nemčijo.

Inge je odraslo dekle. Gotovo bo vse življenje ostala z delom srca v svoji stari domovini, pri dobrih ljudeh, ki so jo spravili na noge, ki ji nikoli niso kratili pravic, kakršne so uživali vsi naši otroci, ki so bili žrtve vojne.

V. A.

Inge je vsa ponosna pripeljala molznico »Lavo« na razstavo živine v Ljubno. Kravica je lastnici Mariji Cesarjevi iz Mozirja prinesla prvo nagrado. Jasno je, da se je Cesarjeva varovanka Inge slikala z nagrajeno molznico. Član ocenjevalne komisije je baje takrat na tihem dejal, da bi kravo kupil, da pa bi zelo rad vzel tudi dekle. Če je res mislil, bo moral zdaj precej daleč v svate...

ATOMSKA VOJNA ŽE POTEKA?

Lov brez pušk? To poznamo, boste rekli. Lov na žive zajce za izvoz je del naše izvozne politike! Toda to, o čem bomo brali v tem sestavku, nima z zajci nobene zveze.

Nedavno je nad Vidmom v sosednji Italiji letela jata divjih rac. Naenkrat je ena strmo glavila na tla in obležala mrtva. Strokovnjaki so ugotovili, da je bila zelo radioaktivna. Podobno so ugotavljali v Holandiji, v nordijskih državah. V teh deželah so uvedli že laboratorije, v katerih pregledujejo vso sumljivo ulovljeno divjad. Vse to kaže, da bo sodobni lovec moral ob puški imeti tudi Gajgerjev števec. V Italiji so kontrolirali ptice. Od 400 pregledanih, so pri dveh tretjinah ugotovili različne stopnje radiacije. Kontrola se izvaja tudi v drugih deželah Evrope, na Pacifiku, Atlantiku, v zraku, pod vodo, pod zemljo in nad njo. Povsod isti rezultati. Radioaktivnost se množi... Pri nižje organiziranih živih bitjih se posledice radioaktivnosti hitreje poznajo in kažejo z negativnimi posledicami.

Pa pogledajmo nekoliko v drugi del sveta, na Pacifiku, ki je bilo izvršenih najv-

atomskih poskusov. Na majhnem atolu Bikini so bile leta 1946 izvršene tri zaporedne močne eksplozije. To otočje je bilo pred tem znano po bujni vegetaciji in stisnjenih galebov, ki so tam gnezдили. Ptice, ki so preživele katastrofo, so potem brez haska sedali na gnezda jajc. Nasledstva ni bilo. Ni bilo niti nasledstva iz na novo izleglih jajc. Ptice, ki so na otočje priletele neokužene od drugod, so tu dale življenje novi generaciji, ki pa je ostala neplodna. Bikini je postal atol smrti, ves prežet z smrtonosno radiacijo. Zdravo življenje se je okužilo z hrano, ki je bila okužena. Popolnoma zdrave ptice so po nekaj tednih v bližini eksplozije postale slabotne in poginjale. Radioaktivnost je uničevala kostni mozek, krvna telesa so odmirala, zmanjšalo se je število levkocitov, ptice so zgubile perje, postale krastave in žalostno poginjale.

Prihodnjč se bomo v nadaljevanju seznanili o nevarnostih, ki prežijo na človeštvo na pogrnjeni mizi, kako se vsak dan v nas kopičijo radioaktivni delci in požirajo zdravje — življenje. (Nadaljevanje)

Iz zgodovine ustavnosti

WEIMARSKA USTAVA

njen svetel vzход in temen zaton

Od pariške komune, do velikega oktobra je preteklo skoraj pol stoletja. Ustave so v tem času dobile tudi najbolj zastarele dežele v Evropi, celo »žandar Evrope« — Carska Rusija je na pragu stoletja dobila svojo ustavno listino, kakorkoli je že bila bolehnna in vodena.

Prva svetovna vojna, imperialistična kot je bila, je sprožila nezadržan val revolucionarnega gibanja, ki je v oktobru 1917 v Rusiji rodilo prvo državo socializma in vladavino delavskega razreda. Revolucionarni val pa ni obsegal zgolj ruske dežele, zajel je vso srednjo Evropo. Mesece se je na Bavarskem držala sovjetska oblast, Madžarska je pod Kunom zdržala skoraj leto dni kot sovjetska madžarska republika.

V Nemčiji, kjer je bil delavski razred najštevilnejši, je bil revolucionarni val tudi zelo močan. Vendar takratna socialno-demokratska vlada ni bila več dovolj revolucionarna. Pravico sodelovanja v buržoaznih vladah je smatrala za izpolnjen cilj in ni izvršila radikalnih sprememb. Tako je nastala v Nemčiji ustava kompromisa med kapitalom in delavci — Weimarska ustava.

Ta ustava je vsebovala precej demokratičnih načel, morda takrat največ med vsemi ustavami v Evropi.

Kako je potem bilo mogoče, da je prav ta ustava nehala tam, kjer se začena nacizem. Določba zasilnih ukrepov, ki jih sme »kanceler« uvesti nad interese ljudstva, parlamenta je najprej spravila na oblast nesposobnega, prusko obremenjenega vojaka Hindenburga, za njim pa Hitlerja, ki je v kratkem času likvidiral vse demokratične svoboščine s cinčnim in tako usodnim geslom:

»Naša ustava — to je volja »führerja«!

Favoriziranje vloge države, svetost »Reicha« nad narodom se je nemški miselnosti spet enkrat hudo maščevalo.

DVE ŽENI V MOŠKEM POKLICU

Pred desetletji smo lahko na prste prešteli poklice, ki bi jih poleg močnejšega spola opravlja- le ženske. Danes lahko že na prste preštujemo poklice, ki bi jih ženske ne opravlja- le.

V naši državi sta dve ženi zrušili še nadaljnja dva mita o izraziti »moškosti« nekaterih poklicev.

Lucija Šurbatović si vsak delovni dan posadi čez svoje bujne temne lase rudarsko čelado in se spusti v podzemlje rudnika cinka v Trebiču. Že sedem let opravlja poklic rudarke. Je kvalificirana in pri delu v ničemer ne zaostaja za moškimi rudarji.

Marija Batković pa je edina žena svetilničar na Jadranu. Opravlja svojo dolžnost v svetilniku na Dolgem otoku že trideset let in bo kmalu na tem delovnem mestu dosegla svojo zasluženost pokojni- no.

NAROB SVET?

V vasi blizu Šibenika živi vdova s sinom Antom. Mila Ercegovič, tako je materi ime, rada cepi drva, stiska masline, nosi težke vreče, njen skoraj polnoletni sin pa se veliko raje vrti okoli štedilnika, krpa nogavice, plete in pospravlja po hiši.

Dekleta pozor! Naslov je razvoden iz sestavka...

NAJ — NAJ — NAJ...

— Največji kos zlata, ki je bil izkopen, je prišel na svetlo leta 1872 v Novem Južnem Welsu (Afrika). Tehtal je natanko 230 kilogramov.

— Največji biser, ki tehta okoli 100 gramov in ima obseg 10 centimetrov, nosi ime »Houp«.

— Največji dragi kamen na svetu je bil izkopen v Braziliji. Ima 520.000 karatov — ali 95 kilogramov.

